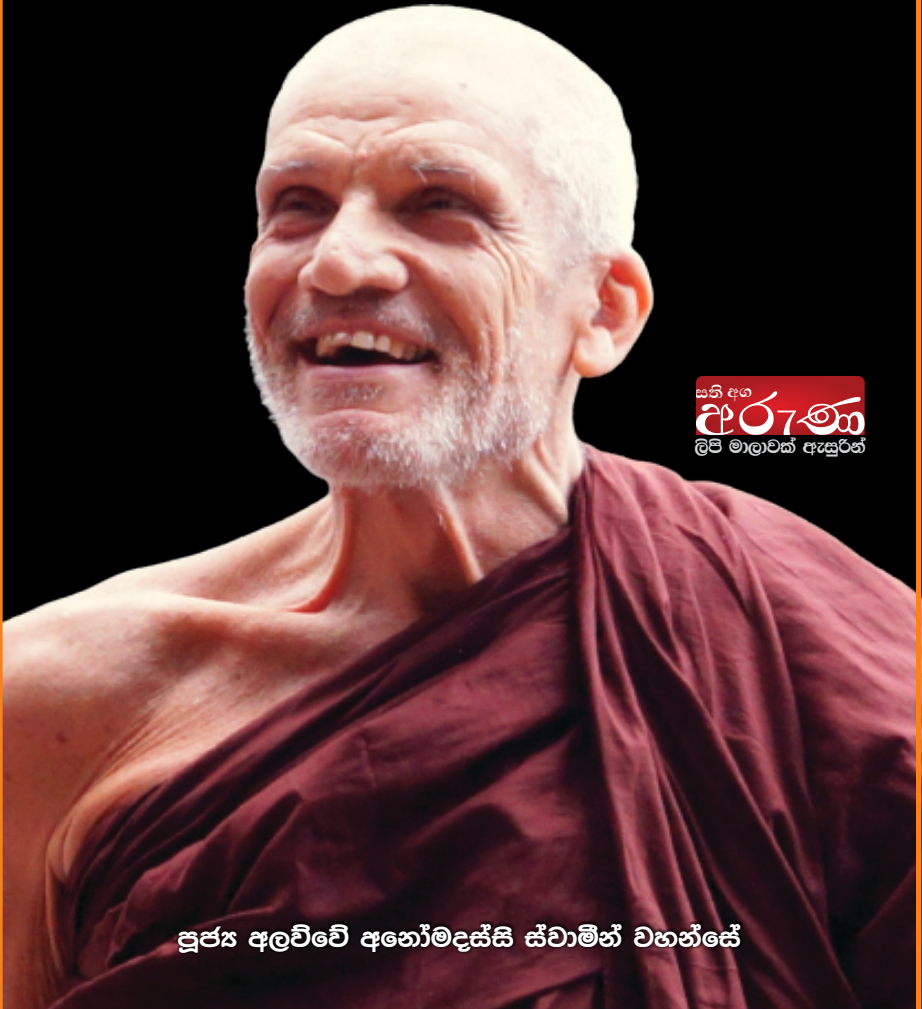

ප්‍රඥාවන්තයින්හට නැණ පහත් දුල්වත්තට

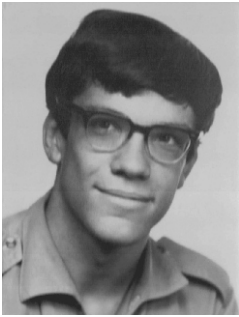
මුනි වත

ගෞතම ඉසුරු බොහෝ යෙදී ඇත්තේද
මෙකල යනිවරයාණෝ ...

සති අංක
අරුණ
ලිපි මාලාවක් ඇසුරින්

පූජ්‍ය අලුවිටේ අනෝමදස්සි ස්වාමීන් වහන්සේ

සුන් උපාසක

පැවිදි වූ මුල් සමයේ

ඕවිලිකන්දේ දාන ශාලාවේදී

හැලබගභවත්ත පන්සලේ දී

මොක්කිරි උපාසක සමඟ

ඕවිලිකන්දේ සිට වැඩමකරමින්

හිරිබාව ආරණ්‍යයේ දී

කංජන්කැන්නේ දී

පිණ්ඩපාකයේ වඩිමින්

වැඩසිටි කුටියක්

ප්‍රඥාචන්තයිත්තට නැණ පහන් දල්වන්නට

මුනි වත

පූජ්‍ය අලව්වේ අනෝමදස්සි ස්වාමීන් වහන්සේ

මුඛි වත

පූජ්‍ය අලව්වේ අනෝමදස්සි ස්වාමීන් වහන්සේ

ප්‍රථම මුද්‍රණය - 2021 පෙබරවාරි මස - 10000

ISBN: 978-624-5619-00-9

ප්‍රකාශනය

රැනකෙටුවගල ආරණ්‍ය සේනාසන භාරය,
ඇට්ටපොල වත්ත, වදේමඩ, ඕට්ටිකන්ද, මාතලේ.

‘සබ්බ දානං ධම්ම දානං පිනාති’

කතාගේ වෙනත් කෘති

○ සත්‍යයෙහි අරුණෝදය	○ තමා සොයන්න
○ පටිච්චසමුප්පාද විවරණය	○ ධම්ම චිත්තා
○ ප්‍රඥාවෙන් දකයුතු ත්‍රිලක්ෂණය	○ ධනවතෙකු වන්න
○ බෞද්ධ භාවනාවේ අනුසූර්ව ප්‍රතිපදාව	○ බලන් කඩතුරා හැර දැසේ
○ සොළුරු දිවියට මෙන් සිත	○ මුනි වත
○ The Dawn of the Truth	○ Discover Yourself

විමසීම්

ධම්ම පාරමී ආරණ්‍ය සේනාසනය, කටුකැලියාව, අනුරාධපුරය.

077-0136809 (කැකිරාව) | 071-0548449/077-3818758 (මාතලේ)

071-7633637 (නාරම්මල) | 070-3070758 (නොරණ/බත්තරමුල්ල)

Email: alawweanomadassithero@gmail.com

Facebook, YouTube : Alawwe Anomadassi Thero

ධර්ම දානය සඳහා ආධාර මුදල් යොමුකිරීමට

සම්පත් බැංකුව, පැලවත්ත ශාඛාව (452, පන්තිපිටිය පාර, පැලවත්ත, බත්තරමුල්ල)

ගිණුම් අංකය : 1063 - 6100 - 4022

නම : රැනකෙටුවගල ආරණ්‍ය සේනාසන භාරය

ශාඛා අංකය : 063 , SWIFT: BSAMLK LX

මුද්‍රණය : කොලීට් ප්‍රින්ටර්ස්

17/2, පැහිරිවත්ත පාර, ගංගොඩවිල, නුගේගොඩ. - දු.ක: 0114 870 333

හැඳින්වීම

අවිද්‍යා අන්ධකාරයෙන් යුතුව ඉමක් කොනක් නොපෙනෙන සංසාර ගමනක් උරුම කරගත් ශූරත්වයෙන් හා සතිමත් බවින් යුතු විමුක්තිකාමී මිනිසුන් සිටි ඉන්දියාවේ මධ්‍ය දේශය තුළ සිද්ධාර්ථ ගෞතම බෝධිසත්වයන් පහළ වූ සේක. ඒ උත්තම මනුෂ්‍ය රත්නය උතුම් බුද්ධත්වයට පත්වී, එදා සිටි නුවණැති මිනිසුන්ට නිවීමේ මඟ විවර කරවූ සේක. ඒ තථාගත දහමට අනුව ම චිත්තනය හැසිර වූ උතුම් ශ්‍රාවකයන් පරියජ්ඣයෙන් ප්‍රතිපත්ති ගරුකව මගඵල ප්‍රතිවේද කොට නිවී සැනසුණහ. ඒ උතුම් මුනි චරිතය තුළ ප්‍රකට වූ වැඩපිළිවෙළින් ශ්‍රද්ධාවත් ප්‍රඥාවත් මනාව විදහාපාමින් සුන්දර දිවි පෙවෙතක් ගෙවූහ. තථාගතයන් වහන්සේ පිරිනිවන් පෑමෙන් පසු ඒ උත්තම බුදු වදන් සියල්ලම මතකයේ තබාගෙන සිටි ආනන්ද මහ රහතන් වහන්සේ පළමු ධර්ම සංඝායනාවට එය ඉදිරිපත් කළ සේක. මෙසේ ඉදිරිපත් වූ මූලික බුදු වදන මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ ශ්‍රී ලංකාවේ සිටි නුවණැති මිනිසුන්ට දේශනා කළ සේක. ඒ තුළින්ද මනාව ශ්‍රාවක චරිතය පිළිබිඹු වූ උත්තමයන් බිහි වූ සේක.

කාලය ගතවත්ම ප්‍රඥාවන්තයින් අඩුවීගෙන යන විට ගැඹුරු තථාගත දහමට අනුව චිත්තනය හැසිරවීමේ හැකියාව ඇති අය අඩු විය. එබැවින් විවිධ අර්ථකථනයන් තුළින් සද්ධර්ම ප්‍රතිරූපකයන් මතුවෙමින් එය ශාස්තෘ ශාසනය යැයි හැඳින්වෙන්නට විය. කලින් කළට අසාමාන්‍ය මිනුස්සු ලොව පහළ වී මූලික තථාගත බුදු වදන ඉස්මතු කරමින් ශ්‍රද්ධාවත් ප්‍රඥාවත් තුළින් මනාව ශ්‍රාවක චරිතය පිළිබිඹු කරන්නට වූහ.

1944 වසරේ ඩෙන්මාර්ක් රටෙහි උපන් ජූන් නම් තරුණයාගේ සිතෙහි අසාමාන්‍ය චිත්තන ස්වභාවයක් ප්‍රකට විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ පොල්ගස්දූව ආරණ්‍යයේදී හෙතෙම ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප නමින් පැවිදි වූහ. වසර 51 ක පැවිදි දිවියක් ගත කළ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ 2020.09.12 වන දින අපවත් වූ සේක. වසර 51 ක පැවිදි දිවිය තුළින් තථාගත ශ්‍රාවක ස්වාභාවය වන මුනිචරුන්ගේ වන පිළිවෙත මනාව ප්‍රකට කළහ. එම පැවිදි දිවිය තුළ තමන්ගේ කියා කිසිදු සේනාසනයක් හෝ දායකයෙක් හෝ නොවූ අතර කිසිදු ශිෂ්‍ය භික්ෂුවක්ද නොවීය.

ඉතාම සමීපව වසර 13 ක පමණ කාලයක් ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප යතිචරයාණන් වහන්සේ ඇසුරු කිරීමේ භාග්‍යය මා හට උදා විය. එමෙන්ම ධර්මය ඉගෙන ගැනීමට ද හැකි වූ අතර මාගේ ගුරු උතුමන්ට මෙන් උපස්ථාන කිරීමේ භාග්‍යය ද උදාවිය. ඒ උතුමන්ගේ ශිෂ්‍යයකු නොවූවද, මා

හට ශිෂ්‍යයකු ලෙසින්ම කටයුතු කිරීමේ භාග්‍යය ලැබුණි. එම වසර 13 ක කාලය පුරා ම මාගේ ගුරු උතුමෙකු ලෙස වැඩ සිටි ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක චරිතය තුළ පිළිබිඹු වූ ශ්‍රද්ධාව, ප්‍රඥාව, මුනිගුණය, සඞ්ඝ ජිකාභාවය, කරුණාව, උපකාරශීලී බව, ධර්මයේ විශාරද බව මට දැනුණ අයුරු මෙම ග්‍රන්ථය තුළින් ඉදිරිපත් කරන්නට යෙදුනෙමි. එමෙන්ම පැවිදි වූ මුල් සමයේ සිට මා හට මුණගැසෙන තෙක් පුවත් තතු නවසීලන්තයේ ගුත්තසීල ස්වාමීන් වහන්සේගෙන්, කහත්තේවෙල සුගතවංශ ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් හා ඤාණසුමන ස්වාමීන් වහන්සේගෙන්ද ලබාගත් අතර ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ මවෙත වදාළ තොරතුරු මෙහි සඳහන්ය. එම තොරතුරු ලබා දුන් ස්වාමීන් වහන්සේලාට මාගේ ගෞරවය පිරිනමා සිටිමි. මෙම තොරතුරු වල ඉතාම අල්ප වශයෙන් අඩුපාඩු තිබෙන්නට පිළිවන. ඒ සඳහා සමාව ඉල්ලා සිටිමි. සමහර ගැමියන් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේව දුටු ආකාරය ඉදිරිපත් කරනු ලැබ ඇති අතර, ඒවා කිසිසේත් මාගේ අදහස් නොව ගැමියන්ගේ අදහස් බව තේරුම් ගැනීම කටයුතුය. එමෙන්ම බුද්ධ චව්තය අනුව ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක චරිතය පිළිබඳව මා අත්දුටු කරුණු ඉදිරිපත් කර ඇත.

මෙම උතුම් ග්‍රන්ථය තුළින් මෙකල ගෞතම සසුනට ජීවයක් ලබා දුන් ශ්‍රාවක චරිතයක් ඉදිරිපත් කිරීම මෙන්ම ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පිළිබඳ නොදන්නා බොහෝ අයට තොරතුරු ලබා දීමට ද බලාපොරොත්තු වෙමි. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍යයකු නොවුවත් ශිෂ්‍යයකු ලෙසින් ගුරු උතුමකුගේ ගුණවත් භාවය මේ තුළින් ඉස්මතු කොට පෙන්වා දීමට උත්සහ ගනිමි. මෙම ග්‍රන්ථය තුළින් ඉස්මතු වන මූලික බුදුවදනෙහි හමුවන සැබෑම ශ්‍රාවක චරිතය තුළ වූ “මුනි වත” ප්‍රකට කරගෙන සඞ්ඝානුස්සති ප්‍රීතිය තුළින් දහම දැකීමට උපනිශ්‍රය කරගනින්නවා..!

මෙම ධර්ම ග්‍රන්ථය යථාර්ථයක් බවට පත්කර ගැනීමට නන් අයුරින් උපකාර කළ ගෞරවණීය ස්වාමීන් වහන්සේලාට, මෙහෙණින් වහන්සේලාට සහ ගිහි පින්වතුන් හට මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය චතුරාර්ය සත්‍යය ධර්මය අවබෝධය පිණිසම හේතු වේවා..!

තෙරුවන් සරණයි..!

අලව්වේ අනෝමදස්සි හිමි

රැනකෙටුවගල ආරණ්‍ය සේනාසනය, වදේමඩ, ඕවිලිකන්ද, මාතලේ.

(ශ්‍රී බු.ව. 2564 ක් වූ නවම් මස) (2021 ක් වූ පෙබරවාරි මස)

පිදුම

මාගේ ශාස්තෘ වූ තිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේටත්,
සුපිරිසිදු බුදුවදන මෙය යැයි මග එළිකරමින්
මා හට පැවිදි උපසම්පදාව ලබාදුන් ගුරුදෙව්දුන්ටත්,
මාගේ මහෝපාධ්‍යාය කලානිවංශනිකායේ
මහානායක ධුරන්දුර
අති පූජ්‍ය දොඩම්පහළ වන්දිසිරි
මහානායක ස්වාමීන් වහන්සේටත්,
සැබෑම මුනි වන පිළිබිඹු කළ ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණාදීප
මහා යතිවර නාමයටත්,
ගෞතම සසුන් ලැදි ශ්‍රාවක ශ්‍රාවිකාවන්ටත්,
ගෞරවයෙන් පිදෙන උපහාරයකි.

ඤාණදීප මහා ධර්මචර්
ඤාණදීප චරණාසනා
පුණ්ණාසනා ඉමං පුණ්ණාසනා
ඉමං භා ඉමං පදං

හැම කල්හිම ආරණ්‍ය සේනාසනවල වැඩ වෙසෙමින්
විදර්ශනා භාවනා වැඩ
ඤාණදීප මහා ස්වාමීන් වහන්සේ
මේ පින් අනුමෝදන් වීමෙන්
ඒ උතුම් අමා නිවන ස්පර්ශ කෙරෙත්වා !

Ñāṇadīpa Mahā Thero
Sadāraṇṇa vipassako
Anumoditvā imaṃ puññaṃ
Phusatu taṃ amatam padam

*With complete dedication to forest monastic practice
Venerable Ñāṇadīpa Mahā Thero
Cultivated penetrative insight
With the merits thus acquired
May he attain the supreme bliss of Nibbāna !*

පුත් උපාසක බෙන්මාර්කයේ ඥාණදීප හිමි හමින් පැවිදි වේ

මෙයින් වසර 2600 කට පමණ පෙර මනුලොවට ස්වර්ණමය යුගයක් උදා විය. ඉන්දියාවේ මධ්‍ය දේශ සමාජය තුළ විසූ විමුක්තිකාමීන් බොහෝ දෙනෙකු විමුක්තිය කුමක්දැයි සෙවූහ. එම සමාජය තුළ පහළ වූ බොහෝ අය ප්‍රඥාවන්තයෝ වූහ. එම යුගයේදී මනුලොව පහළවිය හැකි ශ්‍රේෂ්ඨම මනුෂ්‍ය රත්නය පහළ විය. හෙතෙම ශාක්‍ය වංශික සිද්ධාර්ථ කුමරාය. අසාමාන්‍ය වූ චිත්තන හැකියාවකින් හෙබි එතුමාණෝ සතර පෙර නිමිති දැක (මහල්ලෙක්, ලෙඩෙක්, මළමිනියක්, පැවිදි රුවක්) තමන් විඳිමින් සිටි රජසැප ගිහිගෙය සහ ලැබීමට නියමිත සක්විති පදවිය අලුයම හෙළ කෙළ පිඩක් පරිද්දෙන් අතහැරියහ. ඒ අතහැරීමට එකම හේතුව සතර පෙර නිමිති දැකීම තුළින් සත්‍ය සෙවිය යුතුයැයි යන ස්ථීරභාර හැඟීමක් ඇති වීමට තරම් ප්‍රඥාවන්තයකු මෙන්ම භාග්‍යවන්තයකු ද විය.

ගිහිගෙය අත්හළ සිද්ධාර්ථ බෝසතාණන් වහන්සේ විමුක්තිකාමී පරිසරයේ පැවිදි බව ලැබූව ද, කිසිවකුගෙන් විමුක්තිය ලබාගැනීමට අවශ්‍ය ඥානය ලැබිය නොහැකි විය. ඉන් අතතුරුව තමන් වහන්සේ තනිවම විමුක්තිය සොයා වෙහෙසෙන්නට වූහ. ඒ අසහාය අති දුර්ලභ මනුෂ්‍ය රත්නය තමන්ගේම නුවණින් උතුම් සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත් වී තමන් වහන්සේ අවබෝධ කරගත් ගම්හිර වූ, දකින්න දුෂ්කර වූ, අවබෝධ කිරීමට ඉතා දුෂ්කර වූ, ශාන්ත වූ ප්‍රණීත වූ, තර්කයට ගෝචර නො වූ, තියුණු නුවණින් දකින, පණ්ඩිතයන්ට අවබෝධ කර ගත හැකි ඒ උතුම් ධර්මය දේශනා කළ සේක. එහි දී විමුක්තිකාමී සමාජයේ සිටි ප්‍රඥාවන්ත උදවිය එම දහමෙහි පහසු ලැබ නිවී සැනසුනහ.

ඉතා සුන්දර ජීවන පැවැත්මක් තිබූ ඔවුහු බුදුරජාණන් වහන්සේ අවබෝධ කළ, දේශනා කළ, විවර කළ ගම්හිර වූ, දකින්න දුෂ්කර වූ, තර්කයට ගෝචර නො වූ ධර්මය ඒ අයුරින් ම තමන්ගේ මත වාද වලින් තොරවම දේශනා කළහ. සාකච්ඡා කළහ. ඒ හේතුවෙන්ම ශ්‍රාවකයන්ගේ උතුම් ලක්ෂණයක් වන ශාස්තෘන් වහන්සේගේ වචනයම පමණක් ප්‍රකට කරන අය බවට ඔවුහු පත් වූහ. එහෙත් ශ්‍රාවකත්වයෙන් පිරිහීමට පත්වූවෝ වෙනත් මතවාද ප්‍රකට කළහ. උත්වහන්සේලාගේ ජීවිත පැවැත්ම ඉගෙන ගන්නා විට කෙදිනක එවැනි මුනිවරයන්ගේ ලෝකය හමුවේවි ද යන සංවේගය ඇතිවෙයි. ලද දෙයින් සතුටුව, අල්පේච්ඡව හිඳිමින් ගැඹුරු

තථාගත දහම සාකච්ඡා කිරීම, හුදකලාව ඇළී සිටිමින් දුර ඇත වනාන්තර තුළ ශුද්ධාව පෙරටු කොට ගෙන තථාගතයන් වහන්සේගේ ධර්මයටම යොමු වී අනෙකුත් සියලු මතවාද දුරු කිරීම ඒ ශ්‍රාවකයන් තුළ පැවති උතුම්ලක්ෂණයන්ය.

එවන් වූ තථාගත ශ්‍රාවක ලක්ෂණයන්ගෙන් හෙබි ගෞතම සසුනට ජීවය දුන්, සසුන් කෙත යළි අස්වැද්දූ අතීතයේ වැඩ සිටි ශ්‍රාවකයන්ගේ ප්‍රතිමූර්තිකක් බඳු වූ ශ්‍රාවක ගුණයෙන් ශෝභමාන වූ උතුම් මහා යතිවරයන් වහන්සේ නමක් වූ ඩෙන්මාර්ක් ජාතික ඤාණදීප යතිවරයන් වහන්සේ 2020.09.12 වන දින මනුලොව අත්හළේය. ඒ උතුම් යතිවරයන් වහන්සේ තුළ ශෝභමාන වූ ශ්‍රාවක චරිතයෙන් බිඳක් මේ ලිපි පෙළින් ඉදිරිපත් කරන්නට උත්සාහ කරමු.

ඉන්දියාවේ මගධ රටේ බුදුරජාණන් වහන්සේ පහළ වූ අතර ශ්‍රී ලංකා ධරනී තලයට ද ඒ උතුම් ගම්හීර ධර්මය ලැබුණි. ඉන්දියානු සමාජය තුළ විමුක්තිකාමීන් වැඩ සිටි සමයේ ප්‍රඥාවට ගෝචර වන දහම බැබළුණ ද, කාලයත් සමග ප්‍රඥාවන්තයන්ගේ අඩුව නිසා ක්‍රමානුකූලව ඉන්දියාවෙන් ප්‍රඥාගෝචර වූ තථාගත දහම අතුරුදහන් වී විමුක්ති මාර්ගය ලෙස ප්‍රඥාවට ගෝචර නොවන දේ පමණක් එහි ඉතිරි විය. ලංකාව වැනි රටක විමුක්තිකාමී පරිසරයක් නොමැති නිසා විවිධ ක්‍රම තුළින් විමුක්තිය සොයන්නන් නැත. එබැවින් ප්‍රඥාව ඇතත් නැතත් එම දහම ඉතිරිව පවතී. මෙලෙස ඒ දහම නොඇසෙන යුරෝපීය රටක වැසියෙක් විමුක්තිය සොයා බුදු දහමට යොමුවීමට සිත් පහළ කරගැනීම අසාමාන්‍ය දෙයකි. එලෙස සිතෙන්නේ ම පුණ්‍යවත්ත බව කැටිවූ ප්‍රඥාව හේතුවෙනි.

වර්ෂ 1944 නොවැම්බර් දෙළොස්වන දින ඩෙන්මාර්කයේ උපත ලැබූ ඩෙනිස් ජූන් හට එම පුණ්‍යවත්ත බව කැටිවූ ප්‍රඥාව ලැබී තිබුණි. විසිතුන් හැවිරිදි හදු යෞවනයකු ලෙස විමුක්තිය පෙන්වා දෙන බුද්ධ ධර්මය සොයා ඔහු ඉන්දියාවට පැමිණියේය. භාෂා කිහිපයක් හැසිරවීමේ ප්‍රවීණත්වයකින් යුතු ජූන් තරුණයා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දහම සොයන්නට විය. නමුත් ඒ වන විට ඉන්දියාව තුළින් බුදුදහම අතුරුදහන් වී තිබුණි. ප්‍රඥාව අඩු අය විවිධ වූ ක්‍රමෝපායන්ගෙන් විමුක්තිය සෙවුවත් ශ්‍රී ලංකාව තුළ බුදු දහම පවතින බව ජූන් හට දැනගැනීමට ලැබිණි. එමනිසා ඔහු ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණියේය. එකළ ලංකාවේ පොල්ගස්දූව

ආරණ්‍යය සුදු ජාතිකයන් අතර ප්‍රසිද්ධියට පත් වී තිබුණි. ඔහු පොල්ගස්දූව ආරණ්‍යයට පැමිණියේය.

සාමාන්‍යයෙන් බොහෝ අයගේ ස්වභාවය නම් කවුරුන් හෝ කියාදෙනු ලබන දේ ඉගෙන ගෙන භාවනා කිරීමයි. එනමුත් තරුණ ජූන් සිය භාෂා හැදෑරීම සම්බන්ධව ලබා ඇති මහත්වූ දක්ෂතාවය නිසා බුද්ධ භාෂිතය සංගෘහිත වූ පාලි භාෂාව ඉගෙන ගත්තේය. එම කාලයේදීම තවත් ශ්‍රේෂ්ඨ උත්තමයෙක් විශ්වවිද්‍යාල කටීකාවාර්ය පදවිය අතහැර පැවිදි වූහ.

ඒ කටුකුරුන්දේ ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේය. පාලි සහ ඉංග්‍රීසි භාෂාව හැසිරවීමේ විශිෂ්ටතාවක් උන්වහන්සේ සතු වූහ. ජූන් තරුණයා පාලි භාෂාව ඉගෙනීමට යොමු වූයේ පැවිද්දට අලුත් වූ උතුම් කටුකුරුන්දේ ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ වෙතය. බුද්ධ වචනය නිවැරදිව ඉගෙනීමට තිබූ මහත් කැමැත්ත නිසා ගිහිව සිටියදීම ඉතාම ඉක්මනින් දක්ෂ ලෙස පාලි භාෂාව ඉගෙන ගනු ලැබීය. මෙම ජූන් තරුණ උපාසක මහතා කුඩා අනුග්‍රහයකින් පාලි භාෂාව ඉතාම දක්ෂ ලෙස ඉගෙන ගත් බව අති පූජනීය කටුකුරුන්දේ ඤාණනන්ද යතිවරයාණෝ පවසන ලදහ. පාලි භාෂාවෙන් ධර්මය ඉගෙන ගන්නා විට, ගිහි ගෙය බාධා සහිත බවත්, පැවිද්ද ආකාශය මෙන් නිදහස් බවත් වැටහිණි. නිවන් මගට ප්‍රවිෂ්ට වීම පහසු වනු පිණිස ගිහිවාසය අත්හළ යුතු බව ජූන් උපාසක මහතාට අදහස් විය. අතීතයේ විසූ ප්‍රඥාවන්තයෝ ද මේ අයුරින්ම සිතූහ “සම්බාධො සරාවාසො රජාපථො, අබ්භොකාසො පබ්බජ්ජා”. පැවිදි වීමට නැවත පැමිණීමේ අපේක්ෂාවෙන් ජූන් උපාසක තෙමේ නැවත තම මව් රට බලා පිටත්ව ගියේය.

කෙනෙකුට ඉතා අසීරු වැයමක් වූ තමන් සතු සියලු ධනයන්, තම ඥාති පිරිසත් අලුයම හෙළෑ කෙළ පිඩක් නැවත මුඛයට නොගන්නාසේ අතහැර තම උත්තම අපේක්ෂාව සාක්ෂාත් කරගනු පිණිස ජූන් නැවත ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණියේය. තම රටත්, ගිහි ගෙයත් යොවුන් ජූන් අත්හළේ ය. 1969 වසරේදී ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණීමෙන් පසු ඔහු නැවත තම මව් රටට නො ගියේය. කටුකුරුන්දේ ඤාණනන්ද මහා යතිවරයාණන්ට ද පැවිද්දෙන් වැඩිහිටි වූ සහෝදර ජර්මන් ජාතික ඤාණවිමල මහා යතිවරයාණන්ගේ ගුරුදේවයන් වහන්සේ වන ශ්‍රී ලාංකික ඤාණාලෝක ස්වාමිපාදයන් යටතේ වර්ෂ 1969 දී ජූන් උපාසක මහතා ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප වශයෙන් පැවිදි වූහ.

ඤාණදීප හිමියෝ විසා අලුත් කරගන්න කොළඹට පා ගමනින් වඩිති

තථාගත බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ගම්හීර, දුද්දස, දුරනුබෝධ, සන්ත පණ්ණ, අතක්කාවචර, නිපුණ, පණ්ඩිතවේදනීය වූ දහම ඉගෙනගෙන එම නිවන් මග වැඩීම සඳහා ගිහි ගෙදර කරදර සහිත බව හා පැවිද්ද අවකාශය වැනි වූ පහසු බව වටහාගෙන අළුයම හෙළ කෙළ පිඬක් සේ ධනයත් තත්වයත් ඥාති හිතමිතුරුන් යොවුන් ජීවිතයත් තම මව් රටත් අත්හළ ඩෙනිස් ජූන් නම් තරුණයා 1969 පොල්ගස්දූව ආරණ්‍යයේ ඤාණාලෝක ආචරියන් වහන්සේ යටතේ ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ නමින් පැවිදි වූහ. මෙසේ පැවිදි වූ ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ, ආචරියන් වහන්සේ යටතේත්, නුවණැති සබ්බමචාරීන් වහන්සේලා යටතේත් පැවිදි දිවියට උපකාර වන සියළු වත් පිළිවෙත් ඉගෙන ගත්හ. එමෙන්ම පාලි භාෂාව තව තවත් හොඳින් ඉගෙන ගෙන ධර්ම - විනය මනාව හැදෑරූහ. පළමු ධර්ම සංගායනාවේදී ආනන්ද මහ රහතන් වහන්සේ විසින් ඉදිරිපත් කළ මූලික බුද්ධ වචනයට පුදුමාකාර කැමැත්තක් උන්වහන්සේ තුළ තිබුණි.

පැවිදි වූ මුල් සමයේ දී තරුණ වියේ දී දහමටම කැප කළ ජීවිතය කෙතරම්ම සුන්දර වන්නට ඇති ද? මෙලෙස මූලික බුද්ධ වචනය මනාව ඉගෙන ගත් තරුණ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට, එම දහමට අනුව ජීවිතය ගත කරන්නට මහත් කැමැත්තක් ඇති විය. ධර්ම විනයට අනුවම අල්පේව්ෂ ජීවිත පැවැත්මත්, හුදෙකලා වාසයත්, පිරිසේ නොඇලීමත්, ලද දෙයින් සතුටුවීමටත් ඉමහත් කැමැත්තක් ඇතිවූහ. ධර්ම විනයට අනුව ඉතාම කෙටි කාලයක් පිරිස සමඟ වාසය කර වනාන්තර ගත වීමට කැමැත්තක් උන්වහන්සේට ඇතිවූහ. මේ ආකාරයට ධර්ම විනයට ජීවිතය කැප කිරීමෙන් ගත කළ සාමණේර ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වර්ෂ 1971 දී බුරුම ජාතික ඤාණින්ද ස්වාමිපාදයාණන් යටතේ පොල්ගස්දූව සීමා මාලකයේ දී උපසම්පදාව ලැබීය.

මේ කාලයේ බුන්දල රක්ෂිතයේ ඉතාම සුන්දර ප්‍රදේශයක පුංචි කුටියක් තිබුණි. මනාව පිළිවෙත් පුරමින් එහි සිටි විදේශික ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් අපවත් වූහ. ඒ බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික ඤාණවීර ස්වාමීන් වහන්සේ ය. ඒ පිළිබඳව ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ දැනුවත්ව සිටියහ. අපවත් වූ

ඥාණවීර ස්වාමීන් වහන්සේන් පොල්ගස්දූව ආරණ්‍යයේම පැවිදි වූ ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් වූහ. ඉන්පසු වැඩ වාසය කළ ඇමරිකන් ජාතික ඥාණසුමන ස්වාමීන් වහන්සේන් 1970 දී සර්පයෙකු දෂ්ට කිරීමෙන් අපවත් වූහ. ඇමරිකන් ජාතික ඥාණසුමන ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වන්නට පෙර ඩෙන්මාර්කයේ ඥාණදීප සාමණේරයන් වහන්සේට මෙසේ පවසා තිබුණි. "ආයුෂ්මතුන් හොඳින් ධර්ම - විනය දන්නවා, හොඳට පාලි දැනුමත් තියෙනවා, ධර්ම සාකච්ඡා කරන්න පුළුවනි. ඒ නිසා අපි දෙනම බුන්දල කැළයට වඩිමු. එතකොට හුදෙකලාව ධර්ම සාකච්ඡා කරමින් සිටින්නට පුළුවනි." ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ, ඇමරිකාවේ ඥාණසුමන ස්වාමීන් වහන්සේ සමග බුන්දලට වැඩම කළහ.

බුන්දල වනාන්තරයේ ස්ථාන දෙකක දෙනම වැඩ වාසය කළහ. ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ඒ වන විටත් දහම සහ පාලි භාෂාව සම්බන්ධයෙන් විශේෂ හැකියාවන් තිබුණි. ඥාණසුමන ස්වාමීන් වහන්සේ බුන්දල වනාන්තරයට උන්වහන්සේ ද සමගින් වැඩම කළේ එම හේතුව නිසාය. එසේ මද කලක් වාසය කරන විට 1970 වසරේදී ඇමරිකන් ජාතික ඥාණසුමන ස්වාමීන් වහන්සේ සර්පයෙකු දෂ්ට කිරීමෙන් අපවත් වූහ. ඥාණදීප සාමණේර ස්වාමීන් වහන්සේ නැවත පොල්ගස්දූවට වැඩම කළහ. ඩෙන්මාර්කයේ ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ හොඳින් ධර්ම විනය හදාරා 1971 දී උපසම්පදාව ලැබූ පසු විවේකී ජීවිතයට ඇලුම් කළහ. නැවතත් බුන්දල වනාන්තරයට වැඩි ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ 1971 සිට 1974 දක්වා බුන්දල වනාන්තරයේ වැඩ වාසය කරමින් ඉමහත් සතුටින් තරුණ ජීවිතය දහමට කැප කළහ.

1975 වසරේ උන්වහන්සේ කළුගල ආරණ්‍යයේ වස් වාසය කර නැවතත් බුන්දල වනාන්තරයට වැඩම කළහ. 1976 - 1977 වස් කාලයන් බුන්දල වැඩ වාසය කරන අතරතුර සූත්‍ර දේශනා කුඩා අත් අකුරින් පොත්වල සටහන් කළහ. මෙසේ සටහන් කරගත් සූත්‍ර දේශනා නිතරම සජ්ඣායනා කළහ. හොඳින් මතක තබාගන්නා ලදී. භාෂාවේ හසල දැනීමත් ප්‍රායෝගිකත්වයත් නිසා සුත්ත නිපාතය, උදාන, ඉතිවුත්තක ආදී ගැඹුරු ධර්මයන් මනාව වටහා ගත්හ. එයට ඇලුම් කළහ. තම අත් අකුරින් සටහන් කළ සූත්‍ර දේශනා සහිත පොත් උන්වහන්සේට ඉතාම ප්‍රයෝජනවත් විය. සියළුම සූත්‍ර දේශනා එහි ඇතුළත් වූහ. ප්‍රාතිමෝක්ෂය කටපාඩම් කළහ. මේ ආකාරයට දහමට කැප කළ ජීවිතයක් ගත කළහ.

උන්වහන්සේ භාවනානුයෝගීව සිටීම සඳහා 1978 වසරේ තායිලන්තය බලා පිටත් වූහ. එම වස්කාලය අවාන් විමලෝ ස්වාමීන් වහන්සේ යටතේ ගත කළහ. නමුත් නැවත වතාවක් ලංකාවට වැඩම කොට වනාන්තර ජීවිතයම ඇසුරු කළහ. 1979 - 1980 වස්කාලයන් බුලත්සිංහල ගල් ලෙනක වැඩ වාසය කළහ. සිය ජීවිතය නිතරම ධර්මය ඇසුරු කොට අරමුණු කොට ගෙනම පවත්වා ගත්හ. වනයෙහි වෙසෙන උදාර සිංහ රාජයකු මෙන් කල් ගත කළ ඤාණදීප ස්වමීන් වහන්සේ ස්ථවිරභාවයට පත් වූයේ සඳුන් අරටුවක් මෝරන ලෙසින් ධර්මයෙන් මුහුකුරා යමිනි.

ඬෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ හෙවත් අප කතා නායකයා පාගමනින්ම ගමන් යෙති. වීසා අලුත් කර ගැනීමට පා ගමනින්ම කොළඹට පැමිණෙති. මෙරට බොහෝ ස්ථානයන් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ දැන සිටියහ. එමෙන්ම ලංකාවේ ධර්මය සෙවූ ගිහි පින්වතුන් වීසා අලුත් කර ගැනීමට උන්වහන්සේට සහය වූහ.

ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ, තම පියාපත් බර පමණක් ඇතිව නිදහසේ පියාඹා විල අතහැර යන හංසයකු මෙන් තුන් සිවුර සහ පාත්‍රයත් තම අත් අකුරින් ලියා ගත් සූත්‍ර ඇතුළත් උතුම් ග්‍රන්ථ රත්නයක් රැගෙන හුදෙකලාවේම පා ගමනින් වනාන්තර තුළට ගමන් කරති. ධර්ම - විනයට ජීවිතය කැප කරමින් පා ගමනින් නිදහස් සිතින් හුදෙකලා ප්‍රදේශ සොයාගෙන ඬෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩම කරති. ඒ පැවිදි ජීවිතය කෙතරම් සුන්දර වූයේද යත්, අතීතයේ වැඩ සිටි සැබෑ ශ්‍රාවක උතුමන්ගේ වරිත ජීවමානව ප්‍රකට වූවා සේය. එවන් යුගයක උපත ලැබූ අය ද වාසනාවන්තයෝ වූහ.

පා ගමනින් වැඩම කරන ඬෙන්මාර්ක ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ඉන් අනතුරුව සිංහරාජ වනාන්තරයට වැඩියහ. 1981 - 1983 දක්වා වස්කාලයන් සිංහරාජයේ පිට කැළේ, වතුගල ප්‍රදේශයන්හි ගල්ලෙන් වල ගත කළහ. සරල අල්පේච්ඡ ඇවතුම් පැවතුම් ඇතිව වඩිනා සුදු හාමුදුරුවන් වහන්සේ දකින ජනයාට කුමක් සිතෙන්නට ඇති ද?

ඒ මනරම් දසුන දකින්නට ඔවුන් කෙතරම් පින් කරන්නට ඇත්ද? තමන් වහන්සේට උපස්ථාන කළ උපාසක මහතුන් පිළිබඳ ඉහළ කෘතඥභාවයක් උන්වහන්සේ විසින් දැක්වූහ. ඒ උපස්ථායක පින්වතුන්ගේ විස්තර අපවත් වන මොහොත තෙක්ම උන්වහන්සේගේ මතකයේ තිබුණහ. දිළිඳු ජනයා වෙසෙන ගමකින් පිණ්ඩපාතය

ලබාගෙන ඒ අයට පින් රැස් කර දෙන්නට උන්වහන්සේ තුළ මහත් කැමැත්තක් තිබුණි. ලාංකික ආහාර පාන වලට ද උන්වහන්සේ හුරුපුරුදු වී සිටියහ. එසේම ගම්මාන වල ජනතාව ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ඉමහත් ආදරයක් දැක්වූහ. එමනිසා මිරිස් අඩුවෙන් වෙනමම සකස් කොට ආනය පූජා කළහ. පළතුරු වර්ග නිතරම පූජා කළෝය.

මේ ආකාරයට වසර කිහිපයක් එක් පෙදෙසක වැඩවාසය කළ පසු එම ප්‍රදේශය අතහැර ගමන් කරන්නේ බුදු රජුන් වැඩ සිටි සමයේ වැඩසිටි උත්තම හික්මුන් ලෙසිනි. තමන්ගේ යැයි කියා ස්ථානයක් කිසිම තැනක නොතිබුණි. තුන් සිවුර සහ පාත්‍රයත් සූත්‍ර පොතක් පමණක් එකම වත්කම විය. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පිළිබඳව බොහෝ අය දැනගනු ලබුවේ ලග්ගල ප්‍රදේශයෙනි. ධර්මයට කැමති විවේකී සඞ්ඝයා අතරේ උන්වහන්සේ සඞ්ඝ පීතෘ වහන්සේ නමක් බවට පත් වූයේ ද ලග්ගල ප්‍රදේශයේ දීය. 1983 වසරේ කාලය සිංහරාජයේ දී අවසන් කර එම වසරේම ලග්ගල ප්‍රදේශයේ ඊරියගහ උල්පතට උන්වහන්සේ වැඩම කළහ.

දොරපහෙල් හැති බිත්ති තුනකින් යුතු කුටියේ ජීවිතය

ජීවිතය පුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය ඉස්මතු කරමින් මැණික් ආකරයක් බඳු වූ වටිනා ධර්මය දරාගෙන තුන් සිවුර හා පාත්තරය පමණක් අතැතිව 1983 වසරේ වස් කාලය සිංහරාජයේ ගත කොට අවසන් වූ පසු පා ගමනින්ම ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වාරිකාවේ වඩින්නට පටන් ගත්හ. වාරිකාවේ වඩින විට විවිධ හුදෙකලා ප්‍රදේශයන් හිදී මාසය, දෙක නැවතී ගත කරන්නට විය. නැවතුනු ස්ථාන අතර විල්පත්තුව වනාන්තරය ද විය. සෑම වනාන්තරයකම ස්වභාවය දැනගෙන ධර්මයේ හැසිරෙන්නට සුදුසුම ප්‍රදේශය සෙවූහ. තම සිතට සැනසීම ගෙනැවිත් දෙන, පහසුවෙන් සිව්පසය ලැබෙන, විවේකය සහ මිනිසුන්ගේ බාදා අඩු වනාන්තර වලට පා ගමනින් වැඩම කළහ.

අම්පාර ප්‍රදේශයේත් වාරිකා කරමින් පොළොන්නරුව නුවරගල ප්‍රදේශ හරහා ගොස් පාරුවකින් මහවැලි ගඟෙන් එතෙර වී හඳුන්ගමුව ප්‍රදේශයට වැඩම කළහ. හඳුන්ගමුව ප්‍රදේශයට 1983 වසරේ වැඩම කරමින් ඊරියගහඋල්පත රක්ෂිතයට වැඩම කළහ. සුදු හාමුදුරුවෝ කෙනෙකු වනයේ වෙසෙන බව දකින මිනිසුන්ට කුමක් නම් සිතෙන්නට ඇති ද? ඔවුහු ඉමහත් ආදර ගෞරවයක් මේ සුදු හාමුදුරුවන් කෙරෙහි දැක්වූහ.

1984 වසරේ වස් කාලය උන්වහන්සේ ගතකළේ මඤ්ඤාක්කා කරත්තයක් තම වාසස්ථානය කරගනිමිනි. දුෂ්කර ගම්මාන වල මිනිස්සු ඉතාම කැමැත්තෙන් උන්වහන්සේට දාන මාන පූජා කළහ. උපස්ථාන කළහ. වනාන්තරය තුළ වාසය කරද්දී දිනපතාම ධර්මය සජ්ඣායනා කිරීම උන්වහන්සේ පුරුද්දක් ලෙසින් සිදු කළහ. වනාන්තරයේ සුන්දරත්වය කෙරෙහිද උන්වහන්සේ යොමු විය. අතීතයේ රහතන් වහන්සේලා වනාන්තරයේ සුන්දර බව දුටු ආකාරය ථේර ගාථා තුළින් පැහැදිලි වේ. එලෙසින්ම ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේත් වනාන්තරයේ සුන්දර බව දුටහ. කාය ජීවිත ආශාව අහභැර දිවි දෙවැනි කොට දහමෙහි හැසිරුණු උන්වහන්සේගේ යොවුන් ජීවිතය අසහාය විය.

චතුර උල්පතක් ඇති තැනක් සොයමින් පරිසර සුන්දරත්වයත් විඳිමින් පරිසරයට හානියක් නොකර අවම පහසුකම් සහිත කුටියක් තනන්නට උන්වහන්සේට සිතක් පහළ වූහ. දණහිස් දක්වා වැස්සට නොතෙමේ නම්

ජීවිත අවබෝධ කරන හික්ෂුවකට එය පහසුවක් බව සාරිපුත්ත රහතන් වහන්සේ පෙන්වා දුන් සේම ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ද හිතන්නට පටන් ගත්හ. මේ සියළුම සංකල්පනා බලන විට අපට ඉස්මතු වී පෙනෙනුයේ තථාගත ශ්‍රාවක චරිතයයි. පොල් අතු සෙවිළි කර කටු මැටි සහිතව ජනෙල් දොරවල් නැති බිත්ති තුනක් පමණක් ඇති කුටියක් ඊරියගහ උල්පත වනාන්තරය තුළ ගැමියන් විසින් සකස් කරනු ලැබුවේ ස්වාමීන් වහන්සේගේ උපදෙස් මතය. බිම ගොම තවරා ඇඳට මැස්සක් පාවිච්චි කරමින්, රජ සැපත් ඉක්මවූ නිදහස් සැපයකින් උන්වහන්සේ ඉමහත් සතුටින් කල් ගත කළහ. රජ සැප මගින් ලබා ගත නොහැකි නිරාමිස සැපයක් විඳිමින් මහා කාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේ මෙන් ධුතාංග රකිමින් සසුන් බඹසර පිරුහ.

වනාන්තරයේ හුදෙකලාව වාසය කරන විට කිසිවෙක් නැති නිසා වැසිකිළි කිසි කිරීමත් පහසු බව නාගිත සූත්‍රයේ බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා වදාළ සේක. එම බුද්ධ වචනය යථාර්තයක් කරමින් අප මහා යතිවරයාණෝ ජීවත් වූහ. ඉතාම සැපවත් ජීවිතයක් ගත කළ සිය තරුණ අවධිය නැවත ආවර්ජනා කරමින් උන්වහන්සේ කිසිදිනෙක පසුතැවිලි නොවූහ. එතරම්ම දහම් රසයක් උන්වහන්සේ භුක්ති වින්දහ. වැසිකිළියක් සාදා නොගෙන වනාන්තරයටම එය එක් කළේ තවත් සතෙකුට ආහාරයක් ලෙසිනි. ගොඩනැගිලි වැඩි වූයේ නැත. පොල් අතු වහලයත්, මැටි බිත්තියත්, ගොම බිමත්, ලී මැස්සත් එක් වූයේ වනාන්තරයේම කොටසක් ලෙසිනි.

වස්ගමුව රක්ෂිතය, නකල්ස් රක්ෂිතය පුරා පා ගමනින් වැඩියහ. මාලිමාවත් මිනින්දෝරු දෙපාර්තමේන්තුවේ සිතියමත් උපකාර කරගෙන වනාන්තරය තම නිවස ලෙස සලකා ජීවත් වූහ. විශාල වනාන්තරවල දිය උල්පත්, අඩිපාරවල්, ගල් තලා ආදිය උන්වහන්සේ හොඳින් දැන සිටියහ. 1985 වසරේ වස් කාලය හඳුන්ගමුවේ ගත කරමින් කිවුලවාඩිය ප්‍රදේශයේ එළුවාන කන්දට ඉහළින් ඇති නරියගල්ලෙනෙහි 1986 වසරේ වස්කාලය ගත කළහ. එම ස්ථානයට පහළින් ගංගාවක් ගලාගියේ වනාන්තරයේ සුන්දර බව විදහා දක්වමිනි. රාත්‍රියේදී අලි - ඇතුන්ගේ දැගලීම් ඇති විට කිසිදු හයක් හෝ තැතිගැන්මක් සෙලවීමක් ඇති නොවූයේ ධර්මයත් සමගින් වනයේ සිංහයෙකු ලෙසින් ජීවත් වූ බැවිනි.

ලග්ගල ප්‍රදේශය ඉතාමත් දුෂ්කර ගම්මානයක් විය. අදටත් එම ගම්මානය එලෙසටම හුදෙකලාව පවතී. කිසිදු වාහනයකට ගමන් කළ නොහැකිය. පා පැදි, වීල්බැරෝ, කරත්ත හෝ රැගෙන යාමට නොහැකිය. සිරිපාදයට ගමන් කරන්නාක් මෙනි. ඉතාමත් සුන්දර ඇළ දොළවල්, ගංගා තරණය කරමින් යනවිට ගලමුදුන ගම්මානය පිහිටා ඇත. මහ වනාන්තරයක් මැද පිහිටා ඇති මේ ගම්මානයට අපගේ යනිවරයාණෝ ඉතාම ඇසුම් කළහ. එහි ඇති නිදහස, මිනිසුන්ගේ කරදර බාධා නැති කම ආරක්ෂා ජීවිතයට පහසු විය. 1987 - 1988 වසරවල වස් කාලයන් දෙකම ගලමුදුනෙහි ගත කළහ. වන සතුන්ගේ හඬ, ගංගා ගලන හඬ හැරුණු විට කිසිම ශබ්දයක් නැත. ගලමුදුන ගම්මානයට අදටත් විදුලිය නැත. කිසිදු යන්ත්‍ර සූත්‍රයක් නැත. ගවයන් යොදාගෙන ගොවිතැන්බත් කරන්නා වූ සුන්දර දිවි පෙවෙකක් ඒ මිනිසුන් ගත කරමින් සිටී. සතියකට වරක් පාන්දරම තම අස්වැන්න රැගෙන කඩපිළට පිටත් වී ලුණු ආදිය රැගෙන නැවත තම ගමට පැමිණෙන විට රාත්‍රී අඳුර වැටී ඇත. ඒ ආකාරයේ සුන්දර ජීවිතයක් ඒ මිනිසුන් ගත කරමින් සිටී. අපගේ යනිවරයාණෝ ඒ ගම්මානය ඇසුරු කරගෙන කිලෝමීටර තුනක් පමණ ඇතිත් කුටියක් සාදාගෙන වැඩසිටියේ බඹ ලොව සිටින්නාක් බඳු නිදහසකිනි.

හුදෙකලාව වෙසෙමින් නිවරණ නැති, කාමයන්ගෙන් වෙන්ව නිදහස් මනසකින් තථාගත දහම ඉගෙන ගන්නා විට එහි අන්තර්ගත ගැඹුරු කරුණු කෙතරම් හොඳින් වැටහෙන්නට ඇති ද? තථාගතයන් වහන්සේට පමණක් පෙන්විය හැකි අන්‍ය ශාස්තෘවරුන්ට අගෝචර වූ සාමුක්කංසික දේශනාව නම් වූ බුද්ධ චවනය දේශනා කරන්නට මත්තෙන්, ශ්‍රාවකයාගේ සිත කර්මණ්‍ය, මෘදු කිරීම සඳහා අනුපිළිවෙල කතාව ඉදිරිපත් කරති. දාන කතා, සීල කතා, සුගතිය පිළිබඳව, කාමයන්ගේ ආදීනව, නිදහස් වීමේ ආනිසංස, කෙලෙස්වල අපිරිසිදු බව නම් වූ කතා තුළින් සිත කර්මණ්‍ය මෘදු වූ විට අන්‍ය ශාස්තෘවරුන්ට විෂය නැති ඒ තථාගත දහම දේශනා කර වදාළ සේක. එවැනි කර්මණ්‍ය මෘදු මනසකින් තථාගත චවනය ඉගෙන ගන්නා ඥාණදීප යනිවරයාණන් දහමේ සැපය කෙසේ විඳින්නට ඇති ද?

හදු යොවන වියේ සිටි ඇමරිකන් ජාතික කෝවිද ස්වාමීන් වහන්සේ ද මේ වන විට ලග්ගල ප්‍රදේශයේ වැඩ වාසය කළහ. ඉතා විරියවන්තව ජීවිතය ගත කළ කෝවිද ස්වාමීන් වහන්සේගේ ආයුෂ ඉතාමත් අල්ප විය. ඉතාම කෙටි පැවිදි ජීවිත කාලයක් ගත කළ ඒ උත්තම ස්වාමීන් වහන්සේ

දහමට දිවිපුදා ගත කර භයානක රෝග පීඩාවක් නිසා 1987 දී අපවත් වූහ. ඒ වන විටද අප මහා යනිවරයාණෝ ගලමුදුනේ වැඩ වාසය කළහ. වස් කාල දෙකක් ගත කරමින් නැවතත් චාරිකාවේ වැඩියහ. වීසා අලුත් කරගැනීමට කොළඹට පා ගමනින් වඩින විට ප්‍රජා ශාලාවක, පන්සලක, බණ මඩුවක රාත්‍රී කාලය ගත කළහ. නැවතත් තමන්ගේ රජ දහන වන ලග්ගල වනාන්තරයට ඉමහත් සැනසීමකින් වඩිනු ලැබූහ. 1989 වසරේ වස් කාලය ලග්ගල ප්‍රදේශයේ ද, 1990 වසරේ වස්ගමුව රක්ෂිතයේ ද, නැවත 1991 වසරේ ගලමුදුන කුටියේ ද විවේකීව ගත කළහ. මේ කාලය වන විට නවසීලන්තයේ ගුත්තසීල ස්වාමීන් වහන්සේ ද වැඩම කර සිටියහ.

1990 වසරේ දී මඩුමාන ගමට යාබද වනාන්තරයේ කුටියක් සකස් කර ගුත්තසීල හිමියන්ට එහි වැඩ සිටීමට සැලැස්වීමට තරම් අප මහා යනිවරයාණන් කාරුණික මෙන්ම උපකාරශීලී ද විය. කෙමෙන් කෙමෙන් වයසද මුහුකුරා යමින් පැවිදි දිවියේ පරිණත වෙමින් සාසනයේ මහා ස්ථවිර භාවයට පත්විය. සඳුන් ගහක් මෝරන්නා සේ උන්වහන්සේගේ දිවිය සුවඳවත් විය. 1992 වසරේත් ලග්ගල ප්‍රදේශයේම ගත කරමින් සිට වස්ගමුව රක්ෂිතය ප්‍රදේශයට වැඩම කළහ. එහිදී උන්වහන්සේ විශේෂ කරදරයකට මුහුණ දුන්හ. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ, අලියා පැගුව හාමුදුරුවෝ ලෙසින් හඳුන්වන විශේෂ අන්වර්ථ නාමයක් විය. එය සිදු වූයේ 1993 වසරේ වස්ගමුවේදී ය.

ඤාණදීප හිමියෝ අලි කරදරයකින් මහවන මැද ඇඳ වැටෙති

ධර්මයට ජීවිතය කැප කරමින් මෙම ත්‍රී සහගත කාය, වච්ඡා, මනෝ කර්මයන්ගෙන් යුතුව ගත කරන විට, සුවඳ විහිදුවන ලස්සන මලක් ලෙස විකසිත වේ. වනාන්තරයේ වන සතුන් පවා ඒ ජීවිත හා සබැඳිව ජීවත් වේ. ඒ ඇසුරට වන සතුන් පවා එකතු වේ. එනමුදු අත්වැරදීම් විය හැකිය. 1993 වසර යනු ශ්‍රී ලංකාවට අඳුරු කාල වකවානුවකි. රාජ්‍ය නායකයන් ද ඝාතනය වෙමින් යුද්ධය උත්සන්න වී තිබුණි. තුවාල වූවන් වැඩි නිසා රෝහල් වලට අධික වැඩ කටයුතු තිබුණු වකවානුවකි. එවන් සිදුවීම් ලංකාව තුළ සිදුවෙද්දී වනාන්තරයේ හුදෙකලාව දහමට දිවි පුදා ගත කළ ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප මහා යතිවරයාණන්ට ද විශාල කරදරයකට මුහුණ දෙන්නට සිදුවූහ.

මේ දින වන විට අප මහා යතිවරයාණෝ වස්ගමුව රක්ෂිතයේ වැඩ වාසය කළහ. වනාන්තරයේ වාසය කරන විට හිමිදිරි පාන්දර මිහිරි ශබ්දය ඇති කරමින් කුරුල්ලන් කෑම සොයන්නට යන සොඳුරු දසුන් නෙත මෙන්ම සවන් යුග ගැටෙයි. දැන් පිඬුසිඟා යෑමට කාලය බව දැන ගත් ඤාණදීප ස්වාමීන්වහන්සේ පාත්‍ර සිවුරු රැගෙන ගම්මානය බලා සිංහ රාජයකු විලසින් පිටත් වූහ. වනයෙන් බැහැරට වඩින විට ගම්මානය කිට්ටු වන්නට විය. කරත්ත පාර දිගේ ගමන් කිරීම ආරම්භ වූ විට ගම්මානයට කිට්ටු බව සලකුණු වෙයි. රාත්‍රී කාලයේ කෑම සොයමින් ගිය පැටවුන් ද සහිත අලි රංචු වනාන්තර තුළට ඇතුළු වන්න පටන් ගෙන ඇත. පිඬුසිඟා වඩින ඤාණදීප ස්වාමීන්වහන්සේට, ඒ වන අලි රංචුව මුණ ගැසුණි. නමුත් කිසිදු කරදරයක් ඔවුන්ගෙන් සිදු නොවූයේ අරහත් ධර්මය දරා වඩිනා අහිංසක භික්ෂුවක් නිසාය. උදෑසන අවදි වී මිනිසුන් දානය පිළියෙල කර තිබුණි. එම දානය ලබා ගැනීමට වැඩිම කළ ඤාණදීප ස්වාමීන්වහන්සේ එම පිණ්ඩපාතය රැගෙන තම රජ දහන වූ වනාන්තරයට නැවත ඇතුළු වූහ.

කුරුල්ලන්ගේ ගුමු ගුමු නාදයත්, හස්තීන්ගේ කුංචනාදයත් ඇති වනාන්තරයට බිමට යොමු කළ ඇස් ඇතිව උත්වහන්සේ ඇතුළු වූහ. කරත්ත පාර දිගේ පිණ්ඩපාතයට වඩිද්දී අලි රංචුවක් හමු වුවද කිසිදු

කරදරයක් උන්ගෙන් සිදු නොවුනේ වනයේ සිටින හික්ෂුව බව අලි ඇතුන් හඳුනාගත් බැවිනි.

නමුත් එක් අලියෙක් පාරේ අයිනකට වී සිටියේය. ඔහුට ගම තුළින් වනයට ඇතුළු වන මිනිසකුගේ ඉවක් දැනුණි. මිනිසා වන සතුන්ට කරදර කරන බැවින් ඔවුන් කුලප්පු වී කේන්තියෙන් ආත්ම ආරක්ෂාවට ප්‍රහාර එල්ල කරයි. මිනිස් ඉව දැනුන හස්තියා ඉතාම දැඩි කේන්තියෙන් මිනිසාට පහර දීමට පාරට පැමිණුනේ ඉදිරි පාද දෙකද ඔසවාගෙනය. මෙලෙසට කේන්ති ගිය හස්තියෙකුගෙන් කිසිම අයුරකින් ගැලවීමක් නැත. ඒ බව ගම්මානවල මිනිස්සු හොඳාකාරවම දනිති. ඉදිරි පාද ඔසවාගෙන පාරට පැමිණි හස්තියාට දැක ගන්නට ලැබුනේ වනයේ බවුන් වඩන ශාන්ත වූ හික්ෂුවයි. හස්තියාගේ ඉදිරි පාද එසවී ඇත. ඤාණදීප ස්වාමීන්වහන්සේටත් මෙය නොසිතූ වෙලාවක සිදු වූවකි. කිසිවක් කර ගන්නට නොහැකි විය. එසවුණු පාදයේ හැප්පුණ ස්වාමීන්වහන්සේ බිම ඇද වැටුණි. හස්තියාට පාද ඔසවාගෙන බොහෝ වේලා සිටිය නොහැක. එම නිසා ඉදිරි පාද බිම පතිත කරන්නට විය. එවිට ඔහුගේ එක් පාදයක් පිහිටියේ බිම ඇද වැටුණු ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ කකුලේ ඉහළ ප්‍රදේශය මතයි. මේ සිදුවීමට බොහෝ වේලාවක් ගත නොවීය. නිමේශයකින් සිදුවිය. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට විශාල තුවාලයක් ඇතිවී ලේ ගලන්නට විය. නැගී සිටීමට කිසිසේත්ම නොහැකි විය. අස්ථි බිඳී ගොස් ඇත. මේ හස්තියාට කොපමණ දුකක් ඇතිවෙන්නට ඇති ද? කිසිවක් තමා දැනගෙන නොකළ වුවද විශාල අනතුරක් සිදු වී ඇත. එම නිසා ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට දානය වැළඳීමට නැවත වනයේ ඇති කුටියට යාමට නොහැකි විය. දුකින් යුත් හස්තියා ද වනයට ඇතුළු විය.

ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ අත්දෙක උපකාරයෙන් බිම වැතිරෙමින් ගමට එන්නට උත්සාහ කළද එසේ එනවිට තව තවත් සිරිම් තුවාල වීම් ඇතිවුණි. එවිට කුඹියෝ වැනි කුඩා සතුන් ළං වූහ. එය මහා කරදරයක් විය. ඉන්පසු නතර වී මරණානුස්සතිය තුළින් අප්‍රමාදීව ධර්මයට යොමු වන්නට ඇති. කොපමණ ලේ පිටවූවත් උන්වහන්සේගේ සිහිය විසඳූ වූයේ නැත. දවස කෙමෙන් කෙමෙන් ගෙවෙන්නට විය. රාත්‍රී කාලය උදා විය. වනයේ සිට ආහාර සොයා යන හස්තීන් නැවත පැමිණෙන්නට පටන් ගත්තේය. උන්වහන්සේ ගාථාවක් සජ්ඣායනා කළ විට ඔවුන් සමීපයට පැමිණියේ නැත. නමුත් ඒ අවට ගත කළහ. ලේ සුවඳ වනයේ පැතිරුණ ද වෙන කිසිදු රෝද සතෙකු ළං වූයේ නැත. පසුවදාට මිනිසුන්

පැමිණෙන තුරු හස්තීන් ස්වාමීන් වහන්සේ ආරක්ෂා කළා වන්නටත් පුළුවන. මන්ද, මිනිසුන් පැමිණ ස්වාමීන් වහන්සේ රැගෙන යන විටත් එක් අලියෙක් පැත්තකට වී සිටියේය. ඒ කරදරයට හේතු වූ අලියාම ද විය හැකිය. මහ වනයක් මැද වන සතුන් ගහණ තැනක, ලේ සුවඳ ද හමනා විට වෙන කිසිදු කරදරයක් නොවූයේ යම් වූ ආරක්ෂාවක් හේතුවෙනි. උන්වහන්සේගේ ඇති මහා ගුණ කඳ නිසා දෙව්වරු ද, වනසතුන් ද ආරක්ෂා කරන්නට ඇති.

පසුවද උදෑසන දානය සකස් කරගත් මිනිසුන් වනාන්තරයේ සිට පිඬුසිඟා වඩින ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වඩිනතුරු මග බලා සිටියහ. ටික ටික කාලය ගතවී හිරු අවරට යන්නට ආසන්න විය. දානය ලබාගන්නා වේලාව ඉක්ම යමින් තිබුණි. ගම්මානයේ මිනිසුන්ගේ සිත් නොසන්සුන් විය. අපගේ සුදු හාමුදුරුවන්ට කරදරයක් ආදිය සිතෙන්නට වූහ. සුදු හාමුදුරුවන් සොයා ගම්මු වනජීවී නිලධාරීන් ද කැටුව වනයට ඇතුළු වූහ. මෙසේ පැමිණි ගම්වැසියන්ට දැක ගන්නට ලැබුණේ ඉතාම දුක් සහගත දෙයකි. “අපේ සුදු හාමුදුරුවන්ට මොකද මේ උනේ” යැයි බොහෝ අය දුක් වූවාට සැක නැත. ඊයේ දිනයේ ලබාදුන් පිණ්ඩපාතයත් පාත්‍රයත් ඒ දානයට දුන් සියල්ලත් සී සී කඩ විසිරී ගොස් ඇත. දවස් දෙකක් නිරාහාරව ලේ ගලමින් වේදනාව ඉවසා ගෙන සිහියෙන් සිටීමට තරම් ආධ්‍යාත්මික ශක්තියක් ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට වූහ. ඒ වන විට මේ දුෂ්කර ගම්මාන වල වාහන පහසුකම් ඉතාම අල්පය.

කෙසේ හෝ ගැමියන් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේව හෙට්ටිපොළ මහ රෝහලට රැගෙන ගියහ. නමුත් එම රෝහල තුළ මේ සැත්කම කිරීමට කිසිම පහසුකමක් නොවීය. ඉන්පසු මහනුවර මහ රෝහලට ඇතුළු කළහ. මේ කාලය වන විට රටේ පැවති කලබලකාරී තත්වය නිසා රෝහල් කාර්යමණ්ඩලයට, වෛද්‍යවරුන්ට බොහෝ වැඩ අධිකව පැවතුණි. එබැවින් විශේෂ සැලකිල්ලක් අප මහා යතිවරයාණන් වහන්සේට දක්වන්නට හැකියාව නොවීය. එබැවින් එම සැත්කම අවසාන වන විට උන්වහන්සේගේ එක් පාදයක් අඟල් එකයි තුන් කාලක් කොට විය. මෙය දැනගන්නා විට ශ්‍රද්ධාවන්ත දායකයන්ට, ශ්‍රද්ධාවන්ත වෛද්‍යවරුන්ට කොපමණ දුකක් දැනෙන්නට ඇති ද? නමුත් සිදුවූ දෙය සිදු වී හමාරය. තුවාලය ක්‍රමයෙන් අඩු වන්නට කාලයක් ගත වේ. එබැවින් වනාන්තරයේ හුදකලාවේ සිටීමට නොහැකිය. එක් පාදයක්

කොට වී ඇත. මේ වනවිට මිනිරිගල නිස්සරණ වනය ආරණ්‍යවාසී ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ තෝතැන්නක් විය. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ නිස්සරණ වනයට වැඩියහ. 1993 වසරේ වස් කාලය උන්වහන්සේ ගත කළේ මිනිරිගල නිස්සරණ වනයේ දීය. ක්‍රමයෙන් තුවාලය සනීප විය. කකුලේ කොට බව නම් අඩු නොවීය. වස්කාලය අවසන් වන විට නැවත මතක් වූයේ තමන්ගේ රජදහන වන වනාන්තරයයි. වනාන්තරයට පිටත් වන්නට සූදානම් විය. නිස්සරණ වනයේ වැඩ සිටි හික්ෂුන් වහන්සේලා මෙසේ පැවසූහ. “ස්වාමීන් වහන්සේට දැන් වනයේ සිටීමට අපහසුය. මෙහි වැඩ සිටින්න. අපි ජීවිත කාලයේම උපස්ථාන කරන්නම්”. නමුත් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ සිත වනයටම කැමති විය. කුමන කරදරයක් වුවත් ඒ හුදකලා ජීවිතය අත් නොහැරියහ. ධර්මයටම ජීවිතය පිදූහ. තම ජීවිතයට අල්පමාත්‍ර වටිනාකමක් නොදුන්න. පාදය කොට වුවද පා ගමන තම සුපුරුදු ජීවිතය කර ගත්හ. නැවතත් වනාන්තර සිසාරා විවේකීව ගත කරන්නට විය. ලග්ගල ප්‍රදේශයට වැඩම කළ ඤාණදීප මහා යතිවරයාණෝ 1994 වසරේ වස් කාලයත් එහිම ගත කළහ.

2014 වනතුරුම කොටවූ පාද සහිතව ම ගමන් කළේය. 2014 දී උන්වහන්සේට විශේෂ පාවහන් යුගලක් සකස් කර දීමට අප හට හැකි විය. එය ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට මහත් පහසුවක් විය.

ඤාණදීප හිමියෝ වනාන්තරයට පිවිස එක්වරම අතුරුදන් වෙති

ඉමක් කොනක් නොපෙනෙන සසර ගමනක් උරුම කරගත් සත්වයා සුගති, දුගති ලෝක තුළ නොයෙකුත් ආකාරයට දුක් සැප විඳිමින් ගත කරති. කොපමණ සැප වින්දද කොපමණ දුක් වින්දද සසරින් නිදහස් වීමක් සිදු නොවන්නේ සත්‍ය අවබෝධ නොවූ හේතුවෙනි. සත්‍ය ආරක්ෂා කරමින් සත්‍යාවබෝධය කරා යොමු වන සත්‍ය ගවේෂකයෝ තමන් විඳින සැප සම්පත් අත්හරින්නේ අඵයම හෙළි කළ පිඩක් මෙනි. කොපමණ දුක් ගැහැට පැමිණියද ඔවුන් නොසැලී ඉදිරියට ගමන් කරනුයේ ඒකායන අරමුණ සත්‍ය ගවේෂණය නිසාය. එලෙස සත්‍ය ගවේෂණය කරන සත්‍යවාදීන් උදෙසා සුදුසු වූ උතුම් දහම ලෙස තථාගත දහම පවතී. එවැන්නෝ තථාගත දහම උදෙසා තම ජීවිතය පුදා ජීවත් වෙති. ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ද එවන් යතිවරයෙකි. කොපමණ කරදර බාධා පැමිණියද පෙර ගත කළ සැප සම්පත් වලට කිසිදු විටක තම සිත යොමු නොකොට සියල්ල සතුටු සිතින් දරාගනු ලබන්නේ විමුක්ති සුවයේ සුන්දරත්වය වින්දනය කරමිනි.

1995 වර්ෂයේ වස් කාලය ගත කිරීම සඳහා මෙයට පෙර වස්වැසූ සුපුරුදු ලග්ගල ප්‍රදේශයේ ඊරියගහ උල්පත උන්වහන්සේ තෝරා ගත්හ. වනාන්තරය මැද පිහිටි බිත්ති තුනකින් වටවූ කුටියේ සුන්දරත්වය, තව තවත් එම ප්‍රදේශයට ම යොමු වීමට හේතු විය. ගංගාවට හෝ ඇළ පාරට හෝ ගොස් පැන්පහසු වී පිණිඩපාතය කර ගත් දානය වළඳා, පැන් කළයක් රැගෙන කුටියට පැමිණෙන්නේ ධර්මය තුළින් ජීවිතයේ විවේකය අත් විඳින්නටයි. ශරීරකෘත්‍ය කිරීමට අවශ්‍ය වූ විට වතුර කඩිත්තෙන් වතුර බාල්දියක් රැගෙන වනාන්තරය තුළට ගමන් කරන්නේ නිදහස් වූ ස්වාධීන සිතකිනි. තම පාදය යන්තමින් කොට වුවද වනාන්තරයේ ඇවිදීමත් එහි සුන්දරත්වය අත්විඳිමින් ගත කරන ජීවිතය උන්වහන්සේ අත්නොහළහ. මිනින්දෝරු දෙපාර්තමේන්තුවේ සිතියමත්, මාලිමාවත්, තම තුන් සිවුර ද පාත්‍රය ද, සූත්‍ර පොතද රැගෙන මහ ඝන කැළය මැදින් තව අලුත් ප්‍රදේශයක් සොයා ගමන් කරති.

1996 දී ලග්ගල ප්‍රදේශයේම ලේල්ඔයට වැඩම කළ උන්වහන්සේ දිය පාරක් අසබඩ සුන්දර කුටියක් ගම්වාසීන්ගේ ආධාරයෙන් සකස් කර

ගත්ත. එයද බිත්ති තුනකින් පමණක් වටවූවකි. ස්වාමීන් වහන්සේගේ ආබාධයන් ද සලකා වැසිකිළියක් සකස් කොට දීමට උත්සාහ කළ ද උන්වහන්සේ එය ප්‍රතික්ෂේප කළහ. මේ වන විට ආරණ්‍ය වල වැඩ වාසය කරන භික්ෂූන්ට අප මහා යතිවරයාණෝ ගැන තොරතුරු ලැබෙන්නට විය. ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් ඉතාම වාමි අයුරින් සකස් කරන්නට යෙදුන කුටි කිහිපයක් ඒ වන විට වනාන්තරය තුළ පැවතිනි. ලග්ගල ප්‍රදේශයේ කිලෝමීටර් ගණනාවක් දුරින් එම කුටි පිහිටියේය. ඒ කුටි සේනාසන වලට භික්ෂූන් පැමිණීමට කැමැත්ත පළ කරන විට, උන්වහන්සේ උපසම්පදා භික්ෂූන්ට ඒ අවස්ථාව ලබා දුන්න. ඒ ඒ ගම් වලට අදාළ කුටියට විශේෂ වූ ප්‍රධාන කැපකරු මහතෙක් ද සිටියේය. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ ආභාෂයට හුරු වූ ඔවුහු එසේ පැමිණෙන අනෙකුත් ස්වාමීන් වහන්සේලාටත් ඉතාම ගෞරවයෙන් උපස්ථාන කරති. මේ වන විට ලග්ගල ප්‍රදේශයේ තනි කුටි වල වැඩ සිටින සඛිඝයා වහන්සේලාගේ ලොකු හාමුදුරුවෝ බවට නිතැතින්ම ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පත් වූහ. අප මහා යතිවරයාණෝ තමන් උදෙසා සකසන ලද සරල කුටිය තවත් භික්ෂුවකට ලබා දී සතුටු සිතින් වෙනතක වඩිති.

1997 වසරේ වස් කාලයත් ඊරියගහ උල්පතේම ගත කිරීමට වැඩියේ, ලේල්ඔය සෑදූ අළුත්ම කුටිය තවත් භික්ෂුවකට ලබා දෙමිනි. නැවත වතාවක් වනාන්තරයේ මහ ඝන කැලය මැදින් ගමන් කරන්නට පටන් ගත්තේ විල අතහැර යන නංසයෙකු ලෙසිනි. සිංහයෙකුගේ තේජාන්විත බවකින් යුතු වූ අප මහ යතිවරයාණෝ වනය තරණය කළහ. වනාන්තරය මැදින් වඩද්දී රාත්‍රිය එළඹී විට ගල්තලා මත හෝ රූක් සෙවනක හෝ රැය ගත කරති. මහ වැසි ඇද හැලෙන විට කුඩයක් ඉහළාගෙන එළිවෙන තුරාවම සිටගෙන සිටි අවස්ථා උන්වහන්සේගේ යතිවර දිවියේ තිබුණද ඒ කිසිවක් පිළිබඳ දුකක් හෝ සැලීමක් හෝ උන්වහන්සේට නොවීය. එයද ජීවිතයේ අනෙකුත් සිදුවීම් ලෙසින්ම ඉතාම සැහැල්ලු නිදහස් ලෙසින් බාරගත්ත.

වනාන්තරය හරහා විසල් දුරක් ගෙවා ගෙන ඇලහැර ප්‍රදේශයට පැමිණි අප මහා යතිවරයාණෝ එහි කුටියක් සකස් කරගෙන 1998 වසර වස් කාලය ගත කළහ. විශාල භූමි භාගයක විහිදී ඇති වස්ගමුව, නකල්ස්, ඇළහැර, බකමුණ රක්ෂිතයන් ආශ්‍රිත ගම්මාන වල වෙසෙන මිනිස්සු මේ අසහාය යුගපුරුෂයා ගැන දැනුවත්ව උන්න. වනාන්තරයෙන් බැහැර වීත්

ගම්මානයෙන් පිණ්ඩපාත ලැබගෙන ආපසු වඩිනු ලබති. වාරිකාවේ වඩින අතරේ වනය මැදින් ගමන් කරන විට ඉතාම කෙටි මාර්ගයන් උන්වහන්සේ විසින්ම සොයා ගනු ලැබ තිබුණි. මෙලෙස වනාන්තරයට ඇතුළුවී ඒ කෙටි මාර්ග තුළට පිවිසීම හේතුවෙන් එක්වරම උන්වහන්සේ නොපෙනී යෑම නිසා ගම්මු විවිධ අදහන සිතුවිලි ද ඇතිකර ගත්හ. එම ගම්මාන වල මිනිස්සු සෘද්ධිමත් ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් හැටියට ද උන්වහන්සේව හැඳින්වූහ.

විදේශිකයකු ලෙස මෙරටට ආගන්තුකයෙකුව සිටිද්දීත් ශ්‍රී ලංකාවේ දූෂ්කර ගම්මාන වලට යාබදව ඇති වනාන්තර තමන්ගේම නිවස සේ හුරුපුරුදු ලෙසින් ගත කිරීම උන්වහන්සේගේ කෙතරම් හැකියාවක් ද? වාසනාවක් ද? මේ ආකාරයට ඇළහැර කුටිය ද අතහැර තවත් විවේකය කැමති හික්ෂුවකට ලබා දී නැවත සුපුරුදු වාරිකාවට යොමු වූ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ 1999 වසරේ වස් කාලය ඇරැඹිවල ප්‍රදේශයේ ද, 2000 වසරේ වස් කාලය වැවල ප්‍රදේශයේ ද ගත කළහ.

දඹුල්ල කණ්ඩලම ප්‍රදේශයන්ට යාබදව ඇති වනාන්තර තුළ බිත්ති තුනක කුටි තනවා ගෙන වස් කාලය සැනසිලි සහගතව ගත කරමින් කළුන්දුව කන්ද හරහා කුමාරගල කන්ද වෙතට පිවිස බඹරගහවත්ත, හැළඹගහවත්ත, මාරගමුව ගම්මාන වලින් පිණ්ඩපාතය කරගනිමින් එම ස්ථානයන්හි ජල උල්පත් ඇති ප්‍රදේශයන් ද නිරීක්ෂණය කර ගනිමින් කබරව හරහා පොත්තටවෙල ප්‍රදේශයට වැඩම කළහ. ඉතාමත් අලංකාර ගංගාවක් අසබඩ, කොටන් උඩ ලැලි දමා ගඟ ප්‍රදේශයට මුහුණලා බිත්ති තුනක කුටියක් සාදා ගන්නා ලදී. 2001 වසරේ වස් කාලය ඒ පොත්තටවෙල කුටියේ ගත කරමින් ඊට යාබද වූ කබරව කුටියේ නැවතත් 2002 වසරේ වස් කාලයද ගත කළහ. තමන් වහන්සේ විසින් සකස් කර ගන්නට යෙදුන කුටි සේනාසන වල වෙනත් හික්ෂුන් නැති වූ විට නැවතත් එම කුටි වෙත වැඩම කළහ.

2003 වසර වස් කාලය තුළ නරියා ගල්ලෙන තුළ ද වස් විසූහ. ගම්මානයක් මැදින් ගංගාවක් ගලා බසිනා වනාන්තරය මැද වූ සුන්දර ගම්මානයක් රඹුක්කොළුව නමින් විය. එම ගම්මානය ගොදුරු ගම ලෙස තෝරාගෙන ගංගාව සමීපයේ බිත්ති තුනක කුටියක් සකස් කරගෙන 2004 වසරේ වස් කාලය ගත කළහ. අප මහා යතිවරයාණෝ සැබෑ බුද්ධ පුත්‍රයෙකු සේ බුද්ධ චරිතයට ගෞරවය පුද දුන්හ.

මූලික බුද්ධ වචනයට තිබූ ගෞරවය අසාමාන්‍ය වේ. එය විදහාපාන වටිනා සිද්ධිමත් ඒ උතුමන්ගේ ජීවිතය තුළ සිදු විය. බුදුරජාණන් වහන්සේ වස් වාසය පනවන්නේ වර්ෂා කාලයේ එක් තැනකට වී වාසය කිරීම උදෙසාය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ධර්මාන (ජීවමාන) සමයෙහි භාරත සමාජය තුළ ඇසල මාසයෙන් පටන් ගෙන වස් පෝය අවසන් වන තෙක් වස් කාලය විය. වර්ෂාවෙන් යුතු මාසය යන අරුතත්, එසමය ඇරඹීම ඇසල මාසය ලෙස පැන වූ නිසාත් එම මාස තුන වස් සමය ලෙස සළකනු ලැබීය. එසේ වුවද ලංකාවට වැසිසමය උදාවන්නේ වස් මාසයෙන් පසුව බැවින් එතැන් සිට තවත් වැසි මාස තුනක් ලෙස දුරුතු පෝය දක්වා දිවෙයි. අපගේ කතාන්‍යයක ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප යතිවරයාණෝ මෙම සයමස් කාලයම වස් විසීමෙන් පැනවීමත් අර්ථයත් යන දෙකම ඉටු කළහ.

මෑත කාලයේ තුන් මසක් එක තැනක වාසය කිරීම ද අපහසුවෙන් ගත කරන සමාජයක හය මාසයක්ම අර්ථයෙනුත්, පැනවීමෙනුත් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වස් වැසූහ. එම වස් පටන් ගැනීමට පෙරත්, වස් වලින් පසු නවම පෝය තුළත්, ලග්ගල ප්‍රදේශයේ වනගත භික්ෂූන් එකට රැස් වී පොහොය කළහ. ධර්ම සාකච්ඡා කළහ. රඹුක්කොළුව වස් වාසය අවසන් කළ අප මහා යතිවරයාණෝ බලංගොඩ ප්‍රදේශය කරා චාරිකා කිරීම ඇරඹූහ.

ඤාණදීප හිමියෝ සතියකට දිනක් ආහාර නැතිව භාවනා කරති

ගෞතම ශාසනයට යළි ජීවයක් දෙමින් උත්තම ශ්‍රාවක වර්තයක් බවට පත් වෙමින්, පශ්චිම ජනතාවට ආදර්ශයක් දෙමින්, ධර්ම චිත්‍යයට අනුව ජීවිතය ගත කරන ඩෙන්මාකයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ධර්මයට කැමති සඩ්දසා සමග ඉතාම සමීපව ඇසුරු කළහ. ලග්ගල ප්‍රදේශයේ බොහෝ කාලයක් ගත කළ අප මහා යතිවරයාණෝ නැවතත් වාරිකාවේ යෙදුණහ. එමෙන්ම මූලික බුද්ධ වචනයට අනුව විමසමින් ජීවිතය ගත කරන හික්ෂුන් වහන්සේලා ඇසුරු කිරීමටද අමතක නොකළහ.

උන්වහන්සේගේ වැඩිහිටි පැවිදි සහෝදරයෙක් වූ ජර්මන් ජාතික ඤාණවිමල ස්වාමීන් වහන්සේ වයෝවෘද්ධව අසනීප තත්වයේ පසු වූහ. ලග්ගල ප්‍රදේශයේ සිට බලංගොඩ ප්‍රදේශයට පා ගමනින් වඩින අතරතුර දොඩන්දුවේ පරප්පුව නම් වූ දූපතෙහි වැඩ සිටි තම වැඩිහිටි සහෝදර ස්වාමීන් වහන්සේගේ සුව දුක් විමසීමට වැඩම කළහ. උන්වහන්සේගේ නෙදර්ලන්ත ජාතික අමතසිරි ස්වාමීන් වහන්සේ සමග ඤාණවිමල ස්වාමීන් වහන්සේ බැලීමට වැඩි සේක.

නෙදර්ලන්ත ජාතික අමතසිරි ස්වාමීන් වහන්සේත් මූලික බුද්ධ වචනයට අනුවම ජීවිතය ගත කරන මහානිය ශ්‍රාවක හික්ෂුවකි. ඒ අයුරින්ම ජීවිතය ගත කරන, ජර්මන් ඤාණවිමල ස්වාමීන් වහන්සේව හමුවීමට ගොස් සුව දුක් විමසා ධර්ම කතාවේ ද යෙදෙන්නට ඇති. එවැනි සිංහයන් තිදෙනෙකුගේ මුණ ගැසීම කෙතරම් තේජාන්විත වන්නට ඇති ද? ධර්ම කතාවේ ද යෙදෙමින් ඤාණවිමල ස්වාමීන් වහන්සේගේ සුව දුක් ද විමසා ගෞරවාන්විත ඇසුරින් පසු නැවත බලංගොඩ කරා උන්වහන්සේගේ වාරිකාව ආරම්භ කළහ. අමතසිරි ස්වාමීන් වහන්සේ ද තමන් වැඩ සිටින වනාන්තර ප්‍රදේශය කරා පා ගමනින් වැඩම කළහ.

බලංගොඩ ප්‍රදේශයට වැඩම කළ ඤාණදීප මහා තෙරුන් වහන්සේ 2005 වසරේ කාලය වැලිපතයාය ප්‍රදේශයේ ගත කළහ. වස් මාස හයක්ම එකම කුටියක වැඩ සිටීමෙන් පසුව නැවත තවත් ප්‍රදේශ කරා වාරිකාවේ යෙදුණහ. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ තවත් විශේෂත්වයක් විය.

"අල්ප ආහාර ලබා ගැනීමෙන් ලැබෙන කායික පහසුව ආනාපානසතිය වැඩිමට පහසු බව" තථාගතයන් වහන්සේ වදාළහ. ඒ බුදු වදනට ද ජීවයක් දෙමින් සතියකට එක් දවසක් දානය නොගෙන විවේකීව භාවනා කළහ. එදින කයෙහි දුර්වලකම වළක්වා ගැනීම සඳහා මී පැණි පමණක් වැළඳූහ. මී පැණි හා green tea වළඳමින් ඉතාම පහසු විහරණයෙන් ජීවිතය ගත කළ ඤාණදීප මහා ස්වාමීන් වහන්සේ දහම තුළින් කුමන සතුටක් විඳින්නට ඇති ද? ඒ ඒ ප්‍රදේශවල ගම්මාන වල මිනිසුන් පසුවදාට දානය පූජා කරමින් කොපමණ පිතක් රැස් කර ගන්නට ඇති ද? ඒ අයද අප්‍රමාණ සතුටක් විඳින්නට ඇති.

සමහර ගම්වාසීන් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පිළිබඳ විවිධ අද්භූත කරුණු ද සිතූහ. ඒ සඳහා සමහර කරුණු ද පාදක වී ඇත. බොහෝ අය තවත් කෙනෙක් මනිනු ලබන්නේ බාහිරින් පෙනෙන කරුණු මතයි. ඒ බව තථාගතයන් වහන්සේ රූපජ්ජමාණ සූත්‍රයේ ද දේශනා කර ඇත.

දුෂ්කර ප්‍රතිපදාව නිසා තවකෙනෙක් ප්‍රමාණ කරයි. එමෙන්ම රූපය නිසා ද තවත් අය ඔහුව ප්‍රමාණ කරයි. කීර්තිය අනුව ද ප්‍රමාණ කරයි. මේ අයුරින් බොහෝ අය තව කෙනෙක් මනිනු ලබයි. එහෙත් අල්ප පිරිසක් ඉතාම කලාතුරකින් ධර්මය අනුව තව කෙනෙක් ප්‍රමාණ කිරීමට යොමු වේ. ඔහු කතා කරන ධර්මයේ ඇති ගාමිහීර බව, අතක්කාවචර බව, අවබෝධයට අමාරු බව, ශාන්ත ප්‍රණීත බව අනුව තවත් කෙනෙක් ප්‍රමාණ කරන්නේ ඉතාම අල්ප පිරිසකි. ඒ සඳහා ඒ ඒ අයට ද සත්‍ය රකින ස්වභාවයෙන් යුතු සත්‍ය ගවේෂී චිත්තනයක් තිබිය යුතුය. එලෙස සත්‍ය සොයන පුද්ගලයා තව කෙනෙකුගේ දුෂ්කර ප්‍රතිපදාවට ද, රූපයට ද, කීර්තියට ද වඩා, ධර්මයට අනුව ඔහුව ප්‍රමාණ කර ඒ දහමට යොමු වේ. ඒ බව වංකී සූත්‍රයේ බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා වදාළහ. නමුත් ඒ අයුරින් තව කෙනෙක් ඇසුරු කරන්නේ ඉතාම කලාතුරකින් කෙනෙක් පමණි. අනෙකුත් කරුණු මත බොහෝ අය තව කෙනෙක් කෙරෙහි පහදී.

ලස්සන ඇළ පාරක් කඳු මුදුනක සිට ගලා බසින තැනක සුන්දර ගල් ලෙනක් පිහිටා තිබුණි. අප මහා යතිවරයාණෝ ඊළඟ වාසභවන ලෙස එම ස්ථානය තෝරාගත්හ. තංජන්තැන්නට ඉහළින් පිහිටා ඇති දෙහිපිටිය ගල්ලෙන තුළ 2006, 2007 වර්ෂයන්හි වස් කාල දෙකම එක දිගටම ගත කළේ එහි ඇති සුන්දරත්වය හේතුවෙනි. වස්කාල දෙකක් එක දිගටම

ගත කරන ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ගම්මාන කිහිපයකට දින වෙන්කරගෙන පිණ්ඩපාතය වැඩියහ.

2007 වසරේ ඩෙන්මාර්කයේ ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වන්දනා කර ගෙන ධර්මය කතා කිරීමට මුලින්ම මා හට භාග්‍ය උදාවිය. මෙතුමා ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ චරිතය පිළිබඳව විස්තර ඉදිරිපත් කරන්නට යෙදුනේ ඒ උතුමන් විවිධ ස්වාමීන් වහන්සේලාට වදාළ කරුණු මතය. එනම් නවසීලන්තයේ ගුත්තසීල ස්වාමීන් වහන්සේට, කහත්තේවෙල සුගතවංශ ස්වාමීන් වහන්සේට ද, ඥාණසුමන ස්වාමීන් වහන්සේට ද වදාළ කරුණු මුල්කරගෙනය. එහි කිසිම අතිශෝක්තියක් නැත. මෙතැන් පටන් ඉදිරිපත් වන සියලු කරුණු ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ සමීපව ඇසුරු කිරීමෙන් හා ඒ උතුමන් පැවසූ දේ අනුව මා ලද අත්දැකීමය.

ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ මුණ ගැසීමට මා පළමුවෙන්ම දෙහිපිටිය ගල්ලෙනට වඩින විට, ඇළ පාර ළඟ පැන් පහසු වෙමින් නිදහසේ සිටින ස්වාමීන් වහන්සේගේ දර්ශනය ඉමහත් සතුටක් ගෙන දෙන ලදී. දාන වේලාවද ළං ව තිබූ බැවින් අප රැගෙන ආ පළතුරු, බිස්කට්, නැවුම් කිරි ආදිය පූජා කිරීමට හැකි විය. එහිදී මා හිත තදින්ම බැඳගත් සොඳුරු වදනක් උන්වහන්සේගේ මුවින් පිටවිය.

“ස්වාමීන් වහන්ස, බිස්කට් එකක් වළඳනව ද?”

“ආ විස්කෝතු ද ... කමක් නැහැ” ලෙස පවසා පිළිගෙන වැළඳූහ. උන්වහන්සේගේ බස හැසිරවීමේ අපූර්වත්වය නිසා මා හිත ඒ උතුමන් කෙරෙහි පැහැදුනි. අප මෙන් කලවම් කර ගත් භාෂා ව්‍යවහාරයක් නොවීය. සිංහල කතා කරන විට සිංහල පමණක් ව්‍යවහාර කළහ. ඒ උතුමන් දැකීමෙන් හා සුහදශීලී කතාවෙන්ම ප්‍රමුද්ධ වූ මා තව තවත් සමීප වී ධර්ම සාකච්ඡාවකට අවසර ගත්හ. එහිදී තවත් සිදුවීමක් විය.

එදින කුටිය පිළිසකර කටයුතු කිහිපයක් සඳහා පිරිමි දෙදෙනෙක් පැමිණ සිටියහ. 2007 වස් කාලයට සුදානම්වීම සඳහා කුටිය මෙලෙස පිළිසකර කිරීමක යෙදුනි. බිම ගොම ගැම සඳහා ගල්ලෙන ළඟ තිබූ තුඹසක් කඩන විට එහි සිටි නාගයෙක් ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ කුටිය තුළට රිංගා ගත්තේය. එම නාගයාට කරදර කරමින් එළවා දැමීමට ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ඉඩ නොදුන්හ. දින කිහිපයක්ම ගල්ලෙනෙහි ගතකළ

නාගයා පිටතට ගොස් ඇත. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේත් එහිම වැඩ වාසය කළහ. එමෙන්ම නිතරම පිණ්ඩපාතයේ වඩින විට අලි ඇතුන් හමුවුවද කිසිදු බියකින් තොරව බිමට හෙළි ඇස් ඇතිව පිණ්ඩපාතයේ වැඩියහ. තම පාදයට ජීවිතය පුරා ගෙන යන්නට සිදුවන පාඩුවක් අලියෙකු විසින් සිදුකළ ද ඒ තුළින් අල්ප මාත්‍ර වූ බියක් වත් තැති ගැනීමක්වත් උන්වහන්සේට ඇති නොවීය. කාය, වච්ඡා සහ චිත්ත ක්‍රියා නිරතුරුම මෙහිදී යුතු වීම හේතුවෙන් වසවිසෙන්, අවි ආයුධ වලින්, සතුන්ගෙන් හා අමනුෂ්‍යයන්ගෙන් ද කරදර නොවන බව මෙත්තානිසංස සූත්‍රය හා ඛන්ධ පිරිත තුළ තථාගතයන් වහන්සේ වදාළහ. ඒ ගැන දැඩි ශ්‍රද්ධාවක් ද තිබූ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ රාහුලෝවාද සූත්‍රයට අනුව කයෙන් වචනයෙන් මනසින් මෙහි ක්‍රියා සිදු කළේ ප්‍රායෝගිකවම බව මෙකරුණු තුළින් මනාව පසක් වේ. තථාගත ශ්‍රාවකයෙකුට ජීවත් විය යුතු ආකාරයත් පෙන්වූ ඒ දේශනා තුළට විස්මයජනක ආදර්ශයක් අප මහා යතිවරයාණෝ එක් කළහ.

මේ ආකාරයට ඉමහත් පැහැදීමක් මෙන්ම ඉතා සුහදශීලී ඇසුරක් ඇති කර ගැනීමට මා හට හැකි විය. එවැනි ප්‍රමුදිත භාවයකින් යුතුව තථාගත දහම සාකච්ඡා කරන විට එය දරාගෙන අර්ථ විමසමින් එම දහමට යොමු විය හැකිය. තර්ක කිරීමට යොමු වූ විට කිසිසේත්ම දහමට යොමු විය නොහැකිය. එවිට වාද විවාද පමණක්ම ඉතිරි වේ. එමෙන්ම කිසිම ගෞරවයක් ඉස්මතු නොවී ඕනෑවට එපාවට කතා කළහොත් එම කියන දහම වටහා ගත නොහැකි වේ. තමන් දන්නවා යැයි සිතීම තුළිනුත් ගෞරවයෙන් ධර්මය කතා නොකොට ළමක වූ ඇසුරක් පමණක් පවත්වාගෙන ජීවත් වී, ධර්මයට යොමු නොවී, ලැබුණු අවස්ථාව අහිමි කරගනී. අවංක වූ ශ්‍රද්ධාවත්, පැහැදීමත් ඇතිව ඒ බව තමා තුළින් ද ප්‍රකට කරවමින් මහා යතිවරයෙකු සමග තථාගත වචනය කතා කිරීමට යොමු වීම ම ඉතාමත් වැදගත් වේ. ඒ බව වංකී සූත්‍රයේ ද බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වූහ.

මේ ආකාරයට යොමු වී චතුර ගලාගෙන යන ඇළෙහි ගල් තලාවක් මත වැඩසිටි ඤාණදීප මහා යතිවරයාණෝ සමග අප කතා කළ දහම් කරුණු ඉදිරි ලිපිවලින් පැහැදිලි කර ගනිමු.

මේ පරණ පොත ආයුෂ්මතුන් තියාගන්න

කල්ප කාලයකට වරක් ලොව පහළ වන තථාගතයන් වහන්සේ කෙනෙකුත් විසින් වදාළ ඒ උතුම් ශ්‍රී සද්ධර්මය, ශ්‍රද්ධාව මූලික කරගෙන තම මිනීමතාන්තර පසෙකලා කතා කරන්න ලැබීම තරම් භාග්‍යයක් වෙන කොයිත් ද? එලෙස ශ්‍රද්ධාව මුල්කරගනිමින් තථාගතයන් වහන්සේගේ මූලික බුද්ධ වචනය පමණක් ඉස්මතු කරමින් ප්‍රායෝගික ජීවිතය ගතකරන ශ්‍රාවක උතුමෙකු සමග විවර නොවුන ධර්මය සාකච්ඡා කිරීම කෙතරම් භාග්‍යයක් ද? ඒ උතුමන් කෙරෙහිම නතු වූ සිතින් යුතුව ධර්මය ඉගෙන ගන්නා විට ගම්හීර වූ ද, අතක්කාවචර වූ ද, ස්වාක්ඛාත ආදී ගුණයන්ගෙන් යුත් දහමෙන් අපමණ සතුටක් ලැබිය හැකිය. මේ ආකාරයට ධර්මය ඉගෙන ගැනීම සඳහා ගුරුවරයෙක්, මහා උත්තමයෙක් බඳු වූ ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ සිටියහ. කොට වූ පාදයක් සහිතව කොර ගසමින් වැඩම කොට ගලා බසිනා ගංගාව මත වූ ගල් තලාවේ වැඩ සිටි ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් දහම් කරුණු විමසීම ආරම්භ කළෙමි.

“ඕකාස හන්තේ (අවසරයි ස්වාමීනි) විදර්ශනා කරන්න මුලින්ම පටන් ගන්නේ කොහොමද?”

“මම භාවනා ගුරුවරයෙක් නොවෙයි. මගේ ගුරුවරයා බුදුරජාණන් වහන්සේ පමණි. ඒ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා ඇති ආකාරය ගැන සොයා බලමු. මජ්ඣිම නිකාය තුන්වන පොත් වහන්සේහි ඇති පිණ්ඩපාතපාරිසුද්ධි සූත්‍රය මුල් කර ගැනීම හොඳයි. මමත් ඒ විදියට කරනවා.

ගමෙහි මං මාවතක පිණ්ඩපාතයේ වැඩම කොට නැවත පැමිණි පසු නැවත ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරමින් සිහියෙන් විමසිය යුතුයි. එවිට රාගයක් හෝ ද්වේෂයක් හෝ මෝහයක් ඇති වුණි නම් අකුසලයක් ඇති වුණි නම් එය ඇති වූ ආකාරය සොයා බලන්න ඕනි. මේ ලෙසට හටගත් වූ දෙය සොයන විට එයින් ඉක්මම් උපේක්ෂාවකට පත්වෙනවා. මේ පිළිබඳව ඉන්ද්‍රියභාවනා සූත්‍රය තුළ ද සඳහන් වෙනවා. සේබ ප්‍රතිපදාවක් ලෙසයි එය පැහැදිලි වන්නේ. ඇසින් රූපයක් දැක මනාපයක් හෝ අමනාපයක් හෝ මනාප අමනාපයක් උපන් විට එහි සත්‍ය දකින විට උපේක්ෂාවට

යොමුවේ. මෙලෙසට ආයතන හය ගැනම පැහැදිලි වෙනවා. මේ ප්‍රතිපදාව හුදු කල්පනාවකින් තොරව ප්‍රඥාවෙන් ඒ ආකාරයෙන් සේඛ භික්ෂුවක් දකින ප්‍රතිපදාවක් බව සඳහන් වෙනවා. මේ කරුණු කතා කරන විට අප සිතත් ප්‍රමුද්ධ වී ඒ උතුම් බුදු වදන් සිහි වෙනවා”.

“අවසරයි ස්වාමීනි, දිට්ඨිගත සූත්‍රයෙන්, ලෝකාවලෝකන සූත්‍රයෙන්, ඕසතරණ සූත්‍රයෙන් සඳහන් වන්නේ ඒ ප්‍රතිපදාව නේද?”

“ඔව් ඔව් ... ඒක තමයි. එතන ගැඹුරින්ම ප්‍රතිපදාව විස්තර වෙනවා.” යැයි පවසමින් එම සූත්‍ර පාලියෙන් ඉදිරිපත් කළ සේක. උන්වහන්සේගේ ධාරණ ශක්තියත්, ඒ දහමින් ලබන ප්‍රීතියත් දුටු අප හටද ඇති වූ අති මහත් ප්‍රීතිය නිරාමිස වූවකි.

“එතන කියන්නේ අන්ත දෙක හා ප්‍රඥා ඇස ඇති කෙනා හටගත් දෙය හටගත් ආකාරයට දකින එක ගැනයි. පිහිටා සිටීමේදී ගිලෙනවා. උත්සාහ කරන විට පාවෙනවා. මේ දෙකම ඉක්මවූ එතර වන ප්‍රතිපදාවයි ඕසතරණ සූත්‍රයේ පැහැදිලි වන්නේ. ඒ වගේම “ඔලීයනති එකෙ. අතිධාවනති එකෙ.” ලෙස දිට්ඨිගත සූත්‍රයෙන් තියෙනවනෙ. සමහර ශ්‍රමණවරු පැවැත්මේම සතුටු වෙනවා. තවත් සමහර ශ්‍රමණවරු පැවැත්ම ඉක්මවා නොපැවැත්මෙන් විමුක්තිය හොයනවා. එයාලත් පැවැත්මේ ම තමයි. නමුත් ප්‍රඥා ඇස ඇති කෙනා, හටගැනීම ඒ ආකාරයෙන් දැක හට ගැනීමෙන් නිදහස් වෙනවා. ලෝකාවලෝකන සූත්‍රයේ තියෙන්නෙ ඒක තමයි.”

මෙලෙස දහම් කරුණු සාකච්ඡා කරගෙන යද්දී කාලයත් ටික ටික ගෙවී ගියද, විස්තරාත්මක ලෙස තව පැය කිහිපයක් සාකච්ඡා කරන්නට යෙදුණි. මේ සූත්‍ර කරුණු වලට ඉතාම කැමැත්තක් අප මහා යතිවරයාණෝ දැක්වූහ. අප ලබපු සතුටද අසාමාන්‍ය වූවකි. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පින්තුර ගැනීමට හෝ සාකච්ඡා පටිගත කිරීමට සම්පූර්ණයෙන් විරුද්ධ වූහ. අඩුම තරමින් ඒ පිළිබඳව අපට කිසිම හැඟීමක් වත් නොවීය. මන්ද යත් උන්වහන්සේටම යොමු වූ සිතින් ඒ කරුණු ග්‍රහණය කර ගැනීම අපගේ එකම අරමුණ වූ බැවිණි. එමෙන්ම අප සන්නකයේ ඊට අවශ්‍ය කිසිම උපකරණයක් ද නොවීය. එනමුත් පසු කාලීනව 2014 වසරේදී පමණ අපගේ ආරණ්‍යයේ වැඩ සිටි සමයේ, අවසර ගෙන ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ කැමැත්ත මත ඒවා සිදු කරන්නට හැකිවිය.

ධර්ම සාකච්ඡාව අවසන් කර ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ සමඟ ගල් ලෙනට වැඩම කරන ලදී. සූත්‍ර දේශනා කතා කිරීමට මා තුළ මහත් කැමැත්තක් ඇති බව ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ද වැටහෙන්නට ඇත. කුටියට පැමිණ දර ලීප පත්තු කර ගිලන්පස සාදාගෙන වැළඳුවෙමු. සුභද්‍රිලීව කතා කරමින් සිටින අතර තුර මම උන්වහන්සේගෙන් ප්‍රශ්නයක් ඇසුවෙමි.

“අවසරයි ස්වාමිනි, සූත්‍ර දේශනා නැවත බලන්න පොත් සපයාගන්නේ කොහොමද?”

එවිට ස්වාමීන් වහන්සේ කුටියට වැඩම කොට බෑගය තුළින් පිටු 400 ක පමණ පුංචි පොතක් රැගෙන ආහ.

“මම මේ පොත් වල සියළුම සූත්‍ර පුංචි අකුරින් ලියලා තියනවා”

එය මා අතට දුන් පසු මට ඇතිවූයේ පුදුමයකි. ඉතාම කුඩා ඉංග්‍රීසි අකුරින් පාලි සූත්‍ර සටහන් කර ඇත. පාලි භාෂාවට අකුරු නැති නිසා ඕනෑම අකුරකින් ලිවීමට පුළුවනි.

“මම හැමදාම සූත්‍ර සජ්ඣායනා කරනවා.”

“ස්වාමීන් වහන්සේට ගොඩක් සූත්‍ර කටපාඩම් තියෙනවද?”

“සුත්ත නිපාතය, උදාන, ථෙර ගාථා, ඉතිවුත්තක වගේ ඒවා කටපාඩම්. ඒ වගේම ඕනෑම සූත්‍රයක කරුණු හොඳට මතකයි. සූත්‍ර පිටකයේ තියෙන ගාථා නම් හොඳට මතකයි. විශේෂ ගැඹුරු කරුණුත් හොඳට මතකයි.”

පළමු දවසේම ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ඇසුරු කිරීම තුළින් කිව නොහැකි තරම් සතුටක් මෙන්ම ජීවිතයට පන්තරයක් ද ඇති විය. මමද ඉන්පසුව ඒ ආකාරයට සජ්ඣායනා කරමින් සූත්‍ර ලියන්නට පටන් ගත්තෙමි. එවිට එම සූත්‍ර දේශනා මතක සිටි අතර එහි අර්ථ සොයන්නටත් යොමුවුනෙමි. මෙවැනි ජීවිතයක් ඇසුරු කරමින් ඉන්න ඇත්නම් කෙතරම් අගනේද යන සිතද මට ඇතිවිය. ස්වාමීන් වහන්සේගේ ගල් ලෙනෙන් පිටවී ආපසු වඩිඳ්දී විවිධ අදහස් ඇති විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2008 වසරේ වස් කාලය ගත කිරීමට එම ප්‍රදේශයේ ගල් ලෙනකට මම ද වැඩියෙමි. එම අවස්ථාවේ මමද පොතක කුඩා සිංහල අකුරු යොදා ගනිමින් පාලියෙන් සූත්‍ර ලියන්නට පටන් ගත්තෙමි.

ඒ බව ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට පැවසූ විට, මට අදහා ගන්නට බැරි දෙයක් සිදු විය.

“මම අලුතින් සූත්‍ර පොතක් ලිව්වා. මේක මගේ පරණ පොත. දැන් අකුරුත් බොඳ වෙලා. අවුරුදු 30ක් විතර පරණයි. මේ පරණ පොත ආයුෂ්මතුන් තියාගන්න.” යනුවෙන් වදාළහ මේ සිදුවීම මට අදහා ගැනීමට නොහැකි විය. මම ඉතාම සතුටින් ගෞරවයෙන් එය පිළිගත්තෙමි.

බලංගොඩ තංජන්තැන්න ප්‍රදේශයේ මම ද වස් වාසය කරන විට, ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පිණ්ඩපාතය ලබාගැනීමට වැඩම කරන වේලිඔය ප්‍රදේශයට ගොස් ධර්ම සාකච්ඡා කළෙමි. ඒ තුළින් පුදුමාකාර සතුටක් ලැබුවෙමි. 2008 වසරේදී ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ, දඩයම්පල වස් වැසූහ. දඩයම්පල සිට වේලිඔය ප්‍රදේශයේ ඇති වේල්ලක් ළඟට එක් දිනක් දානය සඳහා උන්වහන්සේ වැඩම කරන්නට වූහ. ඊට පෙර දින මී පැණි පමණක් වළඳා පහසුවෙන් ගතකර පසුවදා පිණ්ඩපාතය සඳහා වඩින විට, බලංගොඩ ප්‍රදේශයේ සිට අනුර මහතා සහ තවත් දායක පිරිසක් පළතුරු ආදියත් රැගෙන ස්වාමීන් වහන්සේ කැමති ලෙසට දානයත් පිළියෙල කරගෙන පැමිණ සිටියහ. එලෙසට ලබා දුන් පළතුරු, ඒ දායකයන් ගිය පසු එතැනම සිට වැළඳූහ. දවසක් නිරාහාරව සිටි බැවින් හොඳින් පළතුරුත්, තැම්බූ එළවලුත් වළඳා නැවත කුටිය බලා පිටත් විය. ඒ අවස්ථාවේදී එම දානය පිළියෙළ කොට පැන් පූජා කර ගනිමින් හා තැටිය සෝදා දී ආසනයක් පිළියෙල කර දී සතුටින් උපස්ථාන කිරීමට අප හට අවස්ථාව උදාවිය.

මේ ආකාරයට දින කිහිපයක්ම උන්වහන්සේට උපස්ථාන කිරීමට එම වස් කාලයේදී අපට හැකි විය. අපද පාන්දරින් පිටත් වන්නේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පිණ්ඩපාතය සඳහා වඩින වේල්ල ළඟටය. එතනට වී ස්වාමීන් වහන්සේ වඩින තුරු මග බලා සිටින්නේ අපමණ ශ්‍රද්ධාවකිනි. එලෙසට පළතුරු ආදී දානය වැළඳූ පසු හෝරාවක් පමණ ධර්මය කතා කර නැවත කුටිය බලා උන්වහන්සේ වැඩම කරති. කිසිම තර්කයක් නැතිව ධර්ම ගෞරවයෙන් කතා කරන බැවින් අප සමඟ කතා කිරීමට කිසිම නොපහත් බවක් ඤාණදීප මහා යතිවරයාණන් නොදැක්වූහ.

2009 වසරේදී වැල්ලවාය ප්‍රදේශයේ නිකපිටියේ ද, 2010 වසරේදී වේලිඔයට එහායින් පිහිටි කිවුල ප්‍රදේශයේ ද ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ

වස් වාසය කළහ. එමෙන්ම බලහරුව ප්‍රදේශයේ හාමිනාකන්ද ගල්ලෙනෙන් මාස කිහිපයක් ගත කරන්නට විය. බලංගොඩ ප්‍රදේශයේ වස් කාල හයක් ගත කොට නැවත වතාවක් ලග්ගල ප්‍රදේශයට වැඩම කළහ.

Prose to 'Dvayatānupassanā' ⑪

Ye te bh. kusalā dhammā ariyā niyyānika sambodhesāmino, tesam vo bh. kusalanam dh. a. n. s. kā upanissā savanāyā ti iti ce pi bh. pucchitāro assu te aham assu vacanīyā "yāva deva dvayatānam dhammānam yathābhūtaṃ hāntīyā ti". Kiñ ca dvayatānaṃ vadethi.

"Idam dukkham ayaṃ dukkhasamudayo ti ayaṃ ekā'nupassanā.

"Ayaṃ dukkhanirodho ayaṃ dng. patipadā ti ayaṃ dutiyā'nupassanā.

Esasā sammādvayatānupassino kho bh. bhikkhavo appamattassa atāpino pahitattassa viharato divinnam phalānam arihātaram phalam patipannakham: diṭṭh'eva dhamme arihā sati vā upādisese ariyagāmitā ti. (corollary as 5)

Yadukkhān nappajānanti ... [4] verses prose

'Yamāneci dukkham sambhoti sabbam upadhipaccayā ti ayaṃ ekā'nup.

'Uppadhamānā tvaṃ asesavirāganirodhā natthi dukkhasa sambhavoti ...

ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් තම අත් අඩුරෙන් ලියා හාවිතා කළ සූත්‍ර පොතෙහි ද්වයනානුපස්සනා සූත්‍රයේ කොටසක්.

ඥාණදීප හිමියෝ හික්ෂු වාට්ටුවේ පර්යංක භාවනාවේ

කාය ජීවිත ආශාව අතහරිමින් තථාගත ශ්‍රාවකයෙක් ධර්මයට ජීවිතය පුදා ගත කරන විට සැබෑ ශ්‍රමණ ඵල ලබා ගත හැකි බව සත්‍යයකි. ඒ සඳහා මූලික බුද්ධ වචනයටම පමණක් ජීවිතය පුද කළ යුතුවේ. මේ ආකාරයට ජීවිතය ගත කරන්නට යෙදුණු ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ මැත යුගයේ පහළ වූ සැබෑ තථාගත ශ්‍රාවක පුනර්ජීවයකි. බලංගොඩ ප්‍රදේශයේ විවිධ වනාන්තර ඇසුරු කරමින් ගත කරන්නට යෙදුණු ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට විවිධ රෝග පීඩා වැළඳුණහ. නමුත් ඒ කිසිවක් ගණන් නොගෙන ධර්මයටම ජීවිතය පුදා දිවි ගෙවූහ.

බලංගොඩ මහ රෝහලේ නේවාසිකව ගත කිරීමට තරම් රෝගය උත්සන්න විය. දින දෙකක් පමණක් ගත කරන විට යාන්තම් කායික වාරුව ඇති වූ විට තම කැමැත්ත මත රෝහලෙන් පිටත් වූයේ වනාන්තරයේ කුටිය වෙතටය. රෝහලේ සිටින විටත් හුදෙකලාවක් ඇති කරගැනීමට අප මහා යතිවරයාණන් ට හැකිවිය. රෝහලේ ඇති හික්ෂු වාට්ටුවට සමීප වූ කොටසක පුටු ඉවත් කරමින් සක්මන් කරන්නට විය. ඉතාම කෙටි කාලයක් රාත්‍රියේ සැතපී පාන්දර 2 ට පමණ පර්යංකයෙන් භාවනා කරන්නට විය. එම රෝහලේ වෛද්‍යවරුන්ට හා කාර්ය මණ්ඩලයට එම දර්ශනය කෙතරම් සුන්දර වන්නට ඇති ද?

රෝගී තත්වය බොහෝ උත්සන්න වූ නිසා සැර අධික ඖෂධ වර්ග ද පාවිච්චි කරන්නට සිදුවිය. එනමුදු ඒ සඳහා ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ අකමැති වූහ. යාන්තම් කයට වාරු ඇතිවීමෙන් පසු කුටියට වඩින විට එම කුටියද තාවකාලික වූවක් බැවින් අලි විසින් කඩා දමා තිබුණි. එදා රාත්‍රියේ ගමේ ප්‍රජා ශාලාවේ වැඩ ඉඳිමින් පහුවදා එම කුටිය පිළිසකර කරගෙන වනාන්තරය තුළටම වැඩියේ හුදකලාව බවුන් වැඩීමට ය. කොපමණ කය දුර්වල වුවද දහමට කැප කළ තම විරිය අත් නොහළේ සැබෑම ශ්‍රාවක චරිතය ප්‍රකට කරමිනි.

ක්‍රමයෙන් වයෝවෘද්ධ භාවයට පත්වන ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ කය දුර්වල වන්නට විය. අලියෙක් නිසා වූ කරදරය හේතුවෙන් මෙන්ම තවත් විවිධ රෝගාබාධ ඇති වන්නට විය. පා ගමනට සීමා වූ තම ජීවිතය තව දුරටත් කර ගන්නට නොහැකි විය. මේ වන විට ඩෙන්මාර්කයේ

ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පිළිබඳව බොහෝ දෙස් විදෙස් අය දැන සිටියහ. විශාල පිරිසක් ඉතාම පහසුවෙන් ජීවිතය ගත කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් ලබා දෙන්නට උත්සාහ කළද උන්වහන්සේ ඒවා ප්‍රතික්ෂේප කළහ. තමන්ට කරදරයක් නොවන ලෙස උපකාර කරන අයගෙන් පමණක් උපකාර ගත්හ. ඒ සඳහාත් වෙනත් ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් යොමු කර ගනිමිනි. සැත්කම් කිරීමට අවශ්‍ය රෝගයන් වැළඳුණ ද එම සැත්කම් කිරීම ද ප්‍රතික්ෂේප කළහ. සිංහල බෙහෙත් වලට පමණක් කැමැත්ත දැක් වූ අතර දානය සඳහා ද වස විස නැති ආහාර වැළඳූහ.

තංජන්තැන්න ප්‍රදේශයේ ඇති කුටි සේනාසන වල නායක ස්වාමීන් වහන්සේ වන විමලඤාණ ස්වාමීන් වහන්සේ ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට බොහෝ උපකාර කළහ. එමෙන්ම ඥාණසුමන ස්වාමීන් වහන්සේ ද ප්‍රවාහන පහසුකම් සලසමින් හා අවශ්‍ය බෙහෙත් වර්ග ද අනෙකුත් අවශ්‍යතා සපයා දෙමින් ද නිරතුරු උපස්ථාන කරන ලදී.

උන්වහන්සේ ව්‍යාන්තරය තුළ පමණක් පා ගමනින් වඩිමින්, ලබාදෙන ප්‍රවාහන පහසුකම් නගර බද ප්‍රදේශවලට පමණක් ප්‍රයෝජනයට ගත්හ. උන්වහන්සේගේ පාදයේ ආබාධය නිසා විලුඹ ප්‍රදේශය වේදනා දෙන්නට විය. එම නිසාත් දුර වඩින විට ලබාදෙන ප්‍රවාහන පහසුකම් භාවිතා කළහ. දිනක් උන්වහන්සේ මා හට වදාළේ “ආයුෂ්මතුන්, දැන් සමාජය සංකීර්ණයි. පාථේ වාහන වැඩියි. එම නිසා පාරවල් වල පයින් ගමන් කරන එක වෙනසයි. මිනිස්සුන් අමුතු විදිහටයි බලන්නෙ. සිහිය පවත්වා ගෙන ගමන් කර රාත්‍රියේ ප්‍රජා ශාලාවක භාවනා කරන්නත් අමාරුයි. ඒ වෙනස නිසාත් ලබාදෙන වාහනයක දුර ගමන් කරනවා.”

ගම්මාන හරහා දීර්ඝ වාරිකාව, ලබාදුන් වාහනයකින් පා ගමන අතහැර ගමන් කළේද නොබැඳුණු සිතකිනි. නැවත වතාවක් උන්වහන්සේ ලග්ගල ප්‍රදේශය කරා වැඩම කළහ. 2011 වසර වස් කාලය ගලමුදුන කුටියේ ගත කිරීමට තීරණය කෙරුණි.

ඔරලෝසුවක්, මාලිමාවක්, විදුලි පන්දමක් හැරුණු විට කිසිදු විදුලි උපකරණයක් උන්වහන්සේ පාවිච්චි නොකළහ. ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ගලමුදුනේ වැඩ සිටින බව දැනගත් මම, තවත් ස්වාමීන් වහන්සේලා දෙනමක් සමඟ උන් වහන්සේ බැහැ දැකීමට පිටත් වූනෙමි. ඒ වන විට ස්වාමීන් වහන්සේගේ මාලිමාව පරණ වී ඇත. මා හිතවත් නාවික හමුදා නිලධාරී මහතෙක් ලවා පිටරටකින් මාලිමාවක් ගෙන්වා

ගත්තෙමි. සුරේෂ් ද සිල්වා මහතා, ලබාදුන් මාලිමාව ද රැගෙන ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ බැලීමට පිටත් වුනෙමි. රාත්‍රි කාලයේ හසලක ප්‍රදේශයේ ගතකරමින් පාන්දරින්ම බසයේ නැග පිටත් වී හීන්ගඟ ළඟ බැසගත්තෙමු. ස්වාමීන් වහන්සේට Green Tea හා මී පැණි රැගෙන සුළුගුනේ ගම දක්වා පා ගමනින් ගමන් කර ඇළ පාරක් ළඟ දී දවල් දානය වැළඳුවෙමු. ඉතා දුෂ්කර ගමනක් වුවද ගලමුදුන ගම්මානයට ළඟා වීමු.

එම ගමේ සිට කිවුල් වාඩියට යන මාර්ගය දිගේ පහළට ගමන් කරන විට අප මහා යතිවරයාණන්ගේ සුන්දර කුටිය දර්ශනය විය. පුංචි දිය ඇල්ලකට සමීපව පිහිටා ඇති කුටිය හුදකලාව හා සුන්දර බව වෙළාගෙන තිබුණි. එහි ගමන් කළ පළමු දිනයේදීම මහත් සතුටක් ඇතිවිය. මහා වනාන්තරයේ සිටිනා තේජාන්විත සිංහරාජයකු මෙන් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ දිස්විය. ධර්ම කථා කරමින් ගෞරවාන්විත හිතවත්කමක් ඇති කරගෙන තිබූ බැවින් අපව ප්‍රතික්ෂේප නොකළහ. මාලිමාවත් Green Tea හා මී පැණි පූජා කර වන්දනා කළෙමු.

ස්වාමීන්වහන්සේ දර ලිප දැල්වූහ. ඉන්පසු ගිලන්පස වළඳා සුළු වේලාවක් ධර්මය කතා කරන්නට වීමු. රාත්‍රිය එළඹීමට ඇත්තේ ටික වේලාවකි. ආපසු ගලමුදුන හරහා සුළුගුනේ ට යාමට වේලාව නැතිවිය. වන අලියන් එළියට බසින වේලාව ද ළං වේ.

“දැන් ඉක්මනින් පිටත් වෙන්න වෙයි. සුළුගුනේ පැත්තෙන් යන්න වේලාව මදි. මෙතනින් කිවුලවාඩියට යන්න පැය දෙකක් විතර යයි. එහෙත් වඩින්න පාර හොයාගන්න අමාරුයි. කමක් නැහැ මම මඟට වඩින්නමි. එතන ඉඳලා මම පාර පෙන්වන්නමි.”

මෙසේ පැවසීමට තරම් අප මහා යතිවරයාණෝ කාරුණික වූහ. කිලෝමීටර කිහිපයක් කන්දෙන් පහළට අපට මග පෙන්වමින් පැමිණ කිවුලවාඩියට යන පාර පෙන්වූහ. සිංහ රාජයෙක් අපගේ ආරක්ෂාවට පිටුපසින් ගමන් කරන්නා සේ අපට දැනුණි. එමෙන්ම අප සිත් තුළ ඇතිවූ ගෞරවය කියා ගන්නටත් අපහසු විය. මේ මහා යතිවරයාණෝ අපට පාර පෙන්වීමට පැමිණීමට තරම් කාරුණික වීම අදහා ගැනීමට නොහැකි විය. අප සිත් සතුටින් පිනා ගියහ. අප රැගෙන ආ පිරිකර උන්වහන්සේ පිළිගත් අතර, දිට්ඨිගත සූත්‍රය, ඕසතරණ සූත්‍රය,

ලෝකාවලෝකන සූත්‍රය විස්තර වශයෙන් කෙටි වේලාවක් කතා කරන්නට ද පුළුවන් විය.

ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට පිරිකරක් පූජා කිරීම එතරම් පහසු කරුණක් නොවේ. මා දුන් මාලිමාව පිළිගෙන ස්වාමීන් වහන්සේගේ මාලිමාව මා හට ලබා දුන්න. සිවුරක් අලුතින් පිළිගනු ලබන්නේ පාවිච්චි කරන සිවුර දිරාපත් වූ විටය. විදුලි පන්දමට බැටරි වුවත් අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට පිළිගෙන ඉතිරිය ආපසු ලැබ දෙයි. එතරම් ම අල්පේච්ඡ ජීවිතයක් ගත කරමින් අන් අයට ආදර්ශයක් ලබා දුන්න. එනමුත් තමා එසේ සිටින බව අන් අයට ඉස්මතු කරමින් ප්‍රකට කලේ නැත. කිසිම විදියකින් තමාව සාධාරණීකරණය කර නොගත් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ධර්මයට පමණක් යොමුවිය.

ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පිරිසට උපකාර නොකර කැලයටම වී සිටිනවා යැයි පවසන්නන් ද නොසිටියා නොවේ. ධර්මය කතා කරන්නෙවත් නැති බව ද සමහරු පැවසූහ. එනමුත් එය සාවද්‍ය කරුණකි. ඉදිරි ලිපි තුළින් එය මනාව පිළිබිඹු වනවා ඇත.

තර්ක වාද විවාද නැතිව ධර්මය කතා කරන විට ඉතාමත් සතුටින් උන්වහන්සේ ධර්මය කතා කළහ. ගැඹුරු අර්ථ මතු කර දුන්න. හුදකලාව හා ධර්මය කැමති අයට බොහෝ උපකාර කළහ. එය වචනයෙන් කිව නොහැක. අප හට ලැබුණු උපකාර වචන වලින් විස්තර කිරීමට නොහැක. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ අනුගමනය කරමින් කලුන්දෑව, රුක්ගැහැල ප්‍රදේශයේ ජල උල්පතක් ළඟ ලග්ගල ආකාරයටම කුටියක් සකස් කර ගැනීමට මා හට ද හැකි විය. එහි වැඩ වාසය කරන විට නැවත වතාවක් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ සමඟ ධර්ම කතා කිරීමට ගලමුදුන කුටියට තවත් ස්වාමීන් වහන්සේලා දෙනමක් සමඟ පිටත් වූනෙමි.

ඤාණදීප හිමියෝ ලොකු හාමුදුරුවෝ වෙති

දුර ඇත වන සෙනසුන් වල වාසය කරමින් තරාගත දහමට දිවි පුදා, කාය ජීවිත ආශාව අත්හැර වාසය කරන භික්ෂුවකගේ ජීවිතයේ සුවඳ සැම දිශාවකටම පැතිරෙයි. යම් කඳුගැටයක, වනාන්තරයක නිකෙලෙස් උතුමන් වැඩ සිටිනවා නම් ඒ ප්‍රදේශය සුන්දරත්වයක් උසුලයි.

යොවුන් වියේ පැවිදි වී මූලික බුද්ධ වචනය හදාරා පැවිදි දිවියම හුදකලාව අල්පේච්ඡකමින් ගතකළ, ප්‍රවෘත්තාවෙන් හා වයසින් මුහුකුරා ගිය ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ ගුණ සුවඳ අප්‍රමාණ විය. හොඳින් වැඩි මෝරා ගිය සුදු සඳුන් ගසක් තිබූ පමණින් සුවඳ හමන්නේ නැත. ඒ ගසෙහි ඇති අරටුව සිඳින විට දසතම සුවඳ විහිදේ.

ජීවන ගමනේ 67 වසක් පමණ ගත වන විට පැවිදි දිවියද වසර 42 ක් පමණ වන ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ දහම් සුවඳ හා ධර්ම ඥානය ධර්ම සාකච්ඡා තුළින් විහිදී පැතිරී ගියේය. වස් කාලය මාස 6 ක් ගතකරන ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ විවේක සුවයෙන් දහමෙහි වූ විමුක්ති රසය භුක්ති විඳිමින් සිටියහ.

උන් වහන්සේගේ ආභාෂයට අනුව යමින් වනාන්තරයේ බිත්ති තුනක් පමණක් ඇති කුටි සේනාසනවල භික්ෂූන් කිහිප නමක් වැඩ වාසය කළහ. තමන්ම සකස් කරන්නට යෙදුන කුටි සේනාසන තුළ ද, තමන්ගේ උපදෙස් අනුව ජල උල්පත් ඇති ප්‍රදේශ වල ඉදි කෙරුණු කුටි සේනාසනවල ද, උපසම්පදා භික්ෂූන් වහන්සේලා ලග්ගල ප්‍රදේශය හා අවට ඇති රක්ෂිත තුළ විසූහ. මේ භික්ෂූන් වහන්සේලාගේ ලොකු හාමුදුරුවෝ ලෙස නිතැතින්ම ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පත්වූහ. ඒ අයට ධර්මයෙන් චිත්තයෙන් උපකාර කිරීමට අතපසු නොකළ ස්වාමීන් වහන්සේ එයට අවශ්‍ය වැඩපිළිවෙළක් ද සකස් කළහ.

වස් මාස හය තුළ පිණ්ඩපාත ශාලාවේ දී ධර්මය සාකච්ඡා කිරීමටත්, අනෙකුත් දිනවල උදෑසන කාලයේ කුටියේ ධර්ම සාකච්ඡා කිරීමටත් අවස්ථාව දුනි. එනමුදු යමෙක් මූලික බුද්ධ වචනයට අවනත නොවී තර්ක විතර්ක කරන්නේ නම් ඒ අය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට ද උන්වහන්සේ උකටලී නොවූහ. සියලු දෙනාටම පොදුවේ ධර්ම සාකච්ඡා කිරීමට සෑම වසරකම

අවස්ථා 2 ක් ලබාදුනි. ඒ නවම් පොහොය දින හා වස් සමාදන් වන පසළොස්වකට පෙර ඇති මාස පොහොයයි.

ලග්ගල ප්‍රදේශයේ වැඩ වාසය කරන භික්ෂූන් ද, තවත් දුර බැහැර භික්ෂූන්ද, විදේශික භික්ෂූන් ද මේ සඳහා සහභාගි විය. කිසිදු ගිහි හවතෙක් මේ සඳහා සහභාගි කර නොගත්හ. මහා වනාන්තරයේ වූ එක් කුටියක් වෙත සියලු සඬ්ඝයා වහන්සේ හවස 4 පමණ වන විට දුෂ්කර ගමනක් ගෙවා ගෙන වැඩම කරති. අපටද ඒ සඳහා අවස්ථා කිහිපයකදී සහභාගි වීමට හැකිවිය.

එදින භික්ෂූන්ගේ පොහොය කරන දිනය බැවින් ඇවැත් දෙසා පිරිසිඳු වී කට පාඩමින් ථේර භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් ප්‍රාතිමෝක්ෂය දේශනා කළහ. අප මහා යතිවරයාණන් ද හෝරාවක කාලයක් වැඳගෙන භික්ෂූන් සමඟ ප්‍රාතිමෝක්ෂයට සවන් දුන්හ. එහිදී දේශනය සිදුකරන භික්ෂුවට වරදින්නේ නම් එය පෙන්වා දීමට තරම් කාරුණික වූහ.

ප්‍රාතිමෝක්ෂය දේශනා කොට අවසන් වූ විට ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ධර්ම ආචාර්ය තනතුරේ තබා ගෙන ධර්ම සාකච්ඡා කරන්නට පටන් ගනිති. ඒ ඒ භික්ෂූන් වහන්සේලා විවිධ තැන්වලින් ධර්ම ගැටළු, විනය ගැටළු අසන විට තම මතක ශක්තියෙන් හා ප්‍රායෝගිකත්වයෙන් මූලික බුද්ධ වචනයට අනුව විවර නොවූ අර්ථයන් ඉස්මතු කර දෙති. පැකිලීමකින් තොරව, ධර්මයේ විශාරද බවින් යුතුව කරන විස්තරය ශ්‍රවණය කරමින් සිටියදී ලබන ප්‍රීතිය නිසා නිදිමක් අලස බවක් කිසිසේත් නොඒ. අළුයම වන තෙක්ම ඒ ඒ ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු විග්‍රහයන් ඉදිරිපත් කරන්නට තරම් ඉතාම කාරුණික නොමසුරු බවක් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වෙත පැවතුනි. මෙම සාකච්ඡා පටිගත කිරීමට කිසිවෙක් උත්සාහ නොකළේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ වචනයට ඇති ගරු කිරීම නිසාය.

මෙලෙස ධර්ම සාකච්ඡා කරන විට යමෙක් මූලික බුද්ධ වචනයට පටහැනිව කතා කරන්නේ නම් තර්කයන් ඉදිරිපත් කරන්නේ නම් කිසිවක් නොදන්නා සේ නිශ්ශබ්දව එතැනින් ඉවතට වඩින්නේ විස්මිත වූ නිහතමානිත්වයකිනි. කිසියම් අවස්ථාවක මූලික බුද්ධ වචනයට පටහැනි දේ තර්ක ලෙස ඉදිරිපත් කරන විට කිසිවක් නොදන්නා සේ නිහඬ වූහ. මහා කච්චාන ථේර ගාථා තුළ ද ඒ ස්වභාවය ඉදිරිපත් වේ. එය මනාව පසක් කරමින් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ද හොඳින්

ශ්‍රාවකත්වය ඉස්මතු කළේ ද ප්‍රතිපදාවෙනි. එතැනට රැස් වන විවිධ ස්වාමීන් වහන්සේලා භාවනා ක්‍රම අසනවිට “මම භාවනා ගුරුවරයෙක් නොවේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ මාගේ ගුරුවරයා. ඊට අනුව එය නිරවුල් කරගෙන භාවනා කළ යුතු” යැයි පවසති.

මෙලෙස ලග්ගල ප්‍රදේශයේ හා ඒ අවට තනි කුටි තුළ හික්මුණ් වහන්සේලාගේ සාමාන්‍ය ප්‍රශ්න පිළිබඳවද සාකච්ඡා කර ඒවාට ද විසඳුම් දීමට අමතක නොකරති. ප්‍රත්‍ය පහසුකම් හා තවත් විවිධ දුෂ්කරතාවයන් මගහැරීමට ධර්මයෙන්ම විසඳුම් ලබා දීමට කාරුණික වෙති.

ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ධර්මයෙන් හෝ වෙනත් කරුණකින් යම් හික්මුවක් හිතවත් වුවද, ධර්ම විනය පිළිබඳ ගැටළු සහ වෙනත් ගැටළු විසඳන විටදී ද මනා උපේක්ෂාවකින් එය අසා සිට, බුද්ධ කාලයේ ශ්‍රාවක වර්ත ඉස්මතු කරවමින් සතර අගතියෙන් තොරව කටයුතු කරති. ඡන්ද, ද්වේශ, භය, මෝහ යන සතර අගති වලට නොයා ප්‍රශ්න විසඳන විට තථාගත දහම ජීවමාන වන හැටි සජීවී ව අප අත්වින්දෙමු. අප අතිකුත් හික්මුණ් සමග කතා කරමින් ඒ පිළිබඳව අදහස් හුවමාරු කරගත්තේ අප්‍රමාණ සතුටින් මෙන්ම ගෞරවයකිනි.

පාන්දර වන තෙක්ම ධර්ම සාකච්ඡා කළ පසු ඒ ප්‍රීතියෙන්ම පැය දෙකක් පමණ සැතපී උදෑසන පිණ්ඩපාතය වැඩීමට සියළුම සඛිඝයා සුදානම් වෙති. මූලික බුද්ධ වචනයට අනුකූල නොවූ කරුණු නිසා වාද විවාද ඇති වූ අවස්ථාවල ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ එතැනින් ඉවත් වූ බැවින්, මධ්‍යම රාත්‍රිය ආසන්න වන විටම ධර්ම සාකච්ඡාව අවසන් වේ. එවැනි අවස්ථා ද අත්දකින්නට ඉඩලැබුණි. හික්මුණ් වහන්සේලා 20 නමක් පමණ මෙම අවස්ථාවට සහභාගි වන අතර සමහර දින ඊටත් වැඩි පිරිසක්ද සහභාගී වෙති. ප්‍රංචි කුටියේ රාත්‍රිය ගත කිරීමට ඉඩ නැති නිසා මිදුළ තුළ පැදුරක් හෝ නිසිදනය එලාගෙන පැය 2 ක් පමණ සැතපීමට කිසිවෙක් මැළිකමක් නොදැක්වූහ. සෑම කෙනෙක්ම ධර්ම සාකච්ඡාවට සහභාගි වන්නේ ඒ බව දැනගෙනය.

දුර බැහැරක සිට හෝ කොළඹ ප්‍රදේශයේ සිට යම් ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් හෝ විශාල පිරිසක් ඤාණදීප හිමියන්ට දානය පූජා කිරීමට පැමිණි අවස්ථා ද තිබුණි. දුෂ්කර ගම්මාන වල රාත්‍රිය ගත කර දානය පූජා කිරීමට හා ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ බැහැ දැකීමට එදින ද පිරිසක් පැමිණ සිටියහ. යමෙක් එලෙස නොදන්වා පැමිණි සිටි විටද, විශාල පිරිසක් එක්

වී පින්තුර ගැනීම ආදිය කිරීමට සුදානම් බව දැනුන විටද ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වනාන්තර මැදින් වෙනත් ගමකට පිණිඩපාතය වැඩම කර දානය පිළිගනිති. එවන් ප්‍රදර්ශනාත්මක අනවශ්‍ය කටයුතු වලට කිසිදු කැමැත්තක් උන්වහන්සේ නොදැක්වූහ. සමහර අය ඒ පිළිබඳ නොසතුටු වුවාට සැක නැත.

තථාගතයන් වහන්සේ ද ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ අමතා මෙසේ වදාළහ. “ආනන්ද, කොවුලො වගේ කෑ ගහන අය කවුද?”

“ස්වාමීනි, සාරිපුත්ත මොග්ගල්ලාන දෙනම විශාල හික්ෂු පිරිසක් සමඟ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වන්දනා කරන්න පැමිණ සිටී”

“ඒ සියල්ලටම යන්න කියන්න. මම හුදකලාවට යි නිහඬ බවට යි කැමති”.

මේ ලෙසට ඒ හික්ෂුන් වහන්සේලා බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ප්‍රතික්ෂේප කළ සේක. ඒ ආකාරයටම අනුකරණයෙන් තොරව, බුද්ධ අනුශාසනාවට අනුව ප්‍රතිපදාව තුළින් ශ්‍රාවක චරිතය ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ තුළ ඉස්මතු වූහ.

2012 වසරේ වස් කාලයට පෙර මම ගලමුදුන කුටියට ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ මුණගැසීම සඳහා තවත් දෙනමක් සමඟ රුක්ගැහැල කුටියේ සිට පැමිණියෙමි. හෙට්ටිපොල හරහා හීන්ගඟ ළඟින් බසයෙන් බැස සුළුගුනේ ගම්මානයට පයින් ගමන් කරමින් සුන්දර දිය ඇලි, ගල් තලා පසු කරමින් රාත්‍රිය වන විට ගලමුදුන ගම්මානයට පැමිණියෙමි. එදින නවාතැන් ගැනීම සඳහා එම දුෂ්කර ගම්මානයේ ඇති පාසල තෝරා ගනිමි. එදා රාත්‍රි කාලයේ ගලමුදුන පාසලේ ගත කරමින් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පිණිඩපාතය වඩින තැනට උදෑසනම පිටත් වූනෙමි. ගම්වැසියෝ අප තුන්නමටද දානය සකස් කර තිබුණි. එයද පිළිගෙන පිණිඩපාත ශාලාවට වැඩමකර ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ හමුවීමේ බලාපොරොත්තුවෙන් සිටියෙමු.

එකලාව වෙසෙන සිහිරුපුත් 'ගල උඩ' දී බැහැන දුටුවේමු

හුදකලාව වනාන්තරය තුළ වාසය කරමින් ධර්මයට අනුව ජීවත් වෙමින් කුසගිනි වූ විට කැම සොයා යන සිංහ රාජයකු මෙන් ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ගම්මානයේ ඇති පිණ්ඩපාත මඩුව වෙත බිමට හෙළි දෙනෙත් ඇතිව වැඩම කළහ. පිණ්ඩපාත මඩුව වෙතට පැමිණි ජනයා ඉතාම යටහත් පහත්ව ගෞරවාන්විතව ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පිළිගනු ලබන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දුටුවාක් මෙනි. ඒ බව ගම් වැසියෝ අපට ප්‍රකාශ කළ අවස්ථා ඇත.

“අපට නම් තපස් හාමුදුරුවන් බුදුරජාණන් වහන්සේ වගේම දැනෙනවා. ඒ හා සමාන ගෞරවයක් ද අපේ තියෙනවා” යනුවෙන් ගම්වැසියයෝ ඔවුන්ගේ අභිංසක සිත් තුළ ඤාණදීප හිමියන් කෙරෙහි වූ ගෞරවය ප්‍රකාශ කළෝය. මේ ගම්මාන තරමටම එහි වැසියෝද සුන්දරය. ඔවුන්ගේ සිත් තවමත් අව්‍යාජ ගැමි ගතියම ඉස්මතු කරති. එක් අවස්ථාවක නාරංගමුව කුටියේ මා වැඩ සිටින විට උපාසක මහතෙකුගෙන් වතගොත විමසූ විට ඔහු මෙසේ පිළිතුරු දුන්නේය.

“අපේ ස්වාමීන් වහන්ස, මගේ දූ රට දුන්නා” එහි අදහස මාතලේට සරණ පාවා දුන්නා යනුයි. ඒ ගැමි වදන් වල සුන්දර බව ඉතා මනහරය.

අප ගලමුදුන ගම්මානයේ පිණ්ඩපාත මඩුවට ගමන් කළ පසු ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩම කළහ. පළතුරු වළඳා, ලුණු කැඳද වළඳා අවසන් කළ විට වන්දනා කිරීමට අප උන්වහන්සේ සමීපයට ගමන් කළෙමු.

“ආයුෂ්මතුන්ට ටික වෙලාවක් කතා කරන්න තියෙනව නම් මෙතන හොඳයි. ගොඩක් වෙලා නම් කුටියට වඩිමු” වදාළ සැනින් මාගේ මුවින් මෙවදන් පිටවිය.

“ගොඩක් වෙලා කතා කරන්න තියෙනවා. ස්වාමීන් වහන්සේට කරදර නැතිනම් කුටියට වඩින්නම්”.

“කමක් නැහැ... ධර්මය කතා කරන එක හොඳයි” සිනහමුසු මුහුණින් පැවසූහ. ඒ වන විටත් අධ්‍යාත්මික වශයෙන් ධර්මය තුළින් ඤාණදීප

ස්වාමීන් වහන්සේ හා අපගේ ඇසුරක් පැවතුණි. ඒ නිසාම ස්වාමීන් වහන්සේ ද අපගේ පැමිණීම ප්‍රතික්ෂේප නොකළහ.

ස්වාමීන් වහන්සේගේ පාත්තරය ද අත් බැගය ද ලබාගෙන පිටුපසින් ගමන් කරන්න පටන් ගතිමු. පරිසරයේ සුන්දරත්වය කතාබස් කරමින් අප ඉන්නා තැන් ගැන ද ඤාණදීප හිමියෝ විමසූහ. කළුන්දෑව ප්‍රදේශයේ කුටියක සිටින බව පැවසූ විට විශාල සතුටක් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් පළවූහ. මේ ආකාරයට බොහෝ සුභදශීලීව කතා බහ කරමින් ගමන් කළෙමු.

“ආයුෂ්මතුන්, කළුන්දෑවට මායිම්ව ඇති කුමාරගල කන්දෙන් හොඳ තැන් තියෙනවා. මාරගමුව අසවල් තැන හොඳ ඇළ පාරක් තියෙනවා. එතැන මුදුනේ හිඳෙන්නේ නැති උල්පතක් තියෙනවා. බඹරගහවත්තෙ වැවට ඉහළින් පොඩි ඇළ පාරක් තියෙනවා. හැලබගහවත්තෙ පන්සලට උඩහ ඇති වැවට ඉහළින් හිඳෙන්නැති උල්පතක් තියෙනවා. හැබැයි පායන කාලයට ඒතැන්වලට අලින් එනවා. මමත් ඒ තැන් වලට වැඩියා. ඒ තැන්වලත් කුටියක් හදාගන්න පුළුවනි. ගමේ මිනිසුන් හොඳයි.” මේ ආකාරයට දුර ඇත ප්‍රදේශ වල ඇති වනාන්තර වල ස්වභාවය විස්තර කළේ තමාගේ නිවස පිළිබඳව විස්තර කරන්නාක් මෙනි.

අපි කුටියට ළඟා වීමු. ඇළ පාරෙන් මුව සෝදාගෙන කුටියට වැඩම කර දර ළිප දල්වා ගිලන්පස සාදා ගැනීමට සූදානම් වීමු. ඒ අතරතුර අපි මිදුළ ද ඇමද අවසන් කර ගිලන්පස වැළඳුවෙමු. දහවල් දානයට තව වේලාව ඇති නිසා ධර්ම සාකච්ඡාවක් කරන්නට සූදානම් විය.

බොහෝ දහම් කරුණු කථා කරන විට දහවල් දානය ළං විය. දහවල් දානය වැළඳීමට අපි තුන්නම ඇළ පාර ළඟට පිටත් වූහ. ස්වාමීන් වහන්සේ දානය වැළඳු පසු, මා දැනට වැඩසිටින කළුන්දෑව රුක්ගැහැල ප්‍රදේශයේ කුටිය ගැනත් විස්තර විමසූහ. ස්වාමීන් වහන්සේ ඇඳව්වල සිටින කාලයේ උපස්ථාන කළ උපාසකවරුන්ගේ නම් ගොත් විමසා ඒ අය හඳුන්වා දුන්හ.

ඒ වන විට ස්වාමීන් වහන්සේගේ ආමාශය තුළ හා ශරීරයේ විවිධ ස්ථානවල රෝගාබාධ හටගෙන තිබුණි. එමෙන්ම පාදයේ වේදනාවන්ද ටිකෙන් ටික මතුවන්නට පටන් ගෙන තිබුණි. ඒ පිළිබඳවද සුව දුක් විමසා ඉතාම ගෞරවයෙන් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වන්දනාකර කිවුල

වාඩිය ගම්මානයට රාත්‍රි කාලය ගත කරන්න පිටත් වූයෙමු. ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ 2012 වසරේ වස් කාලය ද ගලමුදුන කුටියේම ගත කළහ.

ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පෙන්වූ විස්තර අනුව මාරගමුව, බඹරගහවත්ත, හැලබගහවත්ත ප්‍රදේශවල ඇති ජල උල්පත් බැලීමට අපි ගියෙමු. එමෙන්ම කුමාරගල කඳුවැටිය හරහා පා ගමනින් කථන්දෑවට පැමිණියෙමු. කථන්දෑව රුක්ගැහැල කුටිය තවත් ස්වාමීන් වහන්සේ නමකට ලබාදී හැලබගහවත්ත ගමට යාබද වනාන්තරයේ අලුත් කුටියක් සකස් කර ගත්තේ ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ උපදෙස් පරිදිය.

2012 වසර වස් කාලය එහි ගත කොට 2013 පෙබරවාරි මුල් සතියේ නැවත ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ මුණ ගැසීමට යෑමට අදහස් ඇතිවිය. ඒ වන විට වස් මාස හයක් ගත කර ඇති බැවින් සතුටු සිතින් ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ සිටියහ.

ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ගැන දන්නා තවත් නාවික හමුදාවේ ඉහළ නිලධාරීන් දෙදෙනෙක් ද මාගේ සහෝදරයෙක් ද තවත් ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් ද සමඟ ගලමුදුන කරා ගමන් කිරීමට පිටත් විය. ධර්මයට ඇති කැමැත්තත් ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ගැන දන්නා නිසාත් බාධක මධ්‍යයේ වුවද ඒ දුෂ්කර ගමනට ඉතාම කැමැත්තෙන් නාවික හමුදා නිලධාරීන් දෙදෙනා එකවූහ. එක් අවස්ථාවක මාලිමාව ලබාදුන් සුරේෂ් ද සිල්වා මහතා ද එතුමාගේ මිතුරෙකු වූ මහේෂ් ද සිල්වා මහතා ද මාගේ සහෝදරයා ද මේ ගමනට එක් වූයේ මාගේ නීති මාලාවන්ට යටත්ව ය.

“මේක දුෂ්කර ගමනක් බොහෝ දුර පයින් කැලේ මැදින් ගමන් කරන්න තියෙනවා. ඒ වගේම ස්වාමීන් වහන්සේ ඔයාලා සමඟ කතා කරන්න අකමැති නම් පැත්තකට වී සිටින්න. ස්වාමීන් වහන්සේ හුදකලාවට කැමතියි. අනවශ්‍ය දේ කතා කරන්නෙ නැහැ. ගිහි අය කුටියට එනවට කැමති නැහැ. සමහර විට අපට කුටියට යන්න අවස්ථාවක් ලැබුණත් ඔයාලට ලැබෙන එකක් නැහැ. අපි නැවත වඩිනකම් ගමට වෙලා ඉන්න වෙනවා. මේවට කැමති නම් අපිත් එක්ක යමු.”

මේ සඳහා එකඟ වූ ඒ නිලධාරීන් දෙදෙනාත් මාගේ සහෝදරයාත් අනික් ස්වාමීන් වහන්සේත් සමඟ කිවුලවාඩිය ගමට ගියෙමු. දහවල් දානය එම

ගමේදී වළඳා වනාන්තරයට පා ගමනින් පිටත් වූයෙමු. වනයේ ඇති සුන්දරත්වය නරඹමින් ගමන් කරන විට මහා වැස්සකට ද හසු විය. ගංඟාවෙන් එතෙර වූයේ සියලු ඇඳුම් හා අපගේ සිවුරුද තෙමාගෙනය. පාර සොයා ගන්නද අපහසු වී මොහොතකට අතරමං වන්නටද සිදු විය. නමුත් රාත්‍රි 7.00 පමණ වන විට ගලමුදුන ගමට ළඟා වීමට හැකි විය. රාත්‍රි කාලය ගත කිරීම සඳහා පාසලට ගියෙමු.

ගමේ උපාසක මහත්වරු අපට පැදුරු කොට්ට ලබා දුන්නේය. ඩෙස්, පුටු එක ගොඩක තබමින් පැදුරු එලාගෙන රාත්‍රිය ගත කළෙමු. උදෑසනින්ම අවදි වන විට ගමවැසියෝ කැඳ ගිලන්පස රැගෙන පැමිණියෝය. දහවල් දානයද, ගිහි කුන්දෙනාට සැහෙන කෑමද අපි දෙනමගේ පාත්තර වලට පූජා කළෝය. එදා රාත්‍රියේ ඒ ගමේ ප්‍රධාන උපාසක මහතා පැමිණ මෙසේ පැවසූහ.

“මීට දින තුනකට කලින් ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් වැඩිය. නමුත් කුටියට වඩින්න එපා කිව්වා. පිණ්ඩපාත ශාලාවේ පොඩි වෙලාවක් කතා කර පිටත් කෙරෙව්වා. ඔබවහන්සේලාටත් කුටියට වඩින්න බැරිවෙයි. මේ මහත්වරු නම් කොහොමත් එක්කගෙන යන එකක් නැහැ.”

“කමක් නැහැ. ස්වාමීන් වහන්සේ කියන දෙයක් කරනවා. අපට ටික වෙලාවක් කතා කරන්න ලැබුණත් ඇති” යැයි මම පැවසුවෙමි.

උදෑසන පිණ්ඩපාතය රැගෙන ගමේ අයට පිං අනුමෝදන් කර අපි සියලු දෙනාම ඉතා ඉක්මණින් පිණ්ඩපාත ශාලාවට පිටත් වූවෝය. ඒ වන විටත් ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩම කොට කැඳ දානයත් වළඳා පිණ්ඩපාතයත් පිළිගෙන අවසන්ය.

මාගේ නම සඳහන් කරමින් දානය රැගෙන ගිය උපාසක මහතකු අතේ පණිවිඩයක් යැවිමි. අප පැමිණීමට ප්‍රමාද වුව ද කුටියට වැඩම නොකොට නැවතී සිටීමට තරම් ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ අප කෙරෙහි කාරුණික වූහ.

ඤාණදීප හිමියන් සමග ධර්ම සාකච්ඡාවක්

සක්කාය දිට්ඨිය දුරු කරමින් නිවීම පිණිසම ප්‍රතිපදාවේ යෙදෙන ශ්‍රාවක භික්ෂුවකගේ ජීවිත පැවැත්ම බොහෝ සුන්දරය. සැමවිටම අරුත්සුන් දෙසින් වෙන්ව අර්ථවත් ජීවිතයක් ගත කරන අතර, ඒ බව අන් අයට ද විද්‍යාමාන වේ.

තථාගතයන් වහන්සේගේ දහමට කැමති ඊට අනුව ජීවිතය ගත කිරීමට උත්සාහ කරන සත්පුරුෂයෝ අප්‍රමාණ කරුණාවක් මෙන්ම අනුග්‍රහයක් ද දක්වති. කය වචනයෙන් මෙන්ම මනසින්ද මෙෙත්‍රී සහගත පැවැත්මක් ඇතුළු වෙසෙති. ජීවිතයේ තම පැවැත්මට තැනක් නොදී මෙෙත්‍රී කරුණාව මූලික කරගෙන අන් අයට ධර්මයෙන් විනයෙන් උපකාර කිරීමට උකට්‍රි නොවෙති. ඒ බව ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ චරිතයෙන් අපට ඉතා හොඳින් පසක් වෙමින් තිබුණි.

ගලමුදුන ගම්මානයට පිවිසි අප හට ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පිණිඩපාතය පිළිගැනීමට ප්‍රථම පිණිඩපාත ශාලාවට යෑමට නොහැකි විය. එනමුදු අප පැමිණි බව දැනගත් ඒ උතුමන් අප එතතුරු එහිම රැඳී සිටීමට කාරුණික වූහ.

ඉතා සොම්නස් සිතින් යුතුව අප සියලු දෙනාම ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට වන්දනා කළහ. ගිහි තිදෙනා ඇතට වී වන්දනා කළහ.

“ස්වාමීනි, ධර්ම කරුණු ටිකක් කතා කරන්න අවසර ද?”

“ඔව්... පුළුවන්... ගොඩක් ද? ටිකක් ද?”

“ස්වාමීනි, වේලාව තිබේ නම් ගොඩක් කතා කරන්න තියෙනවා.”

“එහෙනම් කුටියට වඩිමු.”

“මේ මහත්වරුන්ට මෙහෙ ඉන්න කියන්නද?”

“ආපහු වඩින්නෙ කිවුලවාඩිය හරහා නම් මෙයාලත් එක්ක යමු. හැබැයි අපිට බාධා නොකර ඇතින් ඉන්නට ඕනි.”

“එහෙමයි ස්වාමීනි” යැයි මම පිළිවදන් දුනිමි.

එම මහත්වරුන්ගේ සිත ඉතාමත් ප්‍රීතිමත් විය. කලින් දිනක ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් වැඩියත් කුටියට එක්ක නොගිය බව ගමේ උපාසක මහතා පැවසීය. එනමුත් මා හටත් මා සමඟ පැමිණි අනිත් ස්වාමීන් වහන්සේට පමණක් ද නොව ගිහි මහත්වරු තිදෙනාටමත් අවසර ලැබුණි. ඒ වෙනකක් නිසා නොව, මූලික බුද්ධ වචනය සමඟ තර්ක නොකරමින් ආධ්‍යාත්මිකව ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ඇසුරු කළ හේතුවෙනි.

ස්වාමීන් වහන්සේගේ පාත්‍රයත් කර බැගයත් රැගෙන පිටුපසින් ගමන් කරන විට කාලපුට රේර ගාථාව සිහියට නැගුනි.

“ඉරුණු සිවුරක් දරාගෙන රහතුන් වඩින මාර්ගයේ ඒ පිටුපසින් ගමන් කිරීම කෙතරම් වාසනාවක්ද?”

ගිහි මහත්වරු තිදෙනාද පිටුපසින් පැමිණියහ.

“ආයුෂ්මතුන්, මේ මහත්වරුන්ට පොඩි වැඩක් කර දෙන්න පුළුවන්ද?”

“එහෙමයි.”

“කුටියේ මැටි ටිකක් ගාගන්න තියෙනවා, පාරේ අත්තක් අයිත් කරගන්න තියෙනවා. ඒක කරන්න මෙයාලට පුළුවන් වෙයිද?”

“එහෙමයි. ඒක පුළුවන්.”

මෙලෙස කතා කරමින් යනවිට කුටියට ළං විය. එක් තැනක නැවතී, ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පාරට වැටුණු අත්තක් පෙන්වූහ.

“මේක අයිත් කරන්නත් ඕනි. අපි ධර්මය කතා කරල ඒක කරමු.”

කෙමෙන් කෙමෙන් කුටියට ළඟා විය. ගිහි මහත්වරු මිදුලේ කෙළවරේ නැවතුනි. අපි කුටිය ඇතුළට පැමිණියෙමු. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ දර ලීප දැල් වූහ. ඉන්පසු Green Tea සකස් කරගෙන අප වැළඳු අතර ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ද පිළිගැන්වූයෙමු.

“ගිහි මහත්වරුන්ටත් තේ ටිකක් දෙන්න.” යනුවෙන් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පැවසූ විට ඒ අයටත් තේ පිළියෙල කර දුනිමු.

Non-fat fresh milk හා non-fat cheese, පළතුරු ස්වාමීන් වහන්සේට පිළිගැන්වූයෙමු.

“ඔව් දවල් ආනය සමග වළඳමු, දැන් ධර්මය කතා කරමු” යනුවෙන් ස්වාමීන් වහන්සේ පැවසූ විට, මම උන්වහන්සේ වෙතින් කරුණු කිහිපයක් විමසුවෙමි.

“ස්වාමීනි, සාමයික විමුක්තිය යනු කුමක්ද?”

“ගෝධික හික්ෂුව ගැන තියන එක නේද?”

“එහෙමයි ස්වාමීනි, ඛග්ගවිසාණ සූත්‍රයෙන්, සාරෝපම සූත්‍රවලත්, මිගසාලා සූත්‍රයෙන් තියෙනවා.”

“ඔව් ඔව්.. කලක දී ලබන විමුක්තිය. අසමයික කියන්නේ රහතුන්ගේ විමුක්තිය. එය විමුක්ත වෙලාමයි සිටින්නේ, නමුත් සේඛ්‍ය හික්ෂුව ප්‍රත්‍යාවේක්ෂාවෙන් බොජ්ඣංග භාවිතයෙන් අදාළ හේතු සකස් වුනාම විතරයි විමුක්තිය ලබන්නේ. ඒකයි ඒකට සාමයික විමුක්තිය කියන්නේ. එක දිගටම පවත්වන්න බැහැ. ඥානය තිබුණට විමුක්තිය සේඛ්‍යාට දිගටම පවත්වන්න බැහැ. ගෝධික සූත්‍රයේ තියෙන්නේ ඒක තමයි.”

“එහෙමයි ස්වාමීනි, එතකොට මිගසාලා සූත්‍රයේ තියන එක?”

“එතනත් 'ධම්මසොතො නිබ්බහති' නේ, දහම් සැඩපහරට බැසගෙනයි ඉන්නේ. ඒත් සේඛ්‍යයක්ම තමයි. සාරෝපම සූත්‍ර තුළත් විස්තර වන්නේ ඒකමයි. ඛග්ගවිසාණ සූත්‍රයෙන් ඒ ගැන කියවෙනවා. පිරිස හා ඇලී වසන විට සාමයික විමුක්තිය ලබන්න බැහැ. එතකොට තමන්ගේ වැඩේ කරන්න අමාරුයි. බොජ්ඣංග භාවිතා කරන්න අමාරුයි. ඒ නිසා එම සේඛ්‍යාට සාමයික විමුක්තිය ලබන්න බැහැ. එය සේඛ්‍ය පරිභාන කරුණක්. ඒ කියන්නේ සාමයික විමුක්තිය ලබා ගන්න අමාරුයි කියන එක.”

මේ ලෙසට විශාරදව ධර්මයට අනුකූලව ප්‍රායෝගිකව ප්‍රතිපදාව විස්තර කරන විට ඇතිවූ ප්‍රීතිය මහත්ය. විවර නොවුණු ගැඹුරු අර්ථයන් විවර කර ගැනීමට හැකිවිය.

“අවසර ස්වාමීනි, අතම්මය සූත්‍රය විස්තර කර දිය හැකිද?”

“අතම්මය සූත්‍රය... ඡක්ක නිපාතයේ, එතන තවත් සූත්‍ර දෙකක් තියෙනවා. උක්ඛිත්තාසික, අනවත්ථිත සූත්‍රයන්. හැම ආකාරයෙන්ම සියලු ආකාරයෙන්ම අනිච්ච සම්මර්ශනයෙන් ආනිශංස හයක් තියෙනවා. ඒ ආකාරයටම දුක්ඛ සංඥාව, අනත්ත සංඥාව පිළිබඳවත් තියනවනේ...

ඒ සූත්‍ර තුන හරිම ලස්සනයි” ඒ අයුරින් බොහෝ වේලාවක් ඒ සූත්‍ර තුන විස්තර කර දීමට තරම් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ කාරුණික වූහ.

පැය දෙකකට වැඩියෙන් ධර්ම සාකච්ඡා කරන විට දහවල් දාන වේලාවත් ලං විය. මේ කිසිදු සාකච්ඡාවක් පටිගත කිරීමට අප හට සිත් නොවූයේ ස්වාමීන් වහන්සේට ඇති ගෞරවයත්, විවර නොවූ අර්ථයන් විවර කර ගැනීමේ තිබූ අපේක්ෂාවත් උවමනාවත් හේතුවෙනි. අප රැගෙන ආ දානයන් ද ස්වාමීන් වහන්සේට පූජා කර ඇළ ලඟ තිබෙන ගල් තලාවක් කරා දානය වැළඳීම සඳහා අපි පිටත් වීමු.

අප දෙනම සියලුම දානයන් පාත්‍ර දෙකට පිළිගෙන තිබූ නිසා වැරදින ආදිය කලවම් වී තිබුණි. සියල්ලම එකට කලවම් වූ නිසා අපි සමඟ ගිය මහත්වරුන්ට මේවා කන්න පුළුවන් වෙයිද දන්නෙ නැහැ.

“මහේෂ් මහත්තයා ඔක්කොම කලවම් වෙලා තියෙන්නෙ, ඔයාලට කන්න පුළුවන්ද?”

“අපි නාවික හමුදා පුහුණු කාලයේ ඔය්ට වඩා දේවල් කැව. ඕක මොකක්ද” යැයි ඔවුහු පැවසූහ.

අපි දානය වළඳා ගිහි මහත්වරු තුන්දෙනාට ඉතිරි ටික බෙදා දුනිමු. දානය වළඳා අවසන් වී නැවත ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ කුටියට පැමිණියෙමු.

“ආයුෂ්මතුන්, අපි කුටියේ මැටි ගාමුද?”

“එහෙමයි ස්වාමීනි”

“අර මහත්වරුන්ට එන්න කියන්න.”

මේ ආකාරයට පැවසූ පසු ඒ ගිහි ඇත්තන් සමඟ මැටි දියකර කුටියේ ආලේප කරන්න පටන් ගත්තෙමු.

මම මේ අවුරුද්දේ වස් වසන්ත සුඵලයෙන් වඩිනවා. තව නමක් මෙහෙට වඩිනවා කීවා. ඒකයි මේ අලුත් වැඩියා කරන්නෙ. මේ පාර සඞ්ඝ රැස්වීමත් මෙහෙ තියෙනවා. ආයුෂ්මතුන් වඩිනවද?”

“එහෙමයි ස්වාමීනි”

“හැලබගහවත්ත කුටිය හොඳයිද?”

“එහෙමයි, ස්වාමීන් වහන්සේ කී තැන්වල ජල උල්පත් තිබුණා. මාරගමුවත් බඹරගහවත්තත් බලන්න ගියා. කුටිය හදාගත්තෙ හැලබගහවත්තෙ. එතන නිදහස්. වෙලාවක ස්වාමීන් වහන්සේත් වඩින්න”

මේ ආකාරයට කතා කරමින් මුළු කුටියේම මැටි ආලේප කරමින් අලුත්වැඩියා කරන්නට වීමු. ආලේප කරන ආකාරයේ සිට සියලුම දේ අපට කියා දීමට තරම් උන්වහන්සේ කාරුණික වූහ. තමන් අතහැර යන කුටිය අලුත්වැඩියා කිරීමටත්, සඞ්ඝ රැස්වීම සඳහා අලංකාර කිරීමටත්, සිතක් ඇති වූයේ අන් අයට උපකාර කරන සිත නිසාමය.

“මහත්වරුන් ඕව කරල තියෙනවද?”

“නෑ, නමුත් පුළුවන් ස්වාමීන් වහන්ස.”

ඒ නාවික හමුදා ඉහළ නිලධාරීහු ඉතාම සතුටින් කුටියේ මැටි ආලේප කළෝය. එය අවසන් වූ පසු පාරට වැටුණු අත්තක් ඉවත් කිරීමට ගියෙමු. මාගේ සහෝදරයා ඒ අත්ත ඉවත් කළේය.

සඞ්ඝ රැස්වීමට සඞ්ඝයා පැමිණෙන නිසා එම අත්ත ඉවත් කිරීමට ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ කටයුතු කළේ සඞ්ඝයාගේ පහසුව පිණිසයි. තමන් වැඩ සිටින අවධිය තුළ එය එසේම තිබියදී ඒ අතු අතරින් රිංගා කුටියට ඇතුළු වී ඇත.

වෙලාවත් ගත වන්නට විය. ධර්ම සාකච්ඡා කිරීමෙන් ලැබුණු ප්‍රීතියත්, කුටියේ මැටි ආලේප කිරීමෙන් ලද ප්‍රීතියත් නිසා අප සැවොම මහත් සතුටට පත්වී සිටියහ. පිටත්වීම සඳහා ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට වන්දනා කළෙමු.

“එහෙනම් ආයුෂ්මතුන් සඞ්ඝ රැස්වීමට වඩින්න” යැයි පැවසූහ. ඉතාම සතුටු සිතින් කිවුලවාඩිය ගම්මානයට යෑමට අපි පිටත් වුනෙමු.

ගලමුදුනේ සඩ්දිස් රැස්වීමක්

තථාගතයන් වහන්සේ දේශනා කළ ධර්ම විනය පවතින විට, උතුම් වූ ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ගමන් කළ හැකි ඥානවන්ත උතුමන් සිටින තුරු කිසිකලෙක ලෝකය ශ්‍රමණ ඵලයන්ගෙන් හිස් නොවේ. මේ ශාසනය වඳ බැහැපු එකක් නොවේ. ඒ අයුරින් ධර්ම විනයට අනුව ජීවිතය ගත කරන ඥානවන්ත උතුමන් ඇසුරු කිරීමෙන් තථාගත ශාසනය ප්‍රතිඵල සහිත වූවක් බව තේරුම් යයි.

ඒ සඳහා සාකච්ඡාව සංවාද සමග බොහෝ කලක් ඇසුරු කළ යුතුවේ. තවත් කෙනෙකුගේ සීලයේ පිරිසිදුභාවය, ප්‍රඥාවේ ස්වභාවය, ප්‍රශ්න වලට මුහුණ දීමේ හැකියාව වටහා ගැනීමට බොහෝ කාලයක් සම්පව ඇසුරු කළ යුතු බව බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා වදාළ සේක. ධර්ම සාකච්ඡාව, ජීවිතය පවත්වන ආකාරය සහ ප්‍රශ්න වලට මුහුණ දෙන ආකාරය පිළිබඳව ප්‍රඥාවන්ත කෙනෙක් අවධානයෙන් සිටියහොත් ඒ උතුමන්ගේ ප්‍රඥාවත් සීල පාරිශුද්ධියත් වටහාගත හැකි බව බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා වදාළ සේක. ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ ඒ හැකියාවන් වටහා ගැනීමටත් තථාගත වචනය අනුවම කටයුතු සිදුවිය යුතුය. පිරිස හා නිතර නොඇලෙන නිසාත්, විශාල උත්සව වලට නොවඩින නිසාත්, ව්‍යාන්තරයෙන් එළියට නොවඩින නිසාත් ඇතමුත් සුළු කරුණකින් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ගැන අපැහැදීමෙන් කතා කරති.

එසේ අපැහැදීමෙන් කටයුතු කරන්නේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ගැන අපැහැදීමම පමණක් නොව, බුද්ධ වචනයට ද පැහැදීමක් නැති බැවිණි. බුද්ධ වචනයට පැහැදීම ඇති වූයේ නම් කිසිසේත් එලෙස නිගමනයන්ට නොපැමිණෙනු ඇත. දීර්ඝ කාලයක් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ඇසුරු කළ අයට එවැනි පිරිස් ගැන ඇතිවන්නේ අනුකම්පා සහගත හැඟීමකි. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ, ධර්මයට කැමති ඒ සඳහා ම ජීවිතය කැප කරන හික්මුන්ට උපකාර කරන්නේම තම ගෝලයන්ට මෙනි. එමෙන්ම එම හික්මුන්ද ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ඇසුරු කරන්නේ තම ආචාර්යවරයාණන් වහන්සේ යන හැඟීමෙන් යුතු වූ ආදර ගෞරවයෙනි. ඒ ඇසුර තුළින්, විවර නොවූ තථාගත ගම්භීර ධර්මයේ අරුත් විවර කරගෙන ප්‍රතිපදාවට යොමු වූ හික්මුන් අපමණ සතුටක් ලබති. අන් අය

බාහිර සිට වචනයෙන් බොහෝ අකුසල් රැස් කර ගෙන නිරයගාමී වේ. ඒ බව ආර්ය උපවාද සූත්‍ර තුළ මනාව පැහැදිලි වේ. එමෙන්ම සොයා නොබලා කටයුතු කිරීමේ ප්‍රතිවිපාක ද බොහෝ බුද්ධ දේශනා තුළ පැහැදිලි කර ඇත.

මේ අය කිසිදු බුද්ධ වචනයක් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව නොමැති බැවින් විවේචන ඉදිරිපත් කර අකුසල් රැස්කරගනිමින් ලැබුණු මිනිසත් බවත් බුද්ධ ශාසනයත් අහිමි කරගනී.

උන් වහන්සේ බොහෝ වර්ෂ ගණනාවක් වැඩ සිටි ගලමුදුන කුටියෙන් පිටත් වූයේ තවත් හික්ෂුන්ට උපකාරයක් විය හැකි අයුරින් කුටිය සකස් කර අවසන් වූ පසුය. මේ කුටියේ වැඩ වාසය කිරීම ද එතැනින් නිමා විය.

සුළුගුනේ කුටිය ඉතා ම මනහරය. ගංගාවට මුහුණලා තිබෙන විට එම දිය දහරේ නාදය සිත නිසල කරවයි. එවැනි සුන්දර අවස්ථා අතීතයේ රහතූන් විඳි ආකාරය ථේර ගාථා තුළ සඳහන් වේ. ඒ ආකාරයටම ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ද අපමණ සතුටක් ලබන්න ඇතුළුව කිසිදු සැකයක් නැත. වස්කාලය ආරම්භ වීමට පෙර ඇති මාස පෝය දවස ලග්ගල සඞ්ඝ රැස්වීම පැවැත්වේ.

ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේත් පාගමනින් සුළුගුනේ සිට ගලමුදුන කුටියට වැඩම කළහ. තවත් බොහෝ සඞ්ඝයා සවස් වීමට පෙර ගලමුදුන කුටිය වෙත වැඩම කළහ. මාත් මාගේ හිතවත් හික්ෂුන් සමඟ හැලබඟවත්ත සිට ලග්ගල නගරයට බසයෙන් පැමිණ එතැන් සිට කිවුලවාඩියට පා ගමනින් ද වනාන්තර මැදින් ගලමුදුන කුටියට පැමිණීමට පිටත් වීමු.

ඒ අතරමග ඇති ගංගාවෙන් පැත් පහසු වී දහවල දානය වළඳා සවස් වන විට ගලමුදුන කුටිය කරා ළඟා වීමට අපට හැකිවිය. ඒ වන විටත් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩම කර සිටියහ. තවත් බොහෝ හික්ෂුන් වහන්සේලා වැඩ සිටියහ.

වෙනදා මෙන්ම කටපාඩමින් ස්ථවිර හික්ෂුවක් ප්‍රාතිමෝක්ෂය සප්ඤ්ඤායනා කළහ. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ඇතුළුව සියලු සඞ්ඝයා වන්දනා කරගෙන සවන් දුණි. ධර්ම සාකච්ඡාවත් ආරම්භ විය. රාත්‍රි

බොහෝ වේලාවක් ධර්ම සාකච්ඡා කළේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ගුරු තැන්හි තබා ගෙන ය.

අලුයම කාලයේ ඒ ඒ තැන්වල නිසිදන දමා ගත් හික්ෂුන් වහන්සේලා සුළු වේලාවක් සැතපී උදෑසන අවදි විය. ගලමුදුන ගම්වාසීන් කැඳ දානය ගෙනවිත් තිබුණි. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට කැඳ පිළිගන්වා අනතුරුව සියලු දෙනාම කැඳ වැළඳූහ. මේ ආකාර වූ වසරකට දෙවතාවක් පමණ සිදුවන සඛිස රැස්වීම් පහකට පමණ සහභාගී වීමට මම භාග්‍යවන්ත වූයෙමි.

මෙදින ගලමුදුනේ සඛිස රැස්වීම තිබෙන අතරතුර, විවේකීව සිටි ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ දැක ගැනීමට මා හට හැකිවිය. විගස පත්කඩය ද රැගෙන ගොස් රුක් සෙවණේ සිටි ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේව වන්දනා කළෙමි.

“අවසරයි ස්වාමීනි, දහම් කාරණාවක් අහන්න හැකිද?”

“හොඳයි අහන්න.”

“ස්වාමීනි, ආර්යකාන්ත සීලය තුළ විග්‍රහ කරන භුජිස්සෙහි වචනයේ අර්ථය කුමක්ද?”

“දාස භාවයෙන් නිදහස් කියන එක”

“එහෙමයි.”

“උපසම්පදා කරන විටත් ඕක අහනව නේද? ඔබ දාස බවින් නිදහස් ද කියල, ඒක තමයි අර්ථය.”

මා තුල ඇතිවූයේ කිව නොහැකි තරම් පුදුමාකාර සතුටකි. විවර නොවූ අර්ථයක් විවර කර ගැනීම සඳහා ඤාණදීප ස්වාමීන්වහන්සේ උපකාර විය.

“සීලබ්බත පරාමාසය දුරු වුණාම ඒ සෝතාපන්න කෙනා හික්මෙන විදිය තමයි ආර්ය කාන්ත සීලය කියන්නේ. සිල්පද නොවේ. හික්මෙන ආකාරය. ඒ හික්මෙන ආකාරය කවදාවත් වෙනස් වෙන්නේ නෑ. විනාශ වෙන්නේ නෑ. අබණ්ඩෙහි අවජ්ඣදෙහි කියන්නේ ඒකයි. ඒ වගේම ග්‍රහණය කර ගැනීමක් නෑ. නුවණැති අය ප්‍රශංසා කරන, සමාධියට හේතු

වන ආකාරයේ හික්මීමක් තමයි ඒ. ඒ වගේම දාස බවින් නිදහස්. ඒ කියන්නේ ස්වාධීන හික්මීමක්. කාටද දාස නැත්තේ? තමාට දාසයෙක් නෙවෙයි. සක්කාය දිට්ඨිය දුරුවන විට ‘තමා’ කියා ගැනීමේ වැරද්ද දකිනවා. ඒ එක්කම තමයි සීලබ්බත පරාමාස සංයෝජනය දුරු වී ආර්යකාන්ත හික්මීම ඇති වන්නේ. ‘තමා’ යැයි ගැනීමේ වැරද්ද දකින විට තමාට දාස වූ හික්මීමක් යෙදෙන්නේ නෑ. ඒ හික්මීම උපකාර වන්නේ සමාධිය පිණිසයි. ඒක තමයි ආර්යකාන්ත හික්මීම. වැටහුණාද?”

“එහෙමයි ස්වාමීනි. වැටහුණා.”

මාගේ සිත තව තවත් ප්‍රමුද්ධ වෙමින් සතුට පැතිරෙන අයුරු අත්වින්නේද. තථාගත දහමෙහි විවර නොවූ අර්ථයන් විවර කර ගැනීමට මෙවැනි උතුමන් ඇසුරු කිරීම කෙතරම් භාග්‍යයක් ද? තථාගත දේශනාව තුළත් ඒ පිළිබඳව මනාව ඉස්මතු කර ඇත. විවර නොවූ ගාමිභීර අර්ථයන්, සැඟවුණු අර්ථයන් විවර කර ගැනීම සඳහා පැහැදුනු සිතින් යුතුව සුහදශීලීව ගෞරවයෙන් නුවණැති සබ්බමචාරීන් වහන්සේලා ඇසුරු කළ යුතු බව බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා වදාළ සේක.

ගලමුදුන කුටියේ පැවති මේ සභිස රැස්වීමෙන් බොහෝ කරුණු කාරණා විවර කර ගැනීමට ඤාණදීප මහා යතිවරයාණෝ උපකාර වූහ. සභිස රැස්වීම අවසන් කර ඒ ඒ හික්මුණු වහන්සේලා වස් වාසය කිරීම සඳහා තම තමන්ගේ කුටි සේනාසන කරා පිටත් වූහ. ඤාණදීප මහා යතිවරයාණෝ සුළුගුණේ කුටිය බලා පිටත් වූහ. කිවුලවාඩිය හරහා මමද ද හැලබහවත්ත කුටියට පිටත් වීමි.

මේ කාලය වන විට ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ පාදයේ ආබාධයක් ද ඇතිවී තිබුණි. තවත් ආමාශය ආශ්‍රිත රෝගී තත්වයක්ද ඇතිවී තිබුණි. නමුත් 2013 වසරේ වස්කාලය, අලුතින් සකස් කෙරුණු සුළුගුණේ කුටියේ වාසය කළහ. එම වස් කාලය අවසන් වන විට උත්වහන්සේගේ රෝග පීඩා උත්සන්න විය. ශ්‍රද්ධාවන්ත ධනවත් පින්වතුන් රෝහලට වැඩම කරවීමට හෙලිකොප්ටර් යානයක් එවීමට සූදානම් වුවද උත්වහන්සේ එය ප්‍රතික්ෂේප කරන ලදී. මේ වස් කාලය ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ලෝගල ප්‍රදේශයේ වෙන්ව තනි කුටියක තනිව ගත කළ අවසාන වස් කාලයයි.

අධිකරණ සමටියකදී සඩ්ක පීතෘන් වහන්සේ හමක් විය

සත්‍ය ගවේෂිත සත්‍ය රකිමින් ගතකරන ජීවිතයකට තථාගත දහම එක් වූ විට බොරුවක් නොවන එකම ධර්මය වන නිවන (අමොසධමමං නිබ්බානං) යන සත්‍යය කරා යොමුවීමට සැබෑම ශ්‍රාවකයෙකුට හැකිවේ. ඡන්ද, ද්වේශ, භය, මෝහ යන අගතියට යන සතර කරුණු ක්ෂය වූ විට සත්‍යම පමණක් ඇතිවේ. කොයියම් හෝ ආකාරයකින් අගතිය පිළිබිඹු වන්නේ තමා යන හැඟීම හා තමාට බැඳුණු කරුණු මතය. ඒ සියල්ලම ඉක්ම වූ විට තමා හෝ වෙනත් අය පිළිබඳව එවැනි හැඟීම් ඉස්මතු නොවී, සතර අගති දුරුවී සත්‍ය තුළ පිහිටයි.

එක් දිනක සාරිපුත්ත මහරහතන් වහන්සේටත් දඬබමල්ල මහරහතන් වහන්සේටත් එක්තරා හික්ෂුන් පිරිසක් අභූත චෝදනා එල්ල කළහ. ඒ කරුණු තථාගතයන් වහන්සේ වෙතට යොමු වූ විට එක් අවස්ථාවකදී සාරිපුත්ත මහරහතුන් ද අනෙක් අවස්ථාවේදී දඬබමල්ල මහරහතුන් ද කැඳවා එය විමසූහ.

එම අවස්ථාවන්හිදී තථාගතයන් වහන්සේ සාරිපුත්ත මහ රහතුන්ගේ හෝ දඬබමල්ල මහරහතුන්ගේ හෝ පාර්ශ්වය ගැනීමක් සිදු නොවූයේ ඡන්දයෙන් අගතියට නො ගිය බැවිණි. එලෙසම අභූත චෝදනා කළ වූවන් කෙරෙහිද, එම කරුණු පිළිබඳවද ද්වේශයෙන් හෝ භයෙන් හෝ අගතියට නො ගියහ. එම චෝදනා කළ කරුණු විමසමින් මෝහයෙන් ද අගතියට නොගියහ.

තම තමන් නිවැරදි බව තථාගතයන් වහන්සේට ඒ අවස්ථාවේදී සාරිපුත්ත ස්වාමීන් වහන්සේ පැවසුවද, එමෙන්ම අනෙක් අවස්ථාවේදී දඬබමල්ල ස්වාමීන් වහන්සේ පැවසුවද එයට තථාගතයන් වහන්සේ අනුගත නොවූහ. මේ කරුණු පිළිබඳව ඔබ නිවැරදිව පිළිතුරු දෙන්න යනුවෙන් තථාගතයන් වහන්සේ වදාළහ. එහිදී සාරිපුත්ත මහ රහතුන් ද දඬබමල්ල මහ රහතුන් ද සිංහ නාදයන් පැවැත්වූයේ සත්‍ය පසක් කරමිනි. මේ ආකාරයට අගතින්ගෙන් කටයුතු නොකිරීම පිළිබඳ තථාගතයන් වහන්සේගේ ජීවිතය පුරාම දක්නට ලැබුණු අතර තථාගත ශ්‍රාවකයන් තුළ ද එය ජීවමාන විය.

එනමුදු ඒ ආකාරයෙන් කටයුතු කිරීම වර්තමාන සමාජය තුළ සිදුවිය හැකිද යන්න ප්‍රශ්නය මතු වන්නේම සක්කාය දිට්ඨිය මත සසර උරුමකර ගත්වූත් සිටින නිසාය. ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ ජීවිතය තුළින් ඒ බුදු වදන ජීවමාන විය. සතර අගතින්ට නොගොස් ප්‍රශ්න විසඳීම මනාව පසක් කරමින් තමන් වහන්සේ තථාගත ඕරස පුත්‍රයෙක් බව ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ චරිතයෙන් ප්‍රකට විය. එවන් එක් කරුණක් මා තුළ අදටත් මතකයේ නොනැසී පවතී.

ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ සුළුගුණේ ගම්මානයේ කුටිය තුළ වැඩ වාසය කළහ. ඒ කාලය වන විට යම්කිසි විනය කටයුත්තක් නිසා සභිසයා අතර අධිකරණයක් මතුවී තිබුණි. විවිධ අය විවිධ ආකාරයට කරුණු කතා කළ ද එය මනාව විසඳීමට නොහැකි විය. චෝදනා පාර්ශවයන් චෝදක පාර්ශවයන් සමඟ අපටද එම අධිකරණය විසඳීම සඳහා ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ කුටියට යාමට අවස්ථාවක් උදාවිය. දහවල් දානය වළඳා ගංගාවේ ඇති ගල් තළාවක් මතට සියලුම සභිසයා වැඩම කළේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ කරගෙන ය.

චෝදනා පාර්ශවය විවිධ කරුණු අළලා චෝදනා ඉදිරිපත් කරන විට එම චෝදනා ප්‍රතික්ෂේප නොකර විනයට අනුව චෝදනාව ලැබූ පාර්ශ්වයෙන් උත්වහන්සේ ප්‍රශ්න කළහ. විනයට අනුව ප්‍රශ්න කරනු ලබද්දී චෝදනා ලැබූ පාර්ශවයේ නිර්දෝෂිභාවය ඉස්මතු වන්නට විය. චෝදනා කළ පාර්ශවයේ චෝදනා සැකයක් මත ගොඩනඟා ගත් වූවක් පමණක් බව විනය ඉස්මතු වන විට වැඩ සිටි සියලු සභිසයාට පසක් විය. එලෙසට විනයට අනුව ප්‍රශ්න කළේ ඤාණදීප ස්වාමීන්වහන්සේය. ඒ බව සභිසයා ඉදිරියේ දී ම විමසීය. අවසානයේදී සභිසයාගේ අදහස විමසීය. එවිට මා ද ඇතුළුව වැඩසිටි සභිසයා චෝදනා ලැබූ පාර්ශවය නිර්දෝෂී බව විනය තුළින් පිළිගත්තහ.

මේ සියලුම භික්ෂූන් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට භිතවත් මෙන්ම ඉතාම ගෞරවයෙන් යුතුවිය. එනමුදු කිසිවෙකුගේ පැත්තක් නොගැනීමටත් තව කෙනෙකුට දෝෂාරෝපණය නොකිරීමටත් කිසිම පැකිලීමක් නැතිව සත්‍ය විමසුවේ ඡන්ද, ද්වේශ, භය, මෝහයන්ට අනුගත නොවෙමිනි. මෙලෙසට ඒ ප්‍රශ්නය විසඳූ විට මතක් වූයේ ම සතර අගතියෙන් තොර වූ ශ්‍රාවක චරිතයේ ලක්ෂණයි. මේ සියළු කරුණු තුළින්

ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ගැන ඇති පැහැදීම තව තවත් වැඩි වන්නට විය.

සක්කාය දිට්ඨිය ඉක්ම වන විට අගති දුරු කරමින් සත්‍ය තුළටම යොමු වේ. මෙවැනි වූ සඛ්ඝයාගේ විනය කටයුතු වන ශාසනික අභිවාද්ධිය ඇතුළු තවත් බොහෝ දෑ අභිමුඛයේ ඩෙන්මාර්කයේ ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ සඛ්ඝ පීතෘන් වහන්සේ කෙනෙකුන්ම වූහ. මෙලෙසට ශාසනයට ප්‍රායෝගිකව ප්‍රතිපදාවෙන් අපමණ සේවයක් කරමින් ශාසනයට පුනර්ජීවයක් ලබාදීමට කටයුතු කළහ.

සැබෑම ශාසනික කටයුතු වන්නේ හික්ෂුන්ට අවශ්‍ය මෙහෙයේ ධර්මයෙන් විනයෙන් උපකරානුග්‍රහ කිරීමයි. වනාන්තරයේ පැත්තකට වී වාසය කරමින් ආදර්ශමත් චරිතයක් වෙමින් ප්‍රමාණ කළ නොහැකි ලෙස ධර්ම විනය තුළින් ශාසනික උන්නතිය වෙනුවෙන් උන්වහන්සේ කටයුතු කළහ.

එලෙසට කටයුතු කරන උතුමෙකුට හේතු නොවීමසා සමහරුන් විසින් විවේචන ආදිය කිරීමෙනුත් සිත අපහදවා ගැනීම තුළිනුත් කොපමණ අකුසල් ධර්මයන් රැස් කරගන්නට ඇතිද?

2013 වස් කාලය අවසන් වන විට ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ රෝගපීඩා උත්සන්න විය. කොළඹ රෝහලක් වෙත හෙලිකොප්ටරයෙන් වැඩමවීම ප්‍රතික්ෂේප කළ ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වෙනත් වාහනයකින් වැඩම කළහ. සැත්කම් කිහිපයක් කිරීමට අවශ්‍ය වුවද ඒ සඳහා උන්වහන්සේ එකඟ නොවූහ. අසනීප තත්ත්වය නිසා නැවත හුදකලා කුටියකට යාමට නොහැකි වූහ. පරීක්ෂණ කටයුතු කරගෙන මහනුවර උඩවත්තකැලේ සේනානායක ආරණ්‍යට ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩම කළහ.

මේ වන විට මාගේ උත්පත්තියෙන්ම ඇති දරුණු අස්ථි රෝගයක් නිසා පිඬුසිඟා යාම බොහෝ සෙයින් අපහසු විය. එන්න එන්නම රෝගය උත්සන්න විය. එනිසා මා හටද පහසුවෙන් සිටීමට ස්ථානයක් සොයමින් සිටියේය. මා හා ධර්මය කතා කිරීමට වනයේ කුටියට පැමිණි තරුණ පිරිස විසින් ඕවිලිකන්ද ප්‍රදේශයේ සුන්දර පරිසරයක ඉඩමක් සොයා දුන්නේය. හැලබගහවත්ත ප්‍රදේශයේ ගැමි මිනිසුන් එම ඉඩම තුළ මැටි කුටියක් සාදා දුන්නේ බොහෝ දුර ගෙවා ගෙන ඇවිදින්නය. එම මැටි කුටිය

තුල මාස 2 ක් පමණ ගත කරන විට ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ අසනීපය දැනගන්නට ලැබුණි.

මෙම ස්ථානයේ ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට කුටියක් සකස් කර උපස්ථාන කිරීමට මා හට අදහසක් ඇතිවිය. හිතවත් උපාසක මහතකුගේ වාහනයක් කතා කරගෙන සේනානායක ආරණ්‍යට පැමිණියෙමි. ස්වාමීන් වහන්සේ දානය වළඳා අවසන් කළ පසු අප උන්වහන්සේ වන්දනා කර ගත්තෙමු.

“අවසරයි ස්වාමීනි, මාගේ අසනීප තත්ත්වය නිසාත් මම පුංචි ආරණ්‍යයක් හැදුවා. තාම මාස 2 ක් විතර. එතන හුදකලාවයි. මට පුළුවන් ස්වාමීන් වහන්සේට උපස්ථාන කරන්න. ප්‍රත්‍ය ආහාරත් ලබා දෙන්න පුළුවනි. ස්වාමීන් වහන්සේ එහෙට වඩින්න” යැයි මම ආරාධනා කළෙමි.

“ආ... එහෙමද. එතන මට බලන්න යන්න ඕන.”

“එහෙමයි. මම වාහනයක් අරගෙන වැඩිය. අද බලන්න වඩිමු ද?”

මා සමඟ ඇති විශ්වාසය හා ධාර්මික හිතවත්කම නිසා ස්වාමීන් වහන්සේ එදිනම සවස අප ආරණ්‍යයට වැඩම කළහ. දාන ශාලාවක් හෝ සකස් කර නොතිබුණ අතර වෙනත් පහසුකම් ද නොවිය. නමුත් ඥාණදීප ස්වාමීන්වහන්සේ මුළු කන්ද පුරාම ඇවිදිමින් ඇළ පාරක් ළඟ කුටියක් සකස් කරන ලෙස පැවසූහ.

ඒ ප්‍රකාශය මාගේ සිතට රැගෙන ආවේ ඉමහත් සතුටකි. කුටිය සාදන්නේ කවුද? කොහොමද? යන කිසිම අදහසක් මා තුල නොවිය. නමුත් ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ කැමැත්ත ලැබීම මා ලද අසාමාන්‍ය භාග්‍යයක් විය.

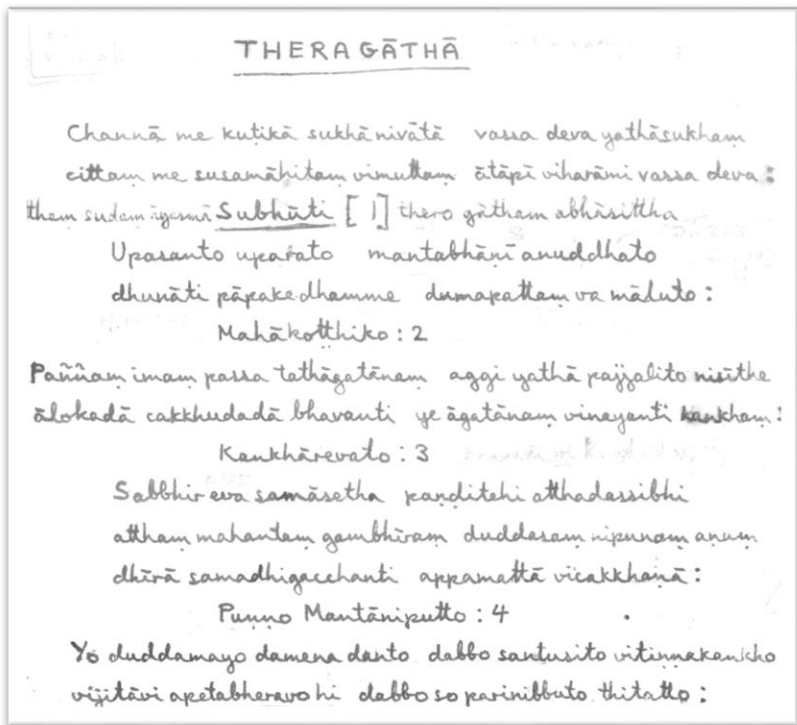
“වෙසක් මාසයේ වඩින්නම්. ඒ වන විට කුටිය හදන්න පුළුවන්ද?”

“එහෙමයි ස්වාමීනි.” යන වදන හැර කිසිම අපහසුතාවක් මාගේ මුහුණින් හෝ ප්‍රකට නොවිය. නැවත සේනානායක ආරණ්‍යට ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩම කළ පසු කුටිය සකස් කරන ආකාරය කල්පනා කරන්නට විය.

වර්ෂාව වැඩි ප්‍රදේශයක් නිසාත්, කඳු පරිසරයක් නිසාත් එය අපහසු කාර්යයක් විය. ලැලිවලින් තට්ටුවක් ගසා ඒ මත සක්මන් මළුවක් සහිතව

කුටිය සකස් කිරීමට සැලසුමක් සකස් කරගෙන ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට පෙන්වීය.

ඒ සඳහා කැමති වූ විගස මා හට මතක් වූයේ නාවික හමුදාවේ සුරේෂ් මහතාවයි. එතුමාට ඒ විස්තරය පැවසුවිට ස්වාමීන් වහන්සේගේ කුටියත් දාන ශාලාවත් ඉතා ඉක්මනින් සකස් කර දීමට කැමති වූයේ ඉතාමත් සතුටිනි. ඔහුගේ ධනයත් නාවික හමුදාවේ ශ්‍රමයත් තුළින් ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ කුටියත් දාන ශාලාවත් සකස් කර 2014 මැයි 14 වන වෙසක් පෝය දින සඟසතු කොට පූජා කරන ලදී.

ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් තම අත් අකුරෙන් ලියා භාවිතා කළ
 සූත්‍ර පොතෙහි කොටසක්.

විවර නොවූ ගම්හිර අර්ථ විවරකළ ආකාරය

බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් ලොව පහළ වී ගම්හිර වූ ධර්මයක් වදාරති. නුවණැත්තෝ එම දහම අවබෝධ කරගෙන අන් අයටද එහි අර්ථ පෙන්වා දුන්හ. බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් වදාළ ගම්හිර දහම තුළ සැඟවුණු විවර නොවූ අර්ථයන් සහිත දහම් පරියායන් පවතී. එවැනි දහම් කරුණු වල අර්ථ විවර කර ගැනීම සඳහා එය ඉස්මතු කර දිය හැකි උතුමන් ආදර ගෞරවයෙන් යුතුව ඇසුරු කළයුතුවේ.

මේ යුගයෙහි වැඩසිටියා වූ එවන් උතුමෙක් වන්නේ ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේය. මේ දක්වා කිසිවෙක් විවර කර නොදුන් බොහෝ ගැඹුරු පරියායන් ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප යතිවරයාණෝ ඉස්මතු කළහ. ධර්ම සාකච්ඡා තුළත් විවිධ සටහන් මගින් හා පොත් මගින් ද දහම් කරුණු ඉදිරිපත් කළහ. එවැනි දහම් කරුණුවල ඇති සුක්ෂම සහ ගැඹුරු බව නිසා මේ ලිපි පෙළ තුළ ඒ කරුණු ඉදිරිපත් කළ නොහැක. මන්ද යත් මෙහි ඉදිරිපත් කරනුයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ ජීවන චරිතය පිළිබඳවයි.

සුත්ත නිපාතයේ සූත්‍ර කිහිපයක් එක් කර නිමැවූ කෘතියක් උන්වහන්සේගේ ආයතයේ විසින් මුද්‍රණය කළහ. ධර්ම සාකච්ඡාවල ඉදිරිපත් වූ ගැඹුරු පරියායන් මෙහි සඳහන් නොකළ ද උන්වහන්සේ විසින් ලියූ කෙටි සටහනක බාහිර නිවැරදිභාවය පමණක් ඉදිරිපත් කරමි. මෙම “නො වස්ස” යන සටහනත් ඉංග්‍රීසියෙන් ඉදිරිපත් කරවූවකි.

“නො වස්ස නො ව මෙ සියා න හවිසසති න මෙ හවිසසති.”

යන දහම් පාඨය සූත්‍ර පිටකයේ බොහෝ තැන් වල හමුවේ. ආනෙඤ්ජසප්පාය සූත්‍රය, නොවමෙසියා සූත්‍රය, පාරිලෙයාක සූත්‍රය, උදාන සූත්‍රය, පුරිසගති සූත්‍රය ඉන් සමහරක් වේ.

මෙම සූත්‍ර පාඨ වල ඇති ඉහත විග්‍රහය එකම විදියකට වර්තමාන බොහෝ අය අර්ථකථනය කරති. ඒ නිසා මෙහි සැඟවී ඇති විවර නොවූ ගම්හිර අර්ථය මතුකර ගැනීමට නොහැකි විය. මුලින්ම මෙහි ඇති ව්‍යාකරණ රීතිය අනුව හා ව්‍යංජන පිහිටීමද පරියාය වශයෙන් ද සොයා බැලිය

යුතුයි. එසේ ධර්මය ඉගෙන නොගන්නේ නම් ඔහු ධර්මය අතුරුදහන් කරන්නෙක් බව සද්ධම්මසම්මොස සූත්‍ර වල මනාව පැහැදිලි කර ඇත.

ඒ ආකාරයෙන් නොබැලූ නිසා මෙම සූත්‍ර පාඨ වල ඇත්තේ එකම අර්ථය බව බොහෝ අය පැහැදිලි කර ඇති අතර පරිවර්තනය ද කර ඇත. එනමුදු අප මහා යතිවරයාණෝ ව්‍යංජන, ව්‍යාකරණ රීතිය, පරියාය වශයෙන් මේ සූත්‍ර බලමින් එම පාඨයේ අර්ථය විවර කර දුනි.

ආනෙඤ්ජසප්පාය සූත්‍රයේ සහ උදාන සූත්‍රයේ ඇති විග්‍රහය ද, පාරිලෙය්‍යක සූත්‍රය, පුරිසගති සූත්‍ර වල ඇති විග්‍රහයන්ද එකිනෙකට වෙනස් වේ. පරියාය වශයෙන් බලන විට උදාන, ආනෙඤ්ජසප්පාය සූත්‍ර වල ඇත්තේ සේඛ භික්ෂුවක් වඩන ආකාරයයි. පාරිලෙය්‍යක, පුරිසගති සූත්‍රවල ඇත්තේ පුහුදුන් කෙනා සක්කාය දෘෂ්ටියෙන් යුතුව වඩන ආකාරයයි.

ව්‍යංජන අනුව ව්‍යාකරණ රීතිය යෙදී ඇත්තේද වෙනස් අයුරකිනි. පුරිසගති, පාරිලෙය්‍යක සූත්‍රවල උත්තම පුරුෂයෙක් ද ආනෙඤ්ජසප්පාය, උදාන සූත්‍රවල ප්‍රථම පුරුෂයෙක්ද ව්‍යාකරණ රීතියට අනුව ව්‍යංජන ඉදිරිපත් වී ඇත.

සක්කාය දිට්ඨිය මත පදනම් වී තමා යැයි හැඟීම මත සිට අනාත්මය දෘෂ්ටිගතව පුරුදු කරන ආකාරය උත්තම පුරුෂ ක්‍රියාවෙන් පිළිබිඹු වේ. සක්කාය දිට්ඨිය දුරු වී තමා යැයි ගන්නා සම්මර්ශනය ඉක්මවා අනාත්මය ප්‍රඥාවෙන් දකින ආකාරය ප්‍රථම පුරුෂ ක්‍රියාවෙන් ඉස්මතු වේ. උත්තම පුරුෂ තුළ 'මම' යන්නෙන් යෙදීමද, ප්‍රථම පුරුෂයෙක් 'මම' යන්න නොයෙදීම ද ඉස්මතු වේ.

මේ ආකාරයට ධර්ම පරියායන් ඉගෙන ගන්නා විට අනාත්මය තුළින් දෘෂ්ටිගත වන ආකාරය සබ්බාසව සූත්‍ර විග්‍රහයට අනුව පැහැදිලි වේ. එමෙන්ම ලෝකෝත්තර ප්‍රතිපදාව ඉස්මතු වෙමින් අනාත්මය ප්‍රඥාවෙන් දකිමින් නිවන් මඟ වඩන ආකාරයත් ඉස්මතු වේ. මේ කරුණු මනාව ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ඉස්මතු කළ සේක. මේ ආකාරයට ඉදිරිපත් කළ දහම් පරියාය සහිත සටහන, උඩවත්තකැලේ සේනානායක ආරණ්‍යයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ සිටින විට මා හට, ඒ උතුමන් විසින්ම ලබා දුන්සේක.

ඕවිලිකන්ද රැනකෙටුවගල ආරණ්‍යයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට කුටිය ඉදිකරන විට වැසිකිළිය සාදන ආකාරය පිළිබඳව විමසන ලදී.

“අවසරයි ස්වාමීනි, අසනීප නිසා කුටියට කොමඩ් එකක් සවි කරන්නද?”

“එපා එපා... මම ඕවට කැමති නෑ. සාමාන්‍ය වැසිකිළියක් හදන්න. වහලයට ලඟුවක් දාලා තියන්න. ඒකෙන් මට වාරු ගන්න පුළුවනි”

ඒ ආකාරයටම අප විසින් වැසිකිළියක් සකස් කරන ලදී. අල්පේච්ඡත්වයේ උපරිමයක සිටි බුද්ධ පුත්‍රයකුගේ ජීවන තොරතුරකට සාක්ෂියක් වෙමින් අදටත් ඒ විදියටම ඒ වැසිකිළිය පවතී.

වෙසක් මහේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වඩින දිනය දැන්වූ පසු මා හිතවත් දායක මහතකුගේ වාහනයක් රැගෙන උඩවත්ත කැලය බලා පිටත් වුනෙමි. වදේමඩ ගම්මානයට ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩම කරවූහ. ආරණ්‍ය වෙත යෑම සඳහා දුෂ්කර කඳු මාර්ගයක් වැටී තිබුණි. එම කඳු මාර්ගයේ ගමන් කිරීමේ අපහසුව නිසා එහි ගමන් කළ හැකි වෙනත් වාහනයක ස්වාමීන් වහන්සේ ආරණ්‍යයට වැඩම කරවන ලදී.

ගම්වැසියන් හා හිතවත් දායක මහතන් වන්දනා කිරීමට ද පැමිණ සිටියෝය. ඒ වන්දනා පිළිගත් ස්වාමීන් වහන්සේ ගිලන්පස වළඳා කුටියට වැඩියහ. කුටිය දැකීමෙන් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ සතුටට පත්වූහ. කුටිය සමීපයේ ඇති ඇළ මාර්ගය හරස්කොට වේල්ලක් බඳිමින් පැන් පහසු වීමට පොකුණක් සකස් කළේද ස්වාමීන් වහන්සේගේ උපදෙස් පරිදි මය. අදටත් ඒ පොකුණ එලෙසම පවතී.

එදා රාත්‍රිය ඉතාම සතුටින් අප ගත කළේ කුමක්දෝ රැකවරණයක් සැලසුණා සේය. පහුවදා උදෑසන ගමේ තරුණ දරුවන් පැමිණ මෙසේ පැවසීය.

“ස්වාමීන් වහන්ස, ඊයේ රාත්‍රියේ සුදු හාමුදුරුවෝ වැඩ සිටින කුටිය ප්‍රදේශයට විශාල ආලෝකයක් එනවා ගොඩක් අය දැකලා තියෙනවා.”

රැනකෙටුවගල කඳු මුදුනක් නිසා, එහි ඉදිකෙරුණු ආරණ්‍යය, එම ප්‍රදේශයේ ගම්මානවලට හොඳින් දිස්වෙයි. මේ අයුරින් කිහිප වතාවක් ගම්වැසියෝ අප වෙත පවසා සිටියහ.

මේ වන විට අප ආරණ්‍ය තුළ තවත් කුටි කිහිපයක්ද ඉදි කරන්නට යෙදුනි. ස්වාමීන් වහන්සේ වෙනුවෙන්ම උපස්ථාන කිරීමට තරුණ අය කිහිපදෙනෙක්ද ආරණ්‍යයේ නැවතුනි. පාන්දරම පළතුරු, ඕටිස් හා සස්ට්පන් කිරි සාදා ගෙන මම ස්වාමීන් වහන්සේගේ කුටියට රැගෙන වැඩියේ ඉතාමත් සතුටිනි. උපස්ථාන අතර අග්‍ර උපස්ථානය කරන්නට ලැබීමේ භාග්‍යයේ අපිරිමිත උද්දාමයෙනි. මිලිස් නැතිව වෙනමම ස්වාමීන්වහන්සේට වෑංජන සකස් කළෙමි. දේශීය රතු සහල් බත් ද තවත් නොයෙකුත් ගුණදායක ආහාර ද ආරණ්‍යයේ සකස් කරන ලදී. ආරණ්‍යයේ මුල්ම කුටිය වූ මැටි කුටිය ස්වාමීන්වහන්සේට දාන ශාලාවක් ලෙස සකස් කර දුනි. ඒ සඳහා අවශ්‍ය පුටු මේස ආදිය නාවික හමුදාවේ සුරේෂ් මහතා ඉතා හොඳින් සකස් කර පූජා කළේය.

දිනපතා පාන්දරම අවදි වී දානය පිළියෙල කළේ ඉතාම ගෞරවයෙනි. මේ ආකාරයට පාන්දරින්ම කුටියට ගිලන්පස රැගෙන යමින් උදෑසන 7ට පමණ දානය පූජා කිරීම මාස අටක් තිස්සේ ඉතාම සතුටින් සිදු කළෙමි. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට කුටිය සකස් කළ සියලු දෙනා ද ඒ සඳහා ඇඳ ඇතිරිලි හා බඩු මුට්ටු ලබා දුන් අයද අවශ්‍ය වියළි දාන බඩු හා පළතුරු වර්ග සැපයූ සියලුදෙනාම වින්දා වූ සතුට අප්‍රමාණය. එමෙන්ම ආරණ්‍යට ඉඩම පූජා කළ ශ්‍රියාවතී ගුණසේකර මැණියන් සතුටු කඳුළු වගුරුවමින් සියතින්ම මිලිස් නැති වෑංජනයක් සකස් කරමින් පූජා කළේ තමන්ගේ වයෝවෘද්ධ බවද නොසලකමිනි. වස විස නැති පළතුරු වර්ග දහයක් පමණ දිනකට පූජා කිරීමට බොහෝ දායක පින්වතුන් උපකාර කළහ. ඒ කටයුතු දිනපතාම සිදුවිය. මේ ආකාරයට කළ ශ්‍රේෂ්ඨ උපස්ථානය ගැන සිහි වනවිට අදටත් ඇතිවන ප්‍රීතිය අපමණය.

වෙසක් මස අප ආරණ්‍යට වැඩම කිරීමෙන් පසුව 2014 වසරේ වස් වසන පසළොස්වක පොහොය දිනට පෙර ඇති මාස පෝයේ පවතින සඞ්ඝ රැස්වීමට සහභාගී වීම සඳහා ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පිටත් වූයේ මා පෙර ගත කළ හැලබහවත්ත කුටිය හරහා ය. එම කුටිය දැකීමෙන් ස්වාමීන් වහන්සේ ඉතාම සතුටට පත්වූහ. එම කුටිය සකස් කිරීමටත්, පිණිඬපාතය සඳහා අවශ්‍ය වූ කටයුතු කරන්නටත් යෙදුනේ දරුණු ආබාධයකින් පෙළුණු මොක්සිරි උපාසක මහතා ය. මා හට රැනකෙටුවගල ආරණ්‍ය සකස් කර ගැනීමට පිරිස සංවිධානය කරමින් ද ඔහු බොහෝ උපකාර කළේය.

එදින ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වන්දනා කිරීමට ගම්වාසීන් පන්සලට රැස් වුවද ඉඳගැනීමටවත් අපහසු මොක්සිරි උපාසක මහතාට ඒමට නොහැකි විය. ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ කාරුණික බව නිසා එතුමාගේ නිවසටම උන්වහන්සේ වැඩම කළහ. මොක්සිරි උපාසක බිම දිගාවී සිටි අතර ස්වාමීන් වහන්සේට ආසනයක් සකස් කර තිබුණද ඔහු සමීපයට ගොස් බිම වාඩිවී කතා කිරීමට තරම් ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ නිහතමානී වූහ. ඉන් මසකට පමණ පසු මොක්සිරි උපාසක මරණයට පත්වූයේ, ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ දැක බලා එම පාදයන් සිඹිමින් වන්දනා කරන්නට ද භාග්‍ය උදා කර ගෙනය.

හැලබහවත්ත සිට ලග්ගල රැස්වීමට වැඩම කොට නැවත වතාවක් වස් වාසය කිරීමට අප ආරණ්‍යට උන්වහන්සේ වැඩම කළහ. 2014 වසරේ වස්කාලය ඕවිලිකන්ද රැනකෙටුවගල ආරණ්‍ය තුළ ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ගත කළහ.

ඤාණදීප හිමියන්ට උපස්ථාන කළ තරුණයා පැවිදි වෙයි

ලෝකයේ මිනිසුන් අනුකම්පාව උපදවාගෙන විවිධ අයට උපස්ථාන කරනු ලබයි. වැඩිහිටියන්ට, රෝගීන්ට මෙන්ම යාවකයන්ට ද උපස්ථාන කරනු ලබයි. එලෙස සිදු කරනු ලබන උපස්ථාන ශ්‍රේෂ්ඨය. එනමුදු ශ්‍රේෂ්ඨත්වය කරා යොමු වන අග්‍ර උපස්ථානය වන්නේ තථාගත ශ්‍රාවක සච්ඡරත්නයට උපස්ථාන කිරීමයි.

ගම්හීර ධර්මය දරා වැඩ සිටින විවර නොවූ අර්ථයන් විවර කර පෙන්වන ඒ උතුම් සංසිඳීම තම චිත්ත සන්තානයේ දරා වැඩ සිටින ශ්‍රාවකයෙකුට උපස්ථාන කිරීම කෙතරම් අගනේද? එම උතුමන් ඒ උතුම් මග අනුගමනය කරමින් අන් අය ද සත්‍ය දර්ශනයට යොමු කිරීම කරවන නිසා ඔවුන්ට ද ශ්‍රේෂ්ඨත්වය කරා යොමුවීමට හැකියාව උදාවේ.

නිවන් මගෙහි හික්මෙමින් එම දහමෙහි ගැඹුරු අර්ථයන් අනුකම්පා සහගතව අන් අයට විවර කර දෙමින් වයසින් මෙන්ම පැවිදි දිවියෙන් ද මුහුකුරා වයසට ගිය, අසනීප තත්ත්වයේ පසුවන ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට උපස්ථාන කිරීම ශ්‍රේෂ්ඨත්වය කරා යොමු වන උපස්ථානයක්මය. ඒ උතුමන්ට උපස්ථාන කරන්න ලැබීම මහත් භාග්‍යයකි.

ඕවිලිකන්ද රැනකෙටුවගල ආරණ්‍යයේ වැඩ වසන ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වන්දනා කිරීමට දෙවියන්ද පැමිණෙන බව ගම්මුත් පවසන්නේ ඒ කුටිය දෙසට පැමිණෙන දීප්තිමත් ආලෝකයන් නිසාවෙනි. අප ආරණ්‍යට වඩින විට ආමාශගත අසනීපයක් මෙන්ම අලියාගෙන් සිදු වූ කරදරය නිසා පාදයේ අපහසුතාවක් ද උන්වහන්සේට ඇතිවී තිබුණි. ආමාශයේ ඇති වූ රෝගාබාධයන්ට ප්‍රත්‍ය වන ආහාරයන් සකස් කර පූජා කිරීමට සෑම දිනකම අප හට හැකි විය. ඒ ගැන සිතන විට පුදුමාකාර සතුටක් දැනටත් ඇතිවේ.

ස්වාමීන් වහන්සේගේ එක් පාදයක් අගල් 1 ¾ ක් කොට වූ නිසා එහි ආබාධයක් ඇති වී තිබුණි. අප හිතවත් මාතලේ දායක මහතකු ලවා එක් පාවහනක් අගල් 1 ¾ ක් උසට විශේෂයෙන් සකස්කරමින් පාවහන් යුගලක් ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට පූජා කළේය. එම

පාවහන් යුගල භාවිතා කරන විට පාදයේ හටගත් වේදනාව සම්පූර්ණයෙන් සුව විය. කෙතරම් බෙහෙත් කළද සුව නොවූ පාදයේ අබාධය, මෙසේ අපගේ උපකාරයෙන් සුව වීම නිසා අපමණ ප්‍රීතියක් අපහට ඇතිවිය. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වන තුරුම එම මහතා අපගේ ඉල්ලීම මත එවැනි පාවහන් යුගල් බොහෝ ප්‍රමාණයක් සකස් කර දුන්නේය. එතුමා කිසිදු පැකිලීමකින් තොරව එය ඉටු කළේ තමාගේ සිතේ හටගත් අපමණ ශ්‍රද්ධාව හේතුවෙනි. මා මෙන්ම එතුමා ද මේ ගැන සිහි කරන සෑම අවස්ථාවකම ලබන සතුව වචනයෙන් ප්‍රකාශ කළ නොහැක.

ස්වාමීන් වහන්සේ නිතරම පාහේ මී පැණි වැළඳූහ. මා වැඩ සිටි හැලබහවත්ත දඹගොල්ල ප්‍රදේශයේ ගැමියන් වනාන්තරයෙන් සොයාගන්නා පිරිසිඳු මී පැණි නිතරම පූජා කළේය. අප ආරණ්‍ය පමණක් නොව වෙනත් ආරණ්‍ය වල වැඩ වාසය කරද්දී ද මී පැණි පූජා කිරීමට අපට හැකිවිය. දානය සඳහා අවශ්‍ය වියළි බඩු හා පළතුරු වර්ගයන් මාතලේ අංකුඹුර ප්‍රදේශවල දායකයන් විසින් සැපයූහ. නාවල ව්‍යාපාරික මහතුන් දෙදෙනෙක් හා දඹුල්ල ආර්ථික මධ්‍යස්ථානයේ මහතෙක් අවශ්‍ය වස විසෙන් තොර එළවළු පළතුරු සැපයූයේ අපමණ ගෞරවයකිනි. ඒ අයද ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වන තුරුම අවශ්‍යතාවයන් අනුව ඒ ඒ ආරණ්‍ය කරා පැමිණ අවශ්‍ය දෑ ලබා දීමට තරම් කාරුණික වූහ.

ඉංග්‍රීසි බෙහෙත් වැළඳීමට අකමැති වූ ඤාණදීප ස්වාමීන්වහන්සේ ශාකසාරයෙන් නිපද වූ ඖෂධ පමණක් වැළඳූහ. ආහාර දිරවීමට පහසු වන හා ප්‍රතිශක්තිකරණය ඇති වන ශාකසාර ඖෂධ එංගලන්තයේ සිට හිතවත් දායක මහතුන් සපයා දුන්නේය. නාවික හමුදාවේ සුරේෂ් මහතා ද, සිදත් චෙන්තමුනි මහතා ද ඒ සඳහා බොහෝ උපකාර කළහ. එමෙන්ම කටුගස්තොට වැඩ සිටින නාපාතේ ධම්මානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේත් දායකයන් ලවා එම බෙහෙත් හා ආහාර ද්‍රව්‍ය ගෙනැවිත් දුන්හ. මෙලෙසට අපමණ සතුටකින් උපකාර කළ අයගේ සහයෝගය නිසා ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට පහසු විහරණ සැලසීමට මා හට හැකි විය.

මාගේ පැවිදි දිවියද උපසම්පදාවෙන් දස වසරක් ඉක්ම වූහ. එකල මා හටද ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ද උපස්ථාන කරමින් ආරණ්‍යයේ කටයුතු කළ තරුණයෙකුට පැවිදි වීමට අදහසක් ඇතිවිය. මාගේ ගුරු උතුමෙක් ද වන ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් උපදෙස් ලබා

ගැනීමට මට අදහස් ඇතිවිය. ඒ ගැන මම ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් විමසීම්.

“ස්වාමීනි මෙහෙ කැපකරු තරුණ උපාසක මහතෙක් පැවිදි වීමට කැමතියි. පැවිදි කළාට කමක් නැද්ද?”

“ආයුෂ්මතුන්ට වස් දහයක් ඉක්මවා ඇති නිසාත්, ධර්ම විනය කියල දෙන්න හැකියාව ඇති නිසාත් ඒකට ආයුෂ්මතුන් කැමති නම් උපකාර කරන්න” යනුවෙන් ස්වාමීන් වහන්සේ වදාළහ.

ඒ වන විට තවත් තරුණ උපාසකවරු දෙදෙනෙක් ආරණ්‍යයේ කැපකරුවන් ලෙස සිටියහ. ඉන්පසු පැවිදි වීමට කැමති තරුණ උපාසක මහතා පැවිදි කළෙමු. අලුත් සාමනේරයන් වහන්සේ පළමුවෙන් සිදු කළේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ සිවුරු සේදීමයි. එයත් උන්වහන්සේ ලැබූ භාග්‍යයකි. පැවිදි වූ දාට පසුවදා පැවිද්දට අවශ්‍ය කරුණු පහදා දෙමින් අනුශාසනාවක්, එම සාමනේරයන්ට කිරීමට තරම් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ කාරුණික විය.

එතැන් පටන් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ සියලු උපස්ථාන කටයුතු සිදු කිරීමට එම සාමනේරයන් වහන්සේට අවස්ථාව ලබාදුනිමි.

අප ආරණ්‍යයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ සිටින විට විවිධ ප්‍රදේශවලින් ස්වාමීන් වහන්සේලාත් ගිහි භවතුනුත් පැමිණියහ. එනමුදු ස්වාමීන්වහන්සේගේ විවේකයට උපකාර කරමින් ඒ අයට එම අවස්ථා මා ලබා නොදුන්නේ තරහ සිතකින් නොවේ. කරුණු පැහැදිලි කරන විට ඒ අය එයට එකඟ විය. නමුත් සමහර අයට මා කෙරෙහි අප්‍රසාදයක් ඇති වන්නට ඇත. යමෙක් පැමිණියහොත්, උදෑසන දානය ලබා ගන්නා වේලාවට දුර සිටම වන්දනා කිරීමට අවස්ථාව ලබා දුන්නේ ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් අවසර ලබාගෙනය. එලෙස වන්දනාමාන කර දැක බලා සතුටු වූ බොහෝ ගිහි පැවිදි අය වූහ. ආරණ්‍යයට ඉඩම පූජා කළ ශ්‍රියාවතී ගුණසේකර වයෝවාද්ධ මැණියන් අපහසුතා නොතකා පා ගමනින් කඳු මුදුනට පැමිණ හැමදාම පාහේ වන්දනා කළාය.

ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වස් මාස හය ගතකිරීමෙන් පසුව එනම් දුරුතු පෝයෙන් පසුව උදේ කාලය තුළ ධර්ම සාකච්ඡා කිරීමට සියලු දෙනාටම අවස්ථාව ලබාදුන්හ. එම අවස්ථාවෙන් ප්‍රයෝජන ගත් බොහෝ ගිහි පැවිදි අය වූහ. යමෙක් මූලික බුද්ධ වචනයම අනුගමනය කරමින්

තර්ක විතර්ක නොකරයි නම් එවැනි අය සමඟ ධර්ම කතාවට කිසිදු බාධාවක් ඇති නොවීය.

ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලනයට සම්බන්ධ ප්‍රසිද්ධ පවුලකට අයත් පිරිසක් පැමිණ බොහෝ වේලාවක් ඉංග්‍රීසියෙන් ධර්ම සාකච්ඡා කළහ. ඒ අය මූලික බුද්ධ වචනයටම අනුව තර්ක නොකර කතා කළ නිසා ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ එම සාකච්ඡාවට කැමති වූහ. ඒ බව මා හට පසුදින ස්වාමීන් වහන්සේ පැවසූහ.

ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ අපගේ ආරණ්‍යයේ වැඩ සිටි මාස අට තුළ ම දාන ශාලාව තුළත්, උදෑසන කුටියට ගිලන්පස රැගෙන ගිය විටත් ධර්මය සාකච්ඡා කිරීමට මා හට විශාල භාග්‍යයක් උදා විය.

වස් කාලය අවසන් වූ විට අපගේ දායකයන්හට ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට සිවුරක් පූජා කිරීමේ අදහසක් ඇතිවිය. ඒ බව මම ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් විමසිමි.

“ආයුෂ්මතුන් මාගේ සිවුරු තාම පාවිච්චි කරන්න පුළුවනි. ඒ නිසා මට එපා. එයාල ගොඩක් කැමතියි නේද? මගේ අඳනය පරණයි. එහෙනම් අඳනයක් පූජා කරන්න.”

මෙසේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පැවසූ විට බොහෝ අය ඒ සඳහා දායක කරගෙන ශ්‍රියාවතී ගුණසේකර මැණියන් අඳනය පූජා කළාය. මේ ආකාරයට ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට මම පාවිච්චි කරමින් සිටි කුඩය පූජා කරගැනීමට භාග්‍ය උදා වූ අතර, එම කුඩය ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත්වන තුරුම පරිහරණය කළහ. එම කුඩය සහ ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් පරිහරණය කළ අනිකුත් පරිෂ්කාර අදටත් ඇත්දළගල ආරණ්‍යයේ සුරක්ෂිතව පවතී.

මේ ආකාරයට සිව්පසයෙන්ම ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට උපස්ථාන කිරීමේ භාග්‍ය අප හට උදා විය. එමෙන්ම එම ශ්‍රේෂ්ඨ උපස්ථානය සිදු කිරීමේ පුණ්‍ය මහිමයෙන් ගම්භීර වූ තථාගත දහමේ විවර නොවූ බොහෝ අර්ථයන් විවර කරගැනීමට ද අපට හැකිවිය.

මෙලෙස සිදුකළ අවංක උපස්ථානයෙන් ලබාගත් දේ බොහෝ විය. තථාගතයන් වහන්සේ විනය පිටකය තුළ ද ඒ වත් පිළිවෙත් ගැන මනාව ඉස්මතු කර පෙන්වූයේ නිවන් මඟට උපකාරයක් වන ලෙසටය.

ධර්මයට කැමති අය සමඟ සුභදුශ්චිත්තය

නිකෙලෙස් සිතින් යුතුව අතීතයේ වැඩ සිටි රහතන් වහන්සේලා පරිසරයේ සුන්දරත්වය දකිමින් පහළ කළ උදානයන් ථේරගාමා තුළ සඳහන් වේ. නිදහස් වූ සිතින් යුතුව හුදකලාවේ වැඩ සිටි රහතන් වහන්සේලා කඳු මුදුන්වල සිරියාව, ඇළ දොළ ගංගාවන් ගලා බසිනා ආකාරය, ගස් කොළන් වල පිහිටීම, තණ නිල්ලේ ඇති සුන්දර බව කුරුල්ලන්ගේ මිහිරි නාදය, අලි ඇතුන්ගේ කූච නාදය හා සිංහයන්ගේ තේජාන්විත සිංහ නාදය ද මුවන් ආදී සතුන්ගේ අහිංසක බව මනාව ඉස්මතු කරමින් උදාන පහළ කළහ. ථේරගාමා ඉගෙන ගන්නා විට ඒ උදානයන් මනාව ප්‍රකට වේ.

ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ද ඒ ආකාරයටම වනාන්තරයේ සුන්දර බව අත් වින්ඳහ. අසනීප තත්ත්වයේ පසුවෙමින් ආරණ්‍ය තුළ වැඩ වාසය කරන විට ද එම සුන්දරත්වය විඳීමට අමතක නොකළහ. අපගේ ආරණ්‍යයේ පමණක් නොව සෑම ආරණ්‍යයකම වැඩ වසද්දී, වනාන්තරයෙහි ඇවිදිමින් කඳු තරණය කරමින් ඒ සුන්දර බව අත් වින්ඳහ. ඒ අතරතුර නොයෙකුත් වන සතුන් ද හමුවිය.

රැනකෙටුවගල ආරණ්‍යයේ වැඩ සිටිද්දී වැසි නැති දිනවල කඳු මුදුනට ගමන් කරමින් පරිසරයේ සුන්දර බව අත් වින්ඳහ. අපගේ ආරණ්‍ය පිහිටි කඳු මුදුන පිළිබඳ අප පවා නොදන්නා බොහෝ දේ විදේශික හික්ෂුවක් වූ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ දැන සිටියහ.

වස් මාස හය අවසන් වූ පසු දුර වාරිකා කිරීම ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ සුන්දර පුරුද්දක් විය. රෝගීබව නිසා දින ගණනක් වාරිකා කිරීමට අපහසු වුවද, එය සිදු කළහ. අප ආරණ්‍ය පිහිටි කන්දට යාබදව ඇටිපොල කන්ද පිහිටා ඇත. එය ඉතාම සුන්දර විශාල කඳු ගැටයකි.

එම කන්දට වාරිකා කිරීමට ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට අදහසක් ඇතිවූහ. අප ආරණ්‍යයේ හික්ෂුන් වහන්සේලා ද, ගමේ තරුණ කිහිප දෙනෙක් ද සමඟ උදෑසන දානය වළඳා දවල්ට දානය ද රැගෙන උදේ 7.00 ට පමණ පිටත් වූයේ ඇටිපොල කන්ද තරණය කිරීමටය. දහවල්

දානයට වේලාව ළඟා විය. තව පොඩි දුරක් තිබුණද දහවල් දානය වැළඳුවේ බැන්ඩ්ගල කඳු මුදුනට මුහුණ ලා තිබූ ගල් තලාව මත හිඳිමිනි.

දිය පාරවල් හා සීත දේශගුණයක් ඇති ඇටිපොල කන්ද බොහෝ දිනවල මිදුමෙන් වැසී යයි. එදින හොඳින් ඉර පායා තිබුණි. කඳු මුදුනට ගමන් කිරීමෙන් පසුව නැවත ආපසු ගමන් කිරීමට පටන් ගනිමු.

අපගේ ආරණ්‍යයට වැඩිම කළ මුල් දිනවල, මිනින්දෝරු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කරන අප ප්‍රදේශය ඇතුළත් 1:50000 සිතියම ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට පූජා කළෙමු. එම සිතියම ඇසුරින් ලද දැනුමින්, මේ ආකාරයට අප වාරිකා කරන විට ඒ ඒ ගම්මානයන් මංමාවත් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ අපට පෙන්වූයේ තමාගේ උපන් ගම අපට පෙන්වන අයුරිනි.

අපට රාත්‍රී 7.00 පමණ වන විට ආරණ්‍යට නැවත පැමිණීමට හැකිවිය. අපට නම් බොහෝ වෙහෙස දැණුනද ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට වෙහෙස නොදැණුනේ ආධ්‍යාත්මයේ ඇති සංසිද්ධි නිසා විය හැකිය. දිනක් බලංගොඩ දෙහිපිටිය ගල්ලෙනට මා වැඩිමකළ අවස්ථාවක ඒ බව ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් විමසීම.

“ස්වාමීනි, කකුලේ අමාරුවත් සමඟ මේ කඳු වල ඇවිදින්න අපහසු නැද්ද?”

“නැහැ. මට ලොකු වෙහෙසක් නැහැ. කයේ බරක් දැනෙන්නෙ නැහැ. සිතේ ඇති සමාධිය ඒකට ගොඩක් උපකාර වෙනවා. ඒ නිසා සැහැල්ලුයි.”

ඒ වදන නැවත මා හට සිහිවිය. ආධ්‍යාත්මය තුළ සැපයක් භුක්ති විඳින විට කායික අපහසුතා නොලැබූ නිසා අතීතයේ රහතන් වහන්සේලාද සේබ හික්ෂුන්ද නිදා ගැනීම නොකළ බව ථේර ගාථා තුළ සඳහන්වේ.

අනුරුද්ධ රහතන් වහන්සේ, බක්කුල රහතන් වහන්සේ, ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ අවුරුදු ගණන් නිදා නොගත් බව ථේර ගාථා තුළ සඳහන් වේ. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේටත් ඒ ආකාරයට සුවයක් ලැබෙන්න ඇති.

ඇටිපොල කන්ද වාරිකාව නිම කොට පැමිණි පසු, දින කිහිපයක් ඒ අවට වාරිකා කිරීමට ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පිටත් වූයේ හුදෙකලාවේමය. කිරිබත්ගල්ල, මුල්හේන, ගලඋඩහේන, වටගොඩ හරහා දින 3 කින් උන්වහන්සේ නැවත ආරණ්‍යට වැඩිම කළහ. ඒ ඒ ගම්මානවල පන්සලේ

බණ මඩුවේ රාත්‍රිය ගත කරමින් වනාන්තර තුළින් කඳු හරහා ගමන් කළ බව අප සමඟ උන්වහන්සේ පැවසූහ. සමහර දිනවල ප්‍රජා ශාලාවලත් රාත්‍රිය ගත කර ඇත. ඒ ඒ ගමෙන් පිණිඩපාතය කරගෙන චාරිකාවේ යෙදුණේ තමන්ගේ පාදයේ ආබාධය ද නොසලකමිනි. සමහර දිනවල දානය පවා හොඳින් ලබා නොමැත. එනමුත් සිතෙහි දුකක් නැතිව වැඩ සිටියේ අපේක්ෂාවක් නැතිව උපේක්ෂාවෙන් වාසය කරන නිසා වියහැකිය.

ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට කිසිදු බාධාවක් නොකර උපකාර කරන උපාසක මහතුන්ට උන්වහන්සේ ඉතාම සමීපය. නිතරම ඒ අය සෑම දෙයක්ම සොයා බැලුවේ කිසිවක් අපේක්ෂාවෙන් නොවේ. එම නිසාම ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ද ඔවුන්ට සමීප වූහ. නාඋල සඳමාලි වී මෝලේ මුදලාලි මහතා, කළුන්දුවේ උක්කුබණ්ඩා උපාසක මහතා, මලිත පුතා, පළාපත්වල සේනානායක තරුණ පුතා මේ අතර විය.

“සේනානායක පැවිදි වන්නට හොඳා” යැයි පැවසීමට තරම් සුහදශීලී විය. එමෙන්ම සිතවිසිරි අපහසුවෙන් වැඩසිටින හික්ෂුන්ට අවවාද කිරීමට තරම් කාරුණික විය. ධර්මයට කැමති අය සමඟ සමීප ඇසුරට ද ධර්මය නොදන්නා අය බැහැර කිරීමට ද ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පසුබට නොවූහ.

එකම ආකාරයේ ධාතු ස්වභාවයෙන් යුතු අය එක්වන බව තථාගතයන් වහන්සේ ද වදාළහ. අන් අය එම ඇසුරින් බැහැර වන බවත් ධාතු සංයුත්තයේ දේශනා කිහිපයකම සඳහන් වේ. මේ ආකාරයටම ධර්මයට කැමති තර්ක නොකරන අයට උපකාර කරමින් අනුශාසනා කරමින් ඤාණදීප ස්වාමීන්වහන්සේ දිවි ගෙවූහ. මෙය ශාසනයේ අභිවාද්ධියට කළ මහා මෙහෙයකි.

නවමි මාසයේ පසළොස්වක පෝය දින ලග්ගල පවත්වන සභිස රැස්වීමට සහභාගි වීම සඳහා ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ කැමති වූහ. ඊට ප්‍රථම ත්‍රිකුණාමලය ප්‍රදේශයෙන් ආරාධනාවක් තිබූ නිසා එහි චාරිකාවේ වඩින්නටද අවශ්‍යවිය. බොහෝ ස්වාමීන් වහන්සේලා උපස්ථාන කිරීම සඳහා ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ආරාධනා කළහ. එබැවින් ත්‍රිකුණාමල ප්‍රදේශයේ එම ස්ථාන බැලීමට අදහස් ඇතිවිය. රැනකෙටුවගල ආරණ්‍යයෙන් පිටත් වීමට දින කිහිපයකට ප්‍රථම ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ කූටිය වෙතට මම වැඩම කළෙමි. ස්වාමීන්

වහන්සේට ඉතාම ආදර ගෞරවයෙන් වන්දනා කළෙමි. “අවසරයි ස්වාමීනි, මේ වස් කාලය හොඳින් ගත කළාද?”

“ඔව් ඔව් ගොඩක් හොඳින් ගත කළා.” යැයි සිනාමුසු මුහුණින් මා හට පිළිතුරු දුන්හ. “උපස්ථාන කටයුතු වල දී අඩුපාඩුවක් එහෙම සිදු වුණාද?”

“නෑ නෑ.... මොන අඩුපාඩුද.... වැඩි පාඩුයි වුණේ. මෙහෙ හොඳට උපස්ථාන ලැබුණා. හොඳට ප්‍රත්‍ය ආහාර ලැබුණා. කයට හොඳට පහසුයි. මේ පාවහන් යුගලත් බොහොම හොඳයි.” මෙසේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වදාළ විට මාගේ සිත සතුටින් පිරී ගියේය.

“ස්වාමීනි, භාවනා කරන්න එහෙම කරදර වුණේ නැතිද?”

“සමහර දිනවල තිබුණා. පන්සලේ පාන්දරට පිරිත් දානකොට හුළගත් එක්ක මටත් ඇහෙනවා. ඒකත් කලාතුරකින්. නමුත් ලොකු බාධාවක් වුණේ නැහැ. මට මෙහෙදි හොඳට සමාධිය වැටුණා. නිතරම බොජ්ඣංග වඩන්න බැහැනෙ. ඒකට හේතු සකස් වන්න ඕනි. ඒ නිසා සමාධියේ සැපය ඕනි. ඒ සමාධි සැපය මෙහෙදි හොඳට ලැබුණා. ඒක මට ලොකු උපකාරයක් වුණා. ආයුෂ්මතුන් මට ඒ සඳහා ගොඩක් උපකාර කළා. විවේකයත් ප්‍රත්‍යත් හොඳට සැලසුවා.”

“එහෙමයි ස්වාමීනි, මට ගොඩක් සතුටුයි. මම ස්වාමීන් වහන්සේ කොහේ වැඩියත් උපස්ථාන කරන්නත්, ධර්මය කතා කරන්නත් වඩිනවා”

“කමක් නැහැ. ධර්මය කතා කරන්න මමත් කැමති. ආයුෂ්මතුන්ට ඒකට බාධාවක් නැහැ.”

ඉතාමත් සතුටු සිතින් යුක්තව ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ඇසුරු කරන්න ලැබීම තරුණ වයසේ සිටින මා හට මහත් භාග්‍යයක් විය. එමෙන්ම ඒ උතුමන්ටද මා කෙරෙහි පැහැදීමක් ඇති වීම අදහගන්නට බැරි තරමේ සතුටක් විය. ඒ බව ඤාණසුමන ස්වාමීන් වහන්සේට ද පැවසූ බව ඒ ආයුෂ්මතුන් මා හට ප්‍රකාශ කළහ.

ඕවිලිකන්ද ප්‍රදේශයේ පිරිසගේත්, මාගේ හිතවත් දායක පින්වතුන්ගේත් මහා භාග්‍යයක් වූයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ඇප උපස්ථාන කිරීමට ඉඩ ලැබීමයි. මේ ගැන අප්‍රමාණ සතුටක් සියලු දෙනාම මේ මොහොතේත් භුක්ති විඳිනවා ඇත.

ගල්පියුම ආරණ්‍යයට වැඩමකිරීම...

ධාර්මිකව උපයා සපයා ගන්නා මිල මුදල් තම තමන්ගේ ප්‍රයෝජනය පිණිස විය පැහැදිලි කරන ශ්‍රද්ධාවන්ත මිනිස්සු සිටිති. එවැනි මිනිස්සු තම ජීවිතයට යහපත උදාකර ගැනීමට අවශ්‍ය පුණ්‍ය ධර්මයන් රැස් කර ගැනීමට ද යොමු වෙති. ශ්‍රද්ධාවෙන් සිත පහදවාගෙන අනුත්තර වූ පුණ්‍ය කෙත වන තරාගත ශ්‍රවකයන්ට ඇප උපස්ථාන කරන්නට තමන් දුක් මහන්සි වී උපයා සපයා ගත් මිල මුදල්, යාන වාහන නොමසුරුව යොදවන්නට ඉඩකඩ ලැබීම කෙතරම් භාග්‍යයක්ද? ජීවමානව වැඩ සිටින තරාගත ශ්‍රවකයන් මුල්කරගෙන සියළු සභිසරත්නය සිහිකරගෙන දාන මාන ආදියත් කුටි සෙනසුන් ආදියත් අනෙකුත් පහසුකම් ද සපයාදීමට හැකිවීම ගිහි ජීවිතය ගතකරන උපාසක උපාසිකාවන්ගේ භාග්‍යයක්ම වේ.

පින්කෙතක් ලෙසින් වැඩසිටියා වූ ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ගිහි පින්වතුන් රාශියක් උපස්ථාන කටයුතු සිදු කළේ අපමණ පැහැදීමෙනි. ඕවිලිකන්ද රැනකෙටුවගල ආරණ්‍යයේ සිට ත්‍රිකුණාමල ප්‍රදේශයේ වාරිකා කරමින් ලග්ගල සභිස රැස්වීමට වැඩම කිරීම සඳහා ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ සුදානම් වූහ. ඒ සඳහා පහසුකම් සැලැස්වීමේ භාග්‍යය මා හට උදා විය. ඒ වන විට නාවික හමුදාවේ සුරේෂ් මහතා මා සමඟ ඉතා හොඳ මිත්‍ර සන්ථවයක් ගොඩ නගාගෙන සිටි පින්වත් මහත්මයෙකි. එතුමා තම පරිහරණයට අලුතින් වාහනයක් රැගෙන තිබුණි. තම වාහනය මුලින්ම ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ මේ වාරිකාව සඳහා ලබාදීමට සුරේෂ් මහතා කැමති වූයේ හද පිරි සතුටිනි.

උදෑසනම දානය වළඳා ආරණ්‍ය කඳු මුදුනේ සිට වෙනත් වාහනයකින් පහළට වැඩම කොට සුරේෂ් මහතාගේ අලුත් වාහනය වෙත පැමිණ ගමන ආරම්භ කළේ දහවල දානය සඳහා ලංකාපටුන වෙත පිටත් වීමටය.

ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ නැගෙනහිර පළාතේ කුටියක් සකස් කර ගැනීමේ බලාපොරොත්තුවෙන් වැඩම කරන බව සුරේෂ් මහතා දැනගෙන සිටියේය. ඒ සඳහා අනුග්‍රහය ලබාගැනීමට

නැගෙනහිර නාවික හමුදා ආඥාපති P.A.D.R. පෙරේරා මහතාට ලංකාපටුනට ආරාධනා කර තිබුණි. එතුමා ද ඉතාම ශ්‍රද්ධාවෙන් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට දානය පූජා කළේය.

දහවල දානය වළඳා අවසන් වූ පසු ලංකාපටුනින් පිටත් වූයේ P.A.D.R. පෙරේරා නාවික හමුදා ආඥාපතිතුමාගේ පුද්ගලික වාහනයෙනි. එතුමා කළ ආරාධනාව නිසා එම වාහනයෙන් පුල්මුඩේ ප්‍රදේශයට ගමන් කිරීමට තීරණය කෙරිණි. තිරියාය ප්‍රදේශයට යාබදව කලපුව තුළින් ගමන් කොට කඳු මුදුනක පිහිටි ගල් ලෙන් සහිත බඹරගල නමින් ආරණ්‍යයක් තිබුණි. එදින රාත්‍රියේ එහි ගත කිරීමට ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ තීරණය කළහ. බෝට්ටුවෙන් එම ආරණ්‍ය වෙත අපව වැඩම කරවූ සුරේෂ් මහතාත් නැගෙනහිර ආඥාපතිතුමාත් සවස ආපසු පිටත් වූහ.

පසුදා නැවත ගමන් ඇරඹීම සඳහා නාවික හමුදාවේ නිලධාරීන් දෙදෙනෙක් සහිතව වාහන දෙකක් ආඥාපතිතුමන් අප වෙත ලබාදුන්හ. ජනක ගුණසීල මහතා හා කෝසල චර්ණකුලසූරිය මහතා ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩමවීම සඳහා බඹරගල ආරණ්‍යයට පැමිණියහ. එදින දානය වළඳා අරිසිමලේ ආරණ්‍ය කරා ගමන් ඇරඹූහ. අරිසිමලේ ආරණ්‍යයක් ඒ ප්‍රදේශයේ වනාන්තරයක් ඇතුළේ තිබුණු තවත් ආරණ්‍යයක් වෙත වාරිකා කොට පුල්මුඩේ නගරය ආසන්නයේ තිබූ ගල්ලෙනක් සහිත පුංචි ආරණ්‍යක එදින රාත්‍රිය ගත කළහ.

මේ වාරිකාව තුළ තමන්ට හුදකලාව හා පහසු විහරණය සඳහා සුදුසු ස්ථානයක් හමු නොවුණ බැවින් එම ප්‍රදේශයට බොහෝ දුර නොවූ ගල්පියුම ආරණ්‍ය බැලීමට කැමැත්තක් ඇති වූහ. පහුවදා උදෑසනත් එම නාවික හමුදා නිලධාරීන් අපව වැඩම කරවීම සඳහා පැමිණියහ. දානය වැළඳීමෙන් පසු ගල්පියුම ආරණ්‍ය වෙත ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩම කළහ.

ආරණ්‍ය තුළට පිවිසෙන විටම එහි වූ හුදකලා ස්වභාවය නිසා එම ස්ථානයට කැමැත්තක් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ඇතිවූහ. දුෂ්කර ප්‍රදේශයක පිහිටි ආරණ්‍යයක් බැවින් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට අවශ්‍ය ප්‍රත්‍ය ආහාර ලබාගැනීමට පහසු නොවන බව වැටහුණි. එනමුදු ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ටික දිනක් ගල්පියුම ආරණ්‍යයේ නතර වී සුදුසුදැයි නිරීක්ෂණය කළ යුතු යැයි පැවසූහ. මෙද ස්වාමීන් වහන්සේගේ කැමැත්තට එකඟ වීම්.

“මේ හරියෙ නම් හුදකලාව මදි. නමුත් හොඳ තැනක් සොයා ගන්න පුළුවනි.”

මෙසේ පවසන විට එහි වැඩ සිටි ඥානවංස සාමණේරයන් වහන්සේ “මට පුළුවනි හොඳින් උපස්ථාන කරන්න” යැයි පැවසූහ.

අපි රැගෙන ගිය ස්වාමීන්වහන්සේට ප්‍රත්‍ය වූ ආහාරයන් එම සාමණේරයන්ට ලබාදී සියලු විස්තර පැහැදිලි කර දුන්නෙමු.

“මට දැකීමෙන්ම හිතූනා, මේ ස්වාමීන් වහන්සේ ශ්‍රේෂ්ඨ කෙනෙක් කියලා.” යනුවෙන් සාමණේරයන් වහන්සේ ඉතාම සතුටින් මා වෙත පැවසුවේ ඉතාම ගෞරවයෙනි.

දින පහක් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ගල්පියුමේ වැඩ සිටීමට තීරණය කළ හෙයින් මම අනුරාධපුරයට වැඩම කළෙමි. දින පහකින් පසු ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ලග්ගලට වැඩම කරවීම සඳහා නාවික හමුදාවේ කෝසල මහතා සමඟ ගල්පියුම ආරණ්‍යයට පිටත් වූයෙමු. ඉතාම සතුටු සිතින් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ සිටින ආකාරය දැක ගත් විට මා තුළ ද ප්‍රීතියක් ඇතිවිය.

“මේ ආරණ්‍යය හොඳා. කුටියකට ගල්ලෙනකුත් හමුවුණා. දානය වළඳලා එතන බලන්න වඩිමු.” යනුවෙන් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පැවසූහ. දානය වළඳා අවසන් කර එම ගල්ලෙන වෙත මාව කැඳවාගෙන ගියහ.

“මෙතන කුටිය හදන්න. කුටිය හදනකම් මට මේ ගල්ලෙන තුළ ඉන්න පුළුවනි. මේ විදියට දොර තියන්න. ගල්ලෙනට හුළං එන්න මේ පැත්තෙනුත් ලොකු ජනේලයක් තියන්න. මම නැවත වඩිනතුරු ලෙන ඇතුළු පිළිවෙලකට සාදා ගන්න.” යැයි මා හට පැවසූහ.

“ආයුෂ්මතුන් සති දෙකකින් මේක හදාගන්න පුළුවන්ද?”

“එහෙමයි ස්වාමීනි, නාවික හමුදාව උදව් කරන්නම් කීවා.”

“එහෙනම් අපි වඩින්න පිටත් වෙමු” යැයි පැවසූ ස්වාමීන් වහන්සේ ලග්ගලට වැඩිම සඳහා සූදානම් වූහ. ගල්පියුම ආරණ්‍යයේ නායක ස්වාමීන් වහන්සේ හමුවීමට ගොස් මෙසේ පැවසීය. “ආයුෂ්මතුන් බයවෙන්න එපා. මම සියලුම දේ කරනවා. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ මෙහෙ ගල්ලෙනට කැමතියි. එතනට වතුර ගන්න විදියක් මම

හදන්නම්” යැයි පැවසිමි. “ස්වාමීන් වහන්සේ උදව් කරනවා නම් කමක් නැහැ. ඥානවංසන් උපස්ථාන කරනව කීවනෙ” යනුවෙන් නායක ස්වාමීන් වහන්සේ මා වෙත පැවසූහ.

ඤාණදීප ස්වාමීන්වහන්සේ ගල්පියුම ආරණ්‍යයේ වැඩසිටින තුරුම පිරිසිදු වතුර, දානය සඳහා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය හා ඒවා පිළියෙල කර ගැනීමේ උපකරණ, පළතුරු වර්ග සැපයීමට මා හට හැකි විය.

නාවික හමුදාවේ ආඥාපතිතුමාට කතා කොට කුටිය සෑදීමේ අවශ්‍යතාවය දන්වා සිටියෙමි. එතුමා සම්පූර්ණ ශ්‍රම දායකත්වය නාවික හමුදාවෙන් ලබාදෙන බව දන්වන ලදී. නාවික හමුදාවේ සුරේෂ් සහ ජනක මහත්වරුන් තවත් දායක කීපදෙනෙකුත් අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය ගැනීම සඳහා මුදලින් උපකාර කිරීමට ඉතාම සතුටින් කැමති වූහ. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ සූදානම් වූ පසු ලග්ගල බලා පිටත්වූනෙමු. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ, බුද්ධවංශ ස්වාමීන්වහන්සේගේ ලග්ගල, කිරිඔයේ ආරණ්‍යයට වැඩි පසු මම නැවත ඕවිලිකන්දට පැමිණියෙමි.

සඬිස රැස්වීම අවසන් වූ පසු ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ඕවිලිකන්ද ආරණ්‍යයට වැඩම කළහ. දින කිහිපයක් ආරණ්‍යයේ ගත කිරීමෙන් පසු ගල්පියුම කරා පිටත් වීමට සූදානම් වුණෙමු. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ අප ආරණ්‍යයට වැඩම කළ දිනයේ රාත්‍රියේ එම කුටි ප්‍රදේශයට විශාල ආලෝකයක් පැමිණි බව නැවතත් ගම්වාසීන් පැවසීය.

ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ කුටිය සකස් කිරීම සඳහා දින කිහිපයක් ගල්පියුම ආරණ්‍යයේ මමද නැවතුණෙමි. නාවික හමුදාවේ ශ්‍රම දායකත්වයෙන් ඉතා ඉක්මනින් කුටිය සකස් කොට නැගෙනහිර නාවික හමුදා ආඥාපතිතුමන්, සුරේෂ් සහ ජනක මහත්වරුන් සමග තවත් පින්වතුන් පැමිණි කුටිය පූජා කළහ.

2015 වස් කාලය ගල්පියුම ආරණ්‍යයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ සිටියහ. මසකට දෙවතාවක් මාතලේ ඕවිලිකන්දේ සිට සියලු වියළි බඩු, පළතුරු හා ජලය ද රැගෙන මම එහි වැඩම කළෙමි. ඉතාම ඕනෑකමින් ඥානවංශ සාමණේරයන් වහන්සේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට උපස්ථාන කළ අතර අවශ්‍ය සියලු පුවත් මා හට පැවසීමට උකටලි නොවීය. මිෂනරි, විශේෂිත පාවහන් යුගලය ද අවශ්‍ය වූ විට සපයා දීමට ඉන් අපට හැකිවිය.

ගිරිබාව ආරණ්‍යයට වැඩමකිරීම

තමන්ගේ ජීවිතයේ සතුටින් වින්දනය කිරීම පිණිස ලොව වෙසෙන මිනිස්සු විවිධ ආකාරයේ විනෝද චාරිකා වල යෙදෙති. එක් එක් පුද්ගලයාගේ ඇති රුචිආරුචිකම් සහ අදහස් අනුව ඔවුහු විනෝද වෙති. සුන්දර පරිසර නරඹමින්, විවිධ සතුන්ගේ වර්‍යා හැසිරීම් දකිමින්, දේශදේශාන්තර චාරිකාවේ යෙදෙමින් සහ නවීන තාක්ෂණික උපකරණ, වාහන ආදී නොයෙකුත් දේ වල ක්‍රියාකාරීත්වය සොයමින් එමගින් මානසික සැනසිල්ල සොයති. එමෙන්ම චිත්‍රපට ආදී විවිධ කතා රසයන් භුක්ති විඳිමින් ද, පොත පත කියවීමෙන් ද මානසික සහනයක් ලබති. ඒ සෑම දෙයින්ම අපට හිමිවන්නේ තාවකාලිකව මනසේ අරමුණු වෙනස් වීමෙන් ලැබෙන තෘප්තියක් පමණි. ශ්‍රේෂ්ඨත්වයක් කරා යොමුවීමක් නොවේ.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයන් දැකීමට යොමු වීමෙන් ලබන සතුට තුළින් ශ්‍රේෂ්ඨත්වය කරා යොමු වන බව අනුත්තරිය සූත්‍රයේ පෙන්වා දී ඇත. යමෙකුට තථාගත ශ්‍රාවකයන් දැකීමෙන් පැහැදීමක් ඇති වන විට ඒ උතුමන් කරා යොමුවී ගම්හිර තථාගත දහම ඉගෙන ගත හැකි වේ. උපස්ථාන කළ හැකි වේ.

ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ දැකීමෙන්ම පැහැදීමට පත් වූ ගල්පියුම ආරණ්‍යයේ ඥානවංස සාමණේරයන් වහන්සේ වසර කිහිපයක් ආදර ගෞරවයෙන් උපස්ථාන කළහ. මාසයකට දෙවතාවක් පමණ අවශ්‍ය වියළි සලාකත්, පළතුරු, පානීය ජලය රැගෙන ගල්පියුම ආරණ්‍ය වෙත පැමිණි අප හට ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ සමඟ ධර්ම සාකච්ඡා කිරීමට ද භාග්‍ය උදාවිය. මා හා පැවති ධාර්මික ආධ්‍යාත්මික ඇසුර නිසා ධර්ම සාකච්ඡා කිරීමට බාධාවක් නොවීය. එලෙස ගල්පියුම ආරණ්‍යයට වඩින දිනක ගිරිබාව හෙට්ටිආරච්චිගම වැඩ සිටි ශ්‍රද්ධාවිහාරී ස්වාමීන් වහන්සේත් මා සමඟ වැඩම කළහ. එම ආරණ්‍ය සේනාසනයට වැඩම කරන ලෙස ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ආරාධනා කළහ.

“වස් ඉවර උනාම ලග්ගල සඞ්ඝ රැස්වීමට යන ගමන් බලන්න වඩින්නම්” යනුවෙන් ඤාණදීප හිමියෝ පැවසූහ. වස් මාස හයක් ගත කොට නවම්

පොහොය දින ලග්ගල සඩ්දස රැස්වීමට වැඩම කිරීමට ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ සූදානම් වූහ.

සඩ්දස රැස්වීමට සතියකට පමණ පෙර මා සමඟ ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ විල්පත්තුව ගිරිබාව හරහා ලග්ගලට වැඩීමට ගමන් ඇරඹූහ. උදෑසන දානය වළඳා ඥානවංස සාමණේරයන් ද සමඟ දහවල් දානයට ළංවෙද්දී විල්පත්තු රක්ෂිත මායිමට වැඩම කළහ. වනජීවී මහතුන්ගේ කාර්යාලයේ දී අප රැගෙන ආ දානය වැළඳූහ. මීට වසර කිහිපයකට පෙර, මාස කිහිපයක් මා මෙහි වැඩ සිටි බවද ඒ ඒ තැන්හිදී උන්වහන්සේ අපට පෙන්වූහ. ඒ උපස්ථාන කළ උපාසක මහතුන්ගේ ද නම් අසමින් ගමේ පන්සලේ ස්වාමීන් වහන්සේ සමඟ ද කතා කළහ. ඉන්පසුව සාලිය වැව හරහා ගිරිබාවට වැඩම කළේ ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ මග පෙන්වීම මතය. වසර ගණනකට පසුව පැමිණියද උන්වහන්සේගේ මතකය විශ්මිත විය.

හෙට්ටිආරච්චිගම වනාන්තර මායිමේ ඇති අලි වැටෙන් ඇතුළු වී ආරණ්‍ය වෙත පිවිසියෙමු. “මම දින කිහිපයක් නැවතී ආරණ්‍ය තුළ සුදුසු ස්ථානයක් බලන්නම්. ඉන්පසුව ලග්ගලට වඩමු” යැයි පැවසූහ. ඥානවංස සාමණේරයන් ද ඒ සමඟ නැවතුණි. දින කිහිපයකට පසු වාහනයක් රැගෙන ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ලග්ගලට වැඩම කරවීම සඳහා ගිරිබාවට පැමිණියෙමි. එහිදී එක්තරා දුර පිහිටි ගල්ලෙනක් පෙන්වා එහි කුටිය සාදන හැටි උන්වහන්සේ විස්තර කර දුන් අතර “මාස දෙකකින් සකස් කරන්නට පුළුවනිද” යනුවෙන් මාගෙන් හා සද්ධාවිහාරී ආයුෂ්මතුන්ගෙන් විමසූහ. එය කළ හැකි බව අපි පැවසුවෙමු.

ඊරියගහ උල්පත ගම්මානයේ මිනිස්සු එක්ව අලුතින් සැදූ කුටිය තුළ ටික කාලයක් වැඩ සිටීමටත්, ඒ සමගම එහි පවත්වන සඩ්දස රැස්වීමට සහභාගි වීමටත් සැලසුම් කළෙමු. ඊරියගහ උල්පත ගම්මානය දක්වාම ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩම කරවා ඥාණවංස සාමණේරයන් සමඟ මම ඕවිලිකන්ද අප ආරණ්‍යයට පැමිණියෙමු.

ඥාණදීප ස්වාමීන්වහන්සේ ලග්ගල ප්‍රදේශයට මුල් අවස්ථාවේ පැමිණියේ ඊරියගහ උල්පතටය. ස්වාමීන් වහන්සේට තනිවම ගත කිරීමට මේ වන විට අපහසු වූයේ රෝග පීඩා නිසාය. එම නිසා එම ගම්මානයේ මිනිසුන් ඊරියගහ උල්පත කුටියට ටිකක් දුරින් ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ටික

දවසකට හෝ අලුත් කුටියක් සකස් කළේ උපස්ථායක හික්ෂුවක් සමඟ වැඩ සිටීමටය.

නවම් පුර පසළොස්වක් පෝය දිනයේත් ධර්ම සාකච්ඡා කරමින් ඉතාම සතුටින් ගත කළ අතර අලුත් කුටියද සඟ සතු කර පූජා කෙරුණි. එම අවස්ථාවට මම ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ප්‍රත්‍ය වූ ආහාර ද්‍රව්‍යයන් ද රැගෙන සහභාගි වූනෙමි. ගම්පහ රතන ස්වාමීන් වහන්සේ උපස්ථායක හැටියට ටික කාලයක් වැඩ සිටිය අතර සියඹලන්ගමුවේ විජිත ස්වාමීන් වහන්සේ ඉතිරි කාලයේ උපස්ථාන කළහ. ඕටිස්, කපු ආදී ප්‍රත්‍ය ආහාරයන් ගමේ දායක නිවසකට ලබා දුන්නේ එම කාලයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට පූජා කිරීම සඳහාය.

ගිරිබාව හෙට්ටිආරච්චිගම වන පියස තුළ පිහිටි ගල්ලෙන ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පෙන්වූ ආකාරයට අප සකස් කිරීම ආරම්භ කළෙමු. රාජාංගනය හෙට්ටිආරච්චිගම ගම්වැසියෝ, ශ්‍රද්ධාවිහාරී ආයුෂ්මතුන්ගේ දායකයෝ, රැනකෙටුවගල ආරණ්‍යයේ හික්ෂුන් වහන්සේලා හා ගිහි පින්වත්හු ද එක්ව ජල පහසුකම් සහිතව එම ගල්ලෙන මනහර ලෙස සකස් කළහ. එලෙස සකස් කර අවසන් වූ පසු දන්වා තිබූ දිනයේදී ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ලග්ගල ප්‍රදේශයේ දායක මහතකුගේ වාහනයකින් පාර සොයාගෙන වැඩම කළහ. එක වතාවක් පමණක් පැමිණිය ද එම මං මාවත් මනාව මතකයේ රැඳී තිබුණේ උන්වහන්සේ තවදුරටත් විදේශික හික්ෂුවක් නොවන බව විදහා පාමිනි. උන්වහන්සේ එතරම්ම ශ්‍රී ලාංකිකයකු වී සිටියහ.

ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ 2016 වසර වස් කාලය ගිරිබාව හෙට්ටිආරච්චිගම වැඩ සිටියහ. තමන්ගේ අසනීප තත්ත්වයත් නොතකමින් ඉතාම ශ්‍රද්ධාවෙන් යුක්තව ශ්‍රද්ධාවිහාරී ආයුෂ්මතුන් විසින් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට උපස්ථාන කළේ තමන්ගේම ගුරු උතුමන්ට උපස්ථාන කරන්නාක් මෙනි. ඒ සඳහා ගමේ කැපකරු මහත්වරු හා සියඹලන්ගමුවේ රුවන් තරුණ උපාසක මහතා ද උපකාර කළේය. මීරිස් නොමැතිව වැංජන සකස් කරමින් පළතුරු වර්ග 10 ක් පමණ දිනකට පූජා කිරීමට එහිදී ද හැකි විය. ශ්‍රද්ධාවිහාරී ආයුෂ්මතුන් කිසිම අඩුවක් නැතිව උපස්ථාන කළ අතර අවශ්‍ය පළතුරු, වියළි ආහාර ද්‍රව්‍යයන් සැපයීමට අපටද හැකියාව ලැබුණි. එමෙන්ම විශේෂිත පාවහන් යුගලය ද පිරිසිඳු මී පැණි ද ඉතාම සතුටින් සපයා දුනිමු.

වස් කාලය අවසාන වූ විට එම කඳු මුදුනේ වාරිකා කිරීමට ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට අදහස් ඇතිවිය. ඒ සඳහා අපවද සහභාගී කර ගත්හ. ඉතාම දුෂ්කර ගමනක් වුවද ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ සමඟ ඉතාම සතුටින් ගමන් කළෙමු.

කායික අපහසුව අපට දැනුනද ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට එසේ නොවුණේ උන්වහන්සේගේ ආධ්‍යාත්මික සංසිද්ධිම නිසාය. සතියකට වරක් හෝ එම කඳු මුදුනට ගමන් කරන බව ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පැවසූහ. එමෙන්ම දින කිහිපයක් තනියම පාත්‍ර සිවුරු ගෙන අවට ප්‍රදේශවල වාරිකා කිරීමටද උන්වහන්සේ අමතක නොකළහ. ඒ ඒ ගම්මානවලින් පිණිඩපාතය කරගෙන වනාන්තරයේ ගල්තලා මත රාත්‍රී ගත කරමින් තනියම දින කිහිපයක් වාරිකා කළේ අසනීපයක් නැතුවා මෙනි.

මේ ලෙසම උන්වහන්සේ ගල්පියුම ආරණ්‍යයේ සිටියදීද වාරිකා කරන්නට යෙදුනහ. එම වාරිකා කිරීමෙන් පසු ඒ ඒ ප්‍රදේශවල සුන්දර බව, ජල උල්පත් ඇති ප්‍රදේශ, වැව් ආදිය ඇති තැන් ගැන කතා කරන්නේ තව කෙනෙකුට උපකාර වන ලෙසටය. කැමති කෙනෙකුට ඒ ඒ ප්‍රදේශවල කුටි සාදාගත හැකි බව පැවසුවේ ඉමහත් සතුටිනි.

“මම නම් දැන් වයසයි, අසනීපත් වැඩියි. මට දැන් එහෙම ඉන්න අමාරුයි. නමුත් ආයුෂ්මතුන්ලාට ඒ ඒ තැන් සුදුසුයි.” යනුවෙන් කාරුණිකව හා උපකාරශීලී බව මුල්කරගෙන කතා කළහ.

ගල්පියුම හා ගිරිබාව ආරණ්‍යයන් තුළ ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ සිටින කාලයේ නවසීලන්තයේ ගුත්තසීල ස්වාමීන් වහන්සේ, කහත්තේවල සුගතවංස ස්වාමීන් වහන්සේ, පිටිපන වන්දානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ, මහරගම සෝනුත්තර ස්වාමීන් වහන්සේ, ඥාණසුමන ස්වාමීන් වහන්සේ, බුද්ධවංශ ස්වාමීන් වහන්සේ හා තංජන්තැන්න විමලඥාන ස්වාමීන් වහන්සේ නිතර සුවදුක් විමසා බලා අවශ්‍ය උපකාර කළහ.

එම වස් කාලය අවසන් කර නවම් පෝය දින සඬ්ඝ රැස්වීමට සහභාගී වීම සඳහා ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පිටත් වූයේ නැවත ගිරිබාවට වඩින අදහසිනි.

2017 නවම් පෝය රැස්වීමට සහභාගී වී දින කිහිපයක් ඊරියගහඋල්පතකුටියේ උන්වහන්සේ වැඩ සිටියහ. මේ වන විට රෝග

පීඩාවන් උත්සන්න වීමට පටන් ගති. භයානක පිළිකා රෝගයක් වැළඳී තිබූ බව දැනගන්නේ 2019 දී පමණ වන අතර ඊට බොහෝ කාලයකට පෙර සිටම එය තිබූ බව වෛද්‍යවරු පැවසූහ.

ĀHĀRA ~ Cattāro me bh āhārā bhūtanam vā sathānam bhūtiyā sambhavesīnam
 3 වූ anuggahāya. Katame cattāro Kābalinkāro āhāro oḷāko vā sukhumo vā,
 phasso dutiyo, manorāścetanaṃ tatiyo, vūmāṇam catuttho. 1 me kho bh cattāro ...
 1 me kho bh c. āhārā kinnidānā kimpasamudayo kimpābhikā kimpabhava. 1 me c. āhārā
 taphānidānā t. t. t. Tāhā cāyam kinnidānā ... Vedarā cāyam ... avijjāpabhava. Iti ...
 [M] PHAGGUNA ~ Cattāro me bh āhārā ... anuggahāya ti. Evam vutta āyasmā Moliye
 phagguno Bhagavantam etad avoca : Ko nu kho bhante vīṭṭānāhāram āhāreti ti. No.
 kallo paṭho, ti Bhagavā avoca, āhāreti ti chaṃ na vadāmi. 'Āhāreti ti cāham vadēyyam
 tatr' assa kallo paṭho 'ko nu kho ... ti. Evañ cāham na vadāmi. Evam maṃ avadantaṃ ya
 evam puccheyya 'kissa nu kho bh. vīṭṭānāhāro ti, esa kallo paṭho. Tatra kallaṃ veyyākaraṇam
 Vīṭṭānāhāro āyatiṃ paṇabbhavābhiniṃbattiyā paccayo, tasmim bhūtiyā, sālāyatanaṃ, sālāyate
 paccayāphasso ti. Ko nu kho bh. phusati ti. No kallo paṭho ... 'kimpaccayo nu kho bh. phasso
 esa kallo p. Tatra k. v. : Sālāyatanaṃ paccayo phasso, phassap. vedarā ti. Ko nu kho bh. vedigat
 ... tāsati ti ... upādigaṭti ti. No kallo ... Tatra k. v. : Tāhā paccayo upādānam, upādā
 havo - pe - Evam etassa ... Channay tava Phagguna phassāyatanaṃ assavirāgaṇirodha ...
ICCĀYANAGOTTA ~ Āyasmā K. Bh. etad avoca : Sammādiṭṭhi s. bhante vuccati, kittāvo
 1 kho bh. sammādiṭṭhi hoti ti. Divaganissito Khvāyāṃ Kaccāyāna loko ya bhūyysena atthi
 itthitā ca. Lokasamudayaṃ kho K. yaṭṭābhūtaṃ sammapapāṇāya passato yā loka
 : na hoti. Lokanīrodham kho K. y. s. p. yā loka atthitā s. na hoti. Upāyupādānābhin
 nibaddho Khvāyāṃ K. loko ya bhūyysena. Tāṃ cāgamupāyupādānam cateso adhiṭṭhāno

ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් තම අත් අකුරෙන් ලියා භාවිතා කළ
 සූත්‍ර පොතෙහි කොටසක්.

අසනීප තත්ත්වය උත්සන්නවීම

ජරා මරණ ශෝක පීඩා උරුමකරගත් ලෝක සත්වයන් ඒ හමුවේ මානසික මෙන්ම කායික දුක් විඳිමින් අසරණ භාවයට පත්වේ. මෙලෙසට දුක් විඳින සත්ත්වයා බාහිරින් උපකාර සෙවීමත්, තමාම හඬා වැළපෙමින් ශෝක කිරීමත් කරමින් ඒ දුකින් පළායාමක යෙදෙන බව නිබ්බේධික සූත්‍රයේ පෙන්වා ඇත. කොපමණ හඬා වැළපෙමින් සිටියද ඒ දුක ඉක්මවන බවක් නොවූවත් අඥාන පුද්ගලයා එහිම ගිළී සිටී. මේ ලෝකයේ ප්‍රාර්ථනාවකින් හෝ ආයාචනයකින් හෝ කිසිවක් සිදුනොවන බව බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා වදාළහ. බාහිර ආයාචනයකින් හෝ ප්‍රාර්ථනාවකින් යමක් සිදුවන්නේ නම් ලෝකයේ කිසිවෙකුත් දුක් විඳින්නේ නැත. මන්ද යත් සියල්ලෝම පතන්නෙත්, ආයාචනා කරන්නෙත් දුක ඉක්මවීමටය. එනමුදු සසර ගමන් කරන තුරුම, කොපමණ ප්‍රාර්ථනා කළත්, ආයාචනා කළත් දුක් විඳිමින් ශෝක කරමින් ම සිටිති. නුවණැති අය මේ දෙකම ඉක්මවමින් දුක ශෝකය ඇතිවීමේ හේතුව සොයමින් තථාගත දහමට යොමු වී සනාතන රැකවරණය ලබති.

ඬෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ මුළු ජීවිතය තුළම බාහිර ලෝකයට පෙනෙන දුකක් තිබුණ ද උන්වහන්සේගේ සන්තානය ආධ්‍යාත්මිකව සැනසුනු එකකි. අලියා පැහීම නිසා හෝ තවත් රෝග පීඩා නිසා හෝ නොසැලැණු ඤාණදීප ස්වාමීන්වහන්සේ දහමට දිවිපුදා වනාන්තර තුළ හුදකලාව ගත කළහ. තමන්ට ප්‍රත්‍ය ආහාර සහ උපස්ථායකයෙකු අවශ්‍ය වූ විට දී පමණක් ආරණ්‍ය සේනාසන ඇසුරු කරමින් වසර 7 ක් පමණ ගත කළහ. අවසාන වසර 4 ක පමණ කාලයක් පිළිකා රෝගය නිසා දැඩි කායික දුකක් වින්දහ. එනමුදු ආධ්‍යාත්මය තුළ සැනසීමකින් කල් ගත කළ බව මෙතැන් පටන් ඉදිරිපත් වන කරුණු තුළින් පැහැදිලි වේ.

ඊරියගහඋල්පත පැවති සඬ්ඝ රැස්වීම අවසන් වී දින කිහිපයක් වනාන්තරයේ වාරිකා කරමින් උන්වහන්සේ ගත කරන්නට වූහ. තමන්ගේ කයෙහි හටගත් ආබාධයක් නිසා විශාල වේදනාවක් ඇති වුවද එය බාහිරට කිසිදු අයුරකින් ප්‍රකට නොකළේ ධර්මයට අනුව ඉවසීම නිසාවෙනි. එසේ වුවද කුඩා කුඩා වෙනස්වීම් බාහිරට පෙනෙන්නට විය.

ඒ වේදනාවන් නිසා තම සිත ධර්මයට ම නතු කරමින් උන්වහන්සේ කාලය ගත කළහ. උපස්ථායක ස්වාමීන් වහන්සේලා අසන ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු දීමක් හෝ තමන්ගේ දානය, ගිලන්පස වැළඳීම පිළිබඳව තැකීමක් නොකළහ. වැසිකිළි කිසි කිරීම ගැනවත් අවධානයකින් තොරව තමන් නිතර භාවිතා කළ චිත්තානුපස්සනාව තුළ ම වාසය කළහ. සඛිස රැස්වීම් තුළත්, තනිවම කතා කරන විටත් මා හට මෙන්ම බොහෝ හික්ෂුන් වහන්සේලාට චිත්තානුපස්සනාවේ වැදගත්කම මනාව පෙන්වා දුන්හ. ඒ සඳහා විස්තර විභාග කොට ද කරුණු දැක්වූහ. බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා දෙන චිත්තානුපස්සනාව සිදු කිරීමට තියුණු නුවණක් අවශ්‍ය බවත්, ටික ටික හෝ හැකි අයුරින් පුරුදු කළ යුතු බවත් පෙන්වා දුන්හ.

ආනාපානසතිය වඩන විට හොඳින් සිහිය පිහිටුවා හුස්ම රැල්ල ගැන ප්‍රඥාව මුල් කරගෙන අවධානය යොමු කරන විට, කායානුපස්සනාව, වේදනානුපස්සනාව, චිත්තානුපස්සනාව, ධම්මානුපස්සනාව වැඩෙමින් නිවීම පසක් වන බව ආනාපානසති සූත්‍රයේ සඳහන් වේ. එමෙන්ම ඒ එක් එක් අනුපස්සනා තුළ සප්ත බොජ්ඣංගයන් වෙත වෙනම භාවිතා වෙන ආකාරය ද ක්‍රමානුකූලව එම සූත්‍රයේ පැහැදිලි වේ. හුස්ම රැල්ල වෙත හොඳින් සිහිය පිහිටුවා ගත් විට නිවරණ පහ වී සිත සමාධිමත්ව කායානුපස්සනා කොටසද, එය සංසිඳීමෙන් වේදනානුපස්සනාව ද එයත් සංසිඳීමෙන් චිත්තානුපස්සනාව ද එයත් සංසිඳීමෙන් ධම්මානුපස්සනාව ද වැඩී නිවීම සාක්ෂාත් වන ආකාරය පැහැදිලි වන්නේ වෙන වෙනම බොජ්ඣංගයන්ද භාවිතා වීමත් සමඟ ය.

ආනාපානසතිය මූලින් ආරම්භකළ මොහොතේ පටන් බොජ්ඣංගයන් භාවිතා වෙමින් කායානුපස්සනාව, වේදනානුපස්සනාව භාවිතා වන්නේ සමාහිත සිතින්මය. නමුත් චිත්තානුපස්සනාව තුළ වෙනමම “සමාදහං චිත්තං” ලෙස සිත සමාහිත කරමින් ආනාපානසතිය වැඩෙන ආකාරයක් එම සූත්‍රයේ පෙන්වා ඇත්තේ වෙනම කරුණක් හේතුවෙනි. අනාගාමී විමෝක්ඛ සමාධිය පරිපූර්ණ වන බව බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වූ කරුණු ඒ හා සබැඳීමක් පවතී. එනම් චිත්තානුපස්සනාව නිවැරදිව භාවිතා වන්නේ සමාධිය පරිපූර්ණ වූන බව අත් විඳිමිනි. එනම් නැවත ආපසු නොඑන අනාගාමී විමක් සමඟය. එවිට හොඳින් චිත්තානුපස්සනාව භාවිතයක් ලෙසටම සිදුවන්නේ ප්‍රායෝගික ප්‍රතිපදාවක් ලෙසයි.

“මම නිතරම චිත්තානුපස්සනාවේ යෙදෙනවා. එය මට ගොඩක් උපකාරයි.” යනුවෙන් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ අවස්ථා කිහිපයකදී මා සමග මෙන්ම අනෙකුත් හික්ෂුන් සමගද පැවසූහ. එමනිසා එය භාවිතය පිළිබඳව නිතරම වර්ණනා කළහ.

මෙලෙසට ප්‍රතිපදාවෙන්ම චිත්තානුපස්සනාවට යොමු වීමෙන් කායික වේදනා මෙන්ම තමන්ගේ කටයුතු ද, අන්‍ය වූ ශබ්දයන්ද ගෝචර නොවේ. යම්කිසි ප්‍රශ්නයක් අර්බුදයක් මෙන්ම කායික වූ දුකක් ඉස්මතු වූ විට ප්‍රඥාවන්තයාගේ ප්‍රඥාව ඉස්මතු වන බව ජටිල සූත්‍රය තුළ තථාගතයන් වහන්සේ පෙන්වූහ. මේ ආකාරයට ප්‍රඥාවෙන් ද යුක්ත චිත්තානුපස්සනාව නිතර භාවිතා කළ හික්ෂුව අධික කායික වේදනාවක් ලැබෙන විට ලෝකයේ කටයුතු වලින් වෙන්වී එතරවන ප්‍රතිපදාවට යොමු වීම පිළිබඳ මවිතයක් නැත. නමුත් තථාගත දහම මනාව නොදන්න අයට නම් එය ගෝචර නොවන්නාසේම, එලෙස භාවිතා කිරීමට නොව එය නිරවුල් කරගැනීමටවත් නොහැක. බාහිරින් පෙනෙන පුද්ගල ක්‍රියාකාරීත්වය මත පදනම්ව නිගමනය කරමින් සමහරු බොහෝ අකුසල්ද රැස් කරගනිති.

ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ අවසන් කාලයේ වසර 3 ක පමණ කාලයක් මේ ආකාරයට ප්‍රතිපදාවේ යෙදුණහ. ඒ කාලය තුළ සියලුම උපස්ථාන කටයුතු කළ හික්ෂුන් වහන්සේලා අපමණ කුසල් රැස්කර ගත්හ. ඊරියගහඋල්පත කුටියේ සිට දින කිහිපයක් ගත කිරීමට කහත්තේවෙල සුගතවංශ ස්වාමීන් වහන්සේ, විජිත ස්වාමීන් වහන්සේ සමග ඕවිලිකන්ද අපගේ ආරණ්‍යයට වැඩම කළහ. එම දින කිහිපය තුළත් හොඳින් උපස්ථාන කළ අතර හික්ෂු උපෝසථය කරන්නට ද හැකි විය. නමුත් වෙනදා මෙන් බොහෝ වේලා ධර්ම සාකච්ඡා නොකළහ. ඒ දින කිහිපය තුළත් උන්වහන්සේගේ විශාල වෙනසක් අප හට දක්නට ලැබුණි. නමුත් කයේ ඇති රෝගය අපි කිසිවකු නොදැන සිටියෙමු.

එම දින කිහිපය ගත කිරීමෙන් පසුව නැවත ගිරිබාව ආරණ්‍ය කරා වැඩම කළහ. එහිදී තව තවත් රෝගය උත්සන්න වෙන්නට පටන් ගත්තේය. අප සියලු දෙනාටම මේ වෙනස කුමක්ද යන වග වටහා ගත නොහැකි විය. ස්වාමීන් වහන්සේ රෝහල් ගත නොකරන ලෙසත්, පාඩුවේ අපවත් වන්නට ඉඩ සලසන ලෙසත් තම අත් අකුරින්ම සිංහලෙන් ලිපියක්ද ලියා අප වෙත ලබා දුනි. මාත් ඇතුළුව ස්වාමීන් වහන්සේට උපස්ථාන

කළ ඥාණසුමන, රතන, විජිත, සෝත්තර, ශ්‍රද්ධාවිහාරී, ඥාණවංශ, විමලඥාණ යන ස්වාමීන් වහන්සේලා දින ගණන් එක දිගට නොනිදා ගිරිබාව ආරණ්‍යයේ කාලය ගත කළහ. සමහර විට දින දෙකක් පමණ දානය නොවැළඳූහ. කතා බස් නොකළහ. එය අපට විශාල ප්‍රශ්නයක් විය.

හෙලිකොප්ටරයකින් කොළඹට වැඩම කරවීමට බොහෝ දායකයන් කතා කළද ස්වාමීන් වහන්සේගේ ලිපිය නිසා අප හට තීරණයක් ගැනීමට නොහැකි විය. ඇත්දළගල ආරණ්‍යයේ ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ වන කරන්දෙණියේ ඥාණවීර ස්වාමීන් වහන්සේත් ගිරිබාවට වැඩම කළහ. ගිරිබාව ආරණ්‍යය දුෂ්කර නිසා ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට අකමැත්තෙන් වුවද ඇත්දළගල ආරණ්‍යයට වැඩම කරන්නට සිදු විය.

විවිධ බෙහෙත් වර්ග කරන්නට විය. නමුත් ප්‍රතිඵලයක් නොවීය. 2017, 2018 වසරවල වස් කාලයන් අතින් හික්ෂුන්ගේ උපස්ථානයන් මත ඇත්දළගල ආරණ්‍යයේ වැඩ වාසය කළහ. මේ අතරතුර විවිධ පරීක්ෂණ සිදු කිරීමටත්, බෙහෙත් ලබා ගැනීමටත් ගිලන් රථ මගින් කොළඹට වැඩම කරවූයේ ඉතා අපහසුවෙන් ස්වාමීන් වහන්සේව කැමති කරවාගෙනය. එමෙන්ම උඩවත්ත කැළේ සේනානායක ආරණ්‍යය තුළත් ඒ කාලය තුළ වාසය කළහ. සමහර කාලයන්හිදී මාසය, දෙක සුවසේ කතාබස් කරමින් දානය වළඳමින් වාසය කළහ. විජිත ස්වාමීන් වහන්සේගේ ආරාධනයෙන් මාසයක් දෙකක් පමණ සියඹලන්ගමුව රක්ෂිතයේ වැඩ සිටීමට ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩම කළහ. එහිදී ද අප නිතරම අවශ්‍ය දේ සොයා බලා උපස්ථාන කටයුතු කළ නමුත් නැවතත් අසනීප තත්ත්වය උත්සන්න වී ඇත්දළගල ආරණ්‍යයටම වැඩම කරවූහ.

සිංගප්පූරුවේදී භයානක පිළිකාවක් ඇති බව දැනගැනීම

උතුම් අරහත්බව සාක්ෂාත් කළ උතුමන්ද අසනීප වූ විට මානසික නොව අපමණ කායික දුක් විඳිති. කායිකව හටගන්නා පීඩාවන් නිසා මානසික හුලින් (උලකින්) පීඩාවක් නොමැති වුවද කායික දුක නම් වූ හුලින් පීඩා විඳින බව සල්ල සූත්‍රයේ දී බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා වදාළ සේක. අපගේ ශාස්තෘ වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ද සාරිපුත්ත, මොග්ගල්ලාන රහතන් වහන්සේලාද, ඡන්ත ස්වාමීන් වහන්සේ ඇතුළු තවත් බොහෝ රහතන් වහන්සේලා ඉවසීමට අපහසු වූ කායික පීඩාවන් වින්ද බව බොහෝ දේශනා තුළ සඳහන් වේ. එම වේදනාවන්ගේ ස්වභාවය විස්තර කරන විට කෙසේ නම් දහම තුළින් ආධ්‍යාත්මිකව ඉවසන්නට ඇති ද ?

ගව ඝාතනය කරන්නෙක් ගවයන්ගේ බඩ කපන්නා සේ බඩෙහි වේදනාව ද, ශක්තිමත් පුරුෂයෙක් ඔලුවට ලණුවක් ඔතා තද කරන්නා සේ හිසෙහි වේදනාව ද, ශක්තිමත් පුරුෂයන් දෙදෙනෙක් ගිනි අගුරු වළකට යොමුකොට තවන්නා සේ කායිකව හටගන්නා පීඩාවන් දැනුණු ස්වාභාවය රහතන් වහන්සේලා පෙන්වූයේ කිසිදු අසත්‍යය භාවයකින් තොරවය. මෙසේ අධික වූ කායික දුක් ලැබුවද අධ්‍යාත්මයේ නිව් සැනසුන ජීවිත දහමටම යොමුවීම සිදුවිය.

ඒ වේදනාවන්ට ප්‍රතිචාර දක්වන ආකාරය තුළින් බාහිර සමාජයට විවිධ දේවල් සිතෙන්නට ඇති. “අරහත් වෙලත් වේදනා ඉවසිය නොහැකි ද ආදී ලෙස”. නමුත් ලැබුණු කයට අසනීප වළක්වාගත නොහැකි බව ඒ පුහුදුන් අය නොදනිති. එවැනි අවස්ථාවල පුහුදුන් මිනිසුන් මෙන්ම හික්මුන් වහන්සේලා ද විවිධ ආකාරයෙන් සිත අපහදවාගෙන දොස් නගා බොහෝ අකුසල් රැස් කර ගන්නට ඇත.

ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ද එලෙසටම වූ භයානක රෝග පීඩා වැළඳෙන්නට විය. එනමුදු එය ඉවසාගෙන චිත්තානුපස්සනාව තුළ ම වාසය කිරීමට හැකිවන අයුරින් ධර්ම මාර්ගය පුරුදු කර සිටි බව, ඒ උතුමන් ධාර්මිකව ඇසුරු නොකළ අය නොදන්න. එම නිසා විවිධ ආකාරයෙන් සිත අපහදවා ගෙන අන් අයට ද එම කරුණු විස්තර කළේ තමා සහ තමන්ගේ වැඩ පිළිවෙල ඉස්මතු කර ගැනීමටය.

නැවත වතාවක් ඇත්දළගල ආරණ්‍යයට ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩම කරවූයේ ඇති වූ අසනීප තත්ත්වය නිසාය. යම් කාලයක තමන්ගේ වේදනාවන් අඩු වත්ම, එවිට නැවතත් හුදකලා වීමට යොමුවිය. ඒ ආකාරයටම ඉපලෝගම ආරණ්‍ය සේනාසනයේ මාස කිහිපයක් ගත කිරීමට යොමුවූයේ වේදනාවන්හි අඩුවීමක් නිසාය. වේදනාවන් වැඩි වෙමින් දුක උත්සන්න වන විට ප්‍රඥාව ඉස්මතු වී චිත්තානුපස්සනාව තුළට ම යොමු වීමට ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට හැකි විය.

ඒ අවස්ථාවන් වල නිහඬව උඩුකුරුව වැඩ සිටින ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ඇසෙන පරිදි ඒ උත්තමයන් නිතර ප්‍රිය කළ පාරායන වශ්ගය, දිට්ඨිගත සූත්‍රය, ලොකවොලොකන සූත්‍රය, අතම්මය ආදී සූත්‍ර ද, අනත්තලක්ඛණ සූත්‍රය ද මා මෙන්ම අනෙකුත් ස්වාමීන් වහන්සේලාද සජ්ඣායනා කළහ. එම දේශනා ඉතා කැමැත්තෙන් අසාගෙන සිටි බව වේදනාව අඩුවී අප සමඟ කතා කරන විට පැවසූහ.

“මට ඒවා හොඳට ඇහුණා. මම සිහියෙන් හිටියේ” යනුවෙන් පැවසූහ.

ඉපලෝගම ආරණ්‍යයේදී අසනීප වූ විට නැවත වතාවක් ඇත්දළගල ආරණ්‍යයට වැඩම කරවූ සේක. මෙසේ අසනීප තත්ත්වයෙන් සිටින ස්වාමීන් වහන්සේ යම් පරීක්ෂණයකට හෝ බෙහෙත් ගැනීමට රෝහල වෙත වඩම්මවාගෙන යන්නේ ඉතාම අපහසුවෙන් වුවද, කැමැත්ත ඇති කරගෙනම ය. එසේ රෝහල් වලට වැඩම කළ ද එම පරීක්ෂණ ඉතා ඉක්මනින් අවසන් කර නැවත ආරණ්‍යයට වැඩම කරවීමට කටයුතු කළේ ස්වාමීන් වහන්සේ සමඟ ඇතිකරගත් පොරොන්දු මතය.

ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට නිතර උපස්ථාන කළ නවසීලන්තයේ ගුත්තසීල, ඤාණවීර, ඤාණසුමන, කහත්තේවෙල සුගතවංශ, පිටිපන වන්දානන්ද, සියඹලන්ගමුවේ විජිත, හේමාලෝක යන ස්වාමීන් වහන්සේලාත් මමත් නිතර රැස් වී කළ යුතු කරුණු ගැන සාකච්ඡා කළහ. මේ ආකාරයට අප සියලු දෙනාම කැපවීමෙන් කටයුතු කළේ ඒ උත්තමයාගේ ඇති කරුණාව, ආධ්‍යාත්මික සංසිද්ධි, හුදකලා ජීවිතයක් ගත කළ සඬ්ඝ පීතෘන් වහන්සේ නමක්වීම හේතුවෙනි.

නිතර නිතර අසනීප වන විට කොළඹ රෝහල් වෙත ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ගිලන් රථ මගින් වැඩමවීම සඳහාත්, ඒ සියලුම වියදම් කටයුතු විශ්ව පාරමි පදනම සිදු කළේ කිසිදු ලාභ අපේක්ෂාවකින් තොරවය. මේ

ආකාරයට බොහෝ කාලයක් තිදි නොලබා උපස්ථායක හික්මුත් වහන්සේලා, ඤාණදීප ස්වාමීන්වහන්සේ රැකබලා ගත්ත ද ඒකාන්ත සුවයක් නොලැබීය. මෙලෙස අසනීප තත්ත්වය තිබූ කාලයේ ද යම් යම් අවස්ථාවල අවශ්‍ය ප්‍රත්‍යයන් සැපයීමට අප හට හැකිවිය. නැවත වතාවක් වේදනාවන් අඩු වීම නිසා ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ඥාණවංශ සාමණේරයන් වැඩ සිටි පදවිය ගිරිවල් කන්ද ආරණ්‍යයට වැඩම කළහ.

රෝග පීඩාව අඩුවන සමහර අවස්ථාවල පාගමනින් වාරිකා කිරීමට ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ යොමු වූයේ උපස්ථායක ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ අකැමැත්ත පිටය. නිදහසට කැමති ඤාණදීප ස්වාමීන්වහන්සේ වාරිකා කරන විට ඒ වඩින තැන් සොයා බලමින් අප කටයුතු කළේ පුදුමාකාර බැඳීමක් තිබූ නිසාය. දින දෙක තුන එලෙසට ගමන් කරන විට නැවත වතාවක් කරුණු පැහැදිලි කර නැවත එම ආරණ්‍යයට වැඩම කරවීය. මේ කිසිවක් අනෙකුත් ගිහි පැවිදි අය නොදැන සිටියහ.

යමෙක් කරුණු නොදැන යමෙක් කෙරෙහි අපහදින්නේ නම් හෝ ඒ පිළිබඳ කතා කරන්නේ නම් ඔහු දුගතියේ යන බව සූත්‍ර ගණනාවකම තථාගතයන් වහන්සේ පෙන්වා වදාළ සේක.

2019 වසේ කාලය ගත කිරීමට ගිරිවල් කන්ද ආරණ්‍ය සේනාසනය ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ තෝරා ගත්හ. වසේ කාලය තුළ ස්වාමීන් වහන්සේගේ අසනීපය උත්සන්න විය. ලංකාව තුළ කොපමණ පරීක්ෂණ කළ ද කොපමණ බෙහෙත් කළ ද කිසිම රෝගයක් සොයා ගැනීමටත් හැකි නොවීය. එබැවින් “සිංගප්පූරුවට එක්කරගෙන යමු. ඒ සඳහා මම කටයුතු කරන්නම්” යනුවෙන් විශ්ව පාරමී පදනමේ සභාපතිතුමා පැවසීය.

2019 වසරේදී ම ශ්‍රී ලාංකික පුරවැසියෙකු ලෙසට පාස්පෝට් (විදේශ ගමන් බලපත්‍රය) එතුමාම සකස් කරදී, ඤාණවංශ සාමණේරයන් ද සමඟ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ සිංගප්පූරුවට වැඩම කරවූහ. එම උපස්ථාන කටයුතු සිදුකිරීමට එතුමාම සිංගප්පූරුවට ගමන් කිරීමට තීරණය කළේය. උපස්ථාන අතර අග්‍රවන ශ්‍රේෂ්ඨත්වය කරා යොමු කරවන මේ උපස්ථානයේ වටිනාකම එතුමා දැන සිටියේය.

සිංගප්පූරුවේදී කළ පරීක්ෂණ තුළින් අදහාගත නොහැකි දෙයක් දැන ගන්නට විය. මුත්‍රා මාර්ගයෙන් පටන්ගෙන සුසුම්නාව දිගේ මුළු ශරීරය පුරාම හයානක පිළිකාවක් විසිරී පැතිරී තිබුණි. මේ ආකාරයට පිළිකාවක් තිබියදී ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ කොපමණ වේදනාවක් විඳින්නට ඇති ද? අඩුම වසර 3 කටවත් පෙර සිට හටගත් පිළිකාවක් බවත් දැන් මෙයට බෙහෙත් කොට සුව කළ නොහැකි බවත් වෛද්‍යවරු පැවසූහ. මුළු ශරීරය පුරාම පැතිරී ඇති පිළිකාව නිසා තවත් වසරකට වැඩි කාලයක් ජීවත් නොවනු ඇති බව ද පැවසූහ.

මෙම රෝගය සොයා ගැනීමත් සමඟ සිදුකළ හැකි සියලුම පරීක්ෂණද සිදුකර, බෙහෙත් ද රැගෙන නැවත ලංකාවට වැඩම කරවන තුරු උපස්ථාන කටයුතු සිදු කරමින් විශ්ව පාරමී පදනමේ සභාපතිතුමා ළඟම සිටියේය. නිතරම රෝහලට වී ගත කිරීමට සැත්කම් ආදිය කිරීමට ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ කිසිදු කැමැත්තක් නොදැක්වූහ.

නැවත වතාවක් ඇත්දළගල ආරණ්‍ය සේනාසනයටම ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩම කරවූහ. තමන්ගේ ආවාසීන් වහන්සේ ලෙසින් අපමණ පීතෘ ගරුත්වයද මුල් කරගෙන බොහෝ ස්වාමීන් වහන්සේලා ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට උපස්ථාන කළහ. ඒ අතර ඤාණවීර ස්වාමීන් වහන්සේ, කහත්තේවෙල සුගතවංශ ස්වාමීන් වහන්සේ, චන්දානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ, ඤාණසුමන ස්වාමීන් වහන්සේ, හේමාලෝක ස්වාමීන් වහන්සේ අපමණ කැපවීමක් කළේ තමන්ගේ කටයුතු ද පසෙක තබමිනි.

කෙමෙන් කෙමෙන් වයසට පත් වන ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ පිළිකා රෝගය උත්සන්න විය. සාමාන්‍ය පිළිකා රෝගියකුගේ මෙන් බාහිර කායික වෙනස්කම් දකින්නට නොලැබුණි. මුහුණ හෝ කය විකෘති නොවීය. නමුත් කායික දුබල බව නිසා එක්තැන් විය. ඇවිදීමට අපහසු විය. එනමුත් ධර්ම කතා කරන විට තම මතකයෙන් ඉතාම ප්‍රීතියෙන් කතා කළහ. ඒ සඳහා කැමැත්තක් ද දැක්වූහ.

පිළිකා රෝගය සැදුණු මුල් අවධිය මෙන් දානය වැළඳීම ප්‍රතික්ෂේප නොකළහ. තම ශරීර කෘත්‍යයන්ද උපස්ථායකයන් සිදුකරන විට එයට යොමු වී උපේක්ෂාවෙන් සිහි නුවණින් කටයුතු කළහ. නැවත වතාවක් බලංගොඩ තංජන්තැන්න ප්‍රදේශයට ගමන් කිරීමේ කැමැත්තක් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ඇති වූහ.

අධික අසනීප තත්ත්වයේදීත් ධර්ම සාකච්ඡාවෙන් සතුටු වීම

තථාගතයන් වහන්සේට වයස අවුරුදු 80 ක් සම්පූර්ණ වූහ. පිරිනිවන් පැම සඳහා කුසිනාරාව කරා පා ගමනින් වැඩම කිරීමට පටන් ගත් සේක. එක්තරා අවස්ථාවක බුදුරජාණන් වහන්සේට පැන් පිපාසාවක් ඇති වූහ.

“ආනන්ද, මට පැන් පිපාසයි. මට පැන් රැගෙන එන්න” යැයි වදාළහ. එවිට ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ පාත්තරය රැගෙන යන විට එම නදිය බොර වී තිබුණි. ආපසු පැමිණි ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ බුදුරජාණන් වහන්සේට ඒ බව සැල කළහ. නමුත් තථාගතයන් වහන්සේගේ අධික පැන් පිපාසාව නිසා නැවත ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ ඇමතූහ. “ආනන්ද, මට පැන් පිපාසයි. මට පැන් අරගෙන එන්න.”

නැවත වතාවක් පාත්‍රය රැගෙන වඩින විට ඉතාම ආශ්චර්යයක් සිදු විය. බොර වී තිබූ නදිය සම්පූර්ණයෙන් පිරිසිඳු වී ඇත. පහන් සිත උපදවාගත් ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ පැන් පාත්‍රයද රැගෙන තථාගතයන් වහන්සේට පූජා කළහ. තථාගතයන් වහන්සේගේ පිපාසය දරා ගැනීමට හිත් පිත් නැති නදියට නොහැකි විය. වර්තමානයේ නම් නදිය බොර වී තිබියදීත් පිරිසිඳු පැන් ගෙනෙන ලෙස පැවසූ කල්හි, යම් අය අපැහැදීමට පවා ලක්විය හැක්කේ බාහිරින්, ලෝකය තුළින් මනින නිසාය.

එමෙන්ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එක්තරා අවස්ථාවක රෝග පීඩා වැළඳීම නිසා සිහි නැතිව සිටින විට පිරිනිවන් පා වදාළ බවට හික්මුත් සිතූහ. එලෙසට මේ සිදුවීම පෙනුණේ බාහිරින් නිගමනය කළ නිසාය. නමුත් ආධ්‍යාත්මයේ නිරෝධ සමාපත්තියට සමවැදීමටත්, විමුක්ති සුවය විඳීමටත් තථාගතයන් වහන්සේ යොමු වූහ. ඒ බව එකළ සිටි රහතන් වහන්සේලා පැවසූහ. වයසට යාම, කායික රෝග පීඩා, සහ බාහිරින් ඇතිවන වෙනස්කම් නිසා අධ්‍යාත්මික ස්වභාවයේ ලබන සැනසීම බාහිර සමාජයට නොපෙනුනි. ඔවුන් පිටතට පෙනෙන කරුණු මත විවිධ නිගමනවලට එළඹේ. දුක් වේදනාවන් හිඳී එයට යටතොටී, තම ආධ්‍යාත්මික සුවය විඳින විට බාහිරට එය කිසිසේත් නො වැටහේ. නමුත් බාහිරව කයෙහි හටගන්නා වෙනස්කම් හා නියොල්මන නිසාත්, බාහිරට ප්‍රතිචාර නොදක්වන නිසාත් විවිධ අර්ථකථන වලට යොමු විය හැක. එකරුණ ආධ්‍යාත්මික සුවය විඳින්නාට අදාළම නැත.

ඩෙන්මාර්කයේ ඥාණදීප මහා යතිවරයාණන් වහන්සේට ද එවැනි අවස්ථාවලට මුහුණ දීමට සිදු වූයේ කායික වේදනාවන් ලැබෙන විට ප්‍රඥාව මැදිහත් වී චිත්තානුපස්සනාවේ වාසය කිරීම නිසාවෙනි. නිතරම පුරුදු කළ චිත්තානුපස්සනාවට යොමුවීමේ හැකියාව ඒ උතුමන් සතු වූහ.

ඇත්දළගල ආරණ්‍යයේ වැඩ සිටින විට තංජන්තැන්නට වැඩම කිරීමට කැමැත්ත ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ඇති වූ කල්හි උපස්ථායක භික්ෂූන් වහන්සේලා එකතු වී ඒ ගැන සාකච්ඡා කරන්නට යෙදුනහ. මාද ඒ සඳහා සහභාගී වූ අතර තංජන්තැන්නේ වැඩසිටින ඥාණානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ ද සහභාගී වූහ. ස්වාමීන් වහන්සේගේ දැන් ඇති රෝගී තත්ත්වයත්, අවශ්‍ය ප්‍රත්‍ය ආහාර හා උපස්ථාන කටයුතු ද ගැන සාකච්ඡා කොට ඥාණානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේට ඒ ගැන පැහැදිලි කළේමු. ඥාණානන්ද ආයුෂ්මතුන් ඉතාම ශ්‍රද්ධාවෙන් එම වගකීම භාරගත් අතර ඥාණදීප ස්වාමීන්වහන්සේ තංජන්තැන්නේ හද්දෙකරත්ත භික්ෂු ගිලන් ආරණ්‍ය වෙත වැඩම කරවූහ.

මේ වන විට ස්වාමීන් වහන්සේට සේලයින් ආදිය ලබාදීමත්, නිතර රුධිර පරීක්ෂා කිරීමේ කටයුතු ද යෙදී තිබුණි. සැමදාම මෙන් එම සමීපයේ රෝහලේ වෛද්‍යතුමෙක් ස්වාමීන්වහන්සේගේ රෝගී තත්ත්වය විමසා බැලීමට පැමිණියේය. ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ අසනීප වූ විට බොහෝ වෛද්‍යවරු තම කැමැත්තෙන් උපස්ථාන කටයුතු කළහ.

අසනීප වීමට පෙර සිටම ඉතාම ආදර ගෞරවයෙන් යුතුව අපවත් වන තෙක්ම, මහනුවර රෝහලේ ලසන්ත වෛද්‍යතුමා උන්වහන්සේ ගැන සොයා බැලුවේය. ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ සිටි සෑම ආරණ්‍යයක් වෙතම පැමිණෙමින් ස්වාමීන් වහන්සේ ගැන සොයා බැලීමට තරම් කාරුණික බවක් එතුමාට තිබුණි. එම හිතවත්කම නිසාම අවසාන කාලයේදී ලසන්ත වෛද්‍යතුමාගේ ඉල්ලීම්වලට ස්වාමීන් වහන්සේ එකඟ වූහ. ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වූ පසුව දරාගැනීමට නොහැකි තරමේ ශෝකයකින් යුතුව චිත්තය දැල්වීම ද එතුමා අතින් ම සිදුවිය.

අසනීප වූ ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ තව තැනකට උපස්ථාන කිරීමට භාර දී පැත්තකට වී සිටීමට ළගින් උපස්ථාන කළ භික්ෂූන්ට නොහැකි විය. එම සියලුම භික්ෂූන් වහන්සේලා දුර බැහැර සිට වුවද දින ගණන් නැවතීමට තංජන්තැන්නට වැඩම කරමින් ස්වාමීන් වහන්සේට උපස්ථාන කළහ. නිතර රුධිරය පරීක්ෂා කරන විට එහි ඇති වෙනස්කමත්, අසනීප

තත්ත්වය උග්‍ර අතට හැරීම නිසාත් විශ්ව පාරමී පදනම විසින් එවන ලද හෙලිකොප්ටරයකින් කොළඹ රෝහලකට ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩම කරවූහ. අදාළ පරීක්ෂණ කටයුතු හා විශේෂඥ වෛද්‍යවරුන්ගෙන් උපදෙස් ද ලබා ගනිමින් ටික දවසක් කොළඹ පිහිටි විශ්ව පාරමී පදනමේ අරණ පරිශ්‍රය තුළ උන්වහන්සේ වැඩ වාසය කළහ.

මෙසේ රෝග පීඩා තත්ත්වයක සිටිය දී වුවද ධර්මය කතා කිරීම කිසිසේත්ම බාධාවක් ලෙස නොසැලකූහ. ස්වාමීන් වහන්සේගේ කැමැත්ත නිසාත් බොහෝ හික්ෂුන් වහන්සේලා ඉතාම සතුටින් ධර්මය සාකච්ඡා කළහ. ඇඳක එක්තැන් වී සිටින ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ සුව දුක් බැලීමට තංජන්තැන්නට මා වැඩම කළ අවස්ථාවකද ධර්මය සාකච්ඡා කළහ. එම රෝග පීඩා මධ්‍යයේ වුවද විවර නොවූ ධර්ම කරුණු ගැන කතා කරන විට ඉතාම සතුටින් එම අර්ථයන් මතු කර දුන්නේ තමන්ගේ ඇති පටිභාන ශක්තිය විදහාපාමිණි. කොපමණ අසනීප වුවද මතක ශක්තියේ අඩුවක් උන්වහන්සේට නොවූහ. ධර්ම සාකච්ඡා කරන විට මතුවන ගැටළු වලට අදාළ කරුණු ඒ ඒ සූත්‍ර දේශනා තුළින් විස්තර කර දීමට තරම් උන්වහන්සේ කාරුණික වූහ. මෙසේ ධර්මය සාකච්ඡා කරන විට අපමණ සතුටක් ලබන බව ඒ මුහුණේ ඇති වන ප්‍රියශීලී බවෙන් මනාකොට පසක් වේ.

ධර්මයට කැමති අය සමඟ නිතර ඇසුරු කිරීමේ කැමැත්තක් උන්වහන්සේ තුළ පැවති අතර මූලික බුද්ධ වචනයට ගරු නොකර තර්ක විතර්ක කරන අය බැහැර කිරීමට උන්වහන්සේ කටයුතු කළහ. ස්වාමීන් වහන්සේට බාධාවක් නොවන ලෙස උපස්ථාන කටයුතු කරන එවැනි අය සමඟ හිතවත් කමක් ද ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ සතු වූහ. කොළඹ ප්‍රදේශයේ සිටින වන්දන නම් තරුණ මහතෙකු ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේව සමීපයෙන් ඇසුරු කළේය. මුළු ලංකාව පුරාම බොහෝ උපාසක උපාසිකාවන් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට උපස්ථාන කළ අතර සමහර අය ධර්මය ද කතා කළහ. ජීවිතයේ අවසාන වන තෙක්ම ඒ අයගේ නම් ගොත් ද මතකයේ තිබූ අතර ඒ අයට වන්දනාමාන කිරීමට ඉඩ සැලසීමට තරම් කෘතචේදී ද විය.

විශේෂ සමීපත්වයක් තිබූ ලග්ගල ප්‍රදේශයේ ගම්වාසීන් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ සිටින ආරණ්‍ය සෙනසුන් වලට පැමිණ නිතර සුවදුක් විමසූහ. තමන්ගේම නිවස මෙන් බොහෝ කාලයක් නකල්ස්, වස්ගමුව,

ඇලහැර යන රක්ෂිතයන් ඇසුරු කළේ ඒ ගම්වාසීන්ගෙන් උපස්ථානයන් මතය. මේ අය අතර ලේල්ඔය පුංචිබන්ඩා උපාසක මහතා විශේෂ විය. නිතරම ස්වාමීන්වහන්සේගේ සුවදුක් විමසීමට ඒ ඒ ආරණ්‍ය වලට ගමන් කළේ තමන්ගේ වයස ද නොතකමිනි.

නමුත් මේ සියල්ලම අතීත කතාවක් බවට පත්කරමින් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ජීවිතයේ අවසාන කාලය කරා ළඟා වන්නට වූහ. මේ අතීත මතකය තථාගතයන් වහන්සේ වැඩ සිටි සමයේ වූ ශ්‍රාවක භික්ෂු චරිතයක පිළිබිඹුවක්ම වූහ. එමනිසා කිසිදින එම ශ්‍රේෂ්ඨ භූමිකාව මතකයෙන් බැහැර නොවනු ඇත.

ඒ උතුමන්ගේ ඇසුර නිසා බොහෝ භික්ෂූන් වහන්සේලා ලග්ගල ප්‍රදේශයේ තනි කුටිවල අදටත් වැඩ වසමින් බවුන් වඩති. එම ධර්ම විග්‍රහ තුළින් අපමණ ප්‍රීතියක් විඳින්නෝ ද බොහෝ වෙති. ගම්හීර වූ තථාගත දහමේ විවර නොවූ අර්ථය මනාව විවර කරමින් මිලිනව යමින් පවතින ශාසනයට උන්වහන්සේ යළි ජීවයක් ලබා දුන්න. එම ධර්ම කරුණු මතක් වන විට අදටත් විශාල ප්‍රීතියක් උපදී. ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ මෙන් සූත්‍ර පුංචි අකුරින් පොත්වල සටහන් කිරීමට ද, ඒවා නිතර සජ්ඣායනා කරමින් මතක තබා ගැනීමට අප හටද හැකි විය.

ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ අවසන් වරට කොළඹ සිට නැවත ඇත්දළගල ආරණ්‍ය සේනාසනයට වැඩම කරවූහ. අසනීපය උත්සන්න විය. නිතර නිතර රුධිර පරීක්ෂා කරමින් අනුරාධපුර රෝහලට වැඩම කරවා රුධිරයද ලබා දුනි. ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වීමට දින 10 කට පමණ පෙර මා සුවදුක් විමසීමට උන්වහන්සේ වෙත වැඩම කළ අතර ගැඹුරු ධර්ම සාකච්ඡාවක් ද පැවැත්වූහ.

මහා යතිවරයෙකු මනුලොවට නැවත නොවන නික්ම යෑම

ලොව පහළ වන අති දුර්ලභ උතුම්ම මනුෂ්‍ය රත්නය වන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේය. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දහමට අනුව ජීවිතය ගත කරමින් බුද්ධ ධර්මය ඉස්මතු කරන්නා වූ සත්පුරුෂයෝ ලෝකයේ දුලබ වෙමින් පවතී. බුදුරජාණන් වහන්සේ කුසිනාරාවේ මල්ල රජුන්ගේ සල් උයන තුළ වයස අවුරුදු අසූවේදී මිනිස්සු පමණක් නොව දෙව්බඹුන්ද කම්පා කරවමින් පන්සාළිස් වසක දහම් වාරිකාව අවසන් කරන්නට පිරිනිවන් මංවකයේ සිංහ සොයයාවෙන් සැතපී සිටියහ.

ඉතාම සමීපයෙන් උපස්ථාන කළ අග්‍ර උපස්ථායක වූ සෝතාපන්න ඵලය පසක් කළ ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ එම අවස්ථාවේ දී ඉතාම දුකින් යුතුව හඬන්නට වූහ.

“ආනන්ද සියලු සංස්කාර අනිත්‍යයි. එයයි මා දේශනා කළ සත්‍ය දහම වන්නේ. ඒ ගැන නුඹ දන්නවා නොවේද?” යනුවෙන් වදාළමින් ආනන්ද හිමියන් අස්වැසූ ලෝකයේ ඇස බඳු වූ අප මහා කාරුණිකයන් වූ සිද්ධාර්ථ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන් පා වදාළසේක. තථාගත ශ්‍රාවකයින් වහන්සේලා ද ආයුෂ ඉක්මවීමෙන් පිරිනිවූහ. එනමුත් ධර්ම විනය ශාස්තෘ ලෙස වටහාගත් ශ්‍රාවකයෝ කලාතුරකින් වුවද වරින් වර බිහිවූහ.

ඵලෙස පහළ වූ ඩෙන්මාර්කයේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ද අපවත් වීමට ආසන්න විය. අපවත්වීමට දින 10 කට පමණ පෙර ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ සුවදුක් විමසීම සඳහා ඇත්දළගල ආරණ්‍ය වෙත මම වැඩම කළෙමි. දහවල දානය වළඳා ඉන්පසුව සවස් කාලය ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පැන්පහසු කරවමින් සිටියහ. ස්වාමීන් වහන්සේගේ කුටියේ ආලින්දයට වී සිටි මා දුටු වහාම “ආ, අනෝමදස්සි” ලෙසින් හඳුනාගත්හ.

ස්වාමීන් වහන්සේගේ කායික වේදනාවන්ද උත්සන්න වී තිබුණි. අතපය අල්ලන විටත් විශාල වේදනාවක් දැනුනේ අස්ථිත් දිරා යමින් පවතින නිසාය.

“අවසර ස්වාමීනි, සුවදුක් කොහොමද?”

“අමාරුයි, හැමතැනම රිදෙනවා.”

“අද දානය වැළඳුවද?”

“වැළඳුවා.”

මේ අතර ස්වාමීන් වහන්සේට ගොටුකොළ යුෂ වලින් සෑදූ ඖෂධයක් උපස්ථායක විසින් පූජා කළේය. එම ඖෂධ වැළඳූ පසු, මා සිතට ආවේ, දහම් කරුණු කථා කිරීමටය. එනමුදු ස්වාමීන් වහන්සේ අමාරුවෙන් කතා කරන අයුරු දුටු විට, කතා නොකළ යුතුයැයි සිතුවිණි. නමුත් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ දහම් ප්‍රීතිය ඉපැද්දවීම පිණිස ටික වේලාවක් ධර්ම කරුණු කථා කළෙමි.

ගිලනෙකුට උපස්ථාන කරන උපස්ථායෙකු සතු විය යුතු ගුණයක් ලෙස, එම රෝගියා සමඟ කාලයෙන් කාලයට ධර්මය කතාකරමින් ප්‍රීතිය ඉපැද්දවිය යුතු බව තථාගතයන් වහන්සේ ද වදාළහ.

ඒ අවවාදයට අනුව යමින් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ප්‍රියකරන ලද, බුද්ධ දේශනාව තුළ ශුන්‍යතා ප්‍රතිසංයුක්ත දේශනා අඩංගු, පාරායන වග්ගයේ ගාථා, අතම්මය, උක්ඛිත්තාසික, අනවත්ථිත සූත්‍රයන් පිළිබඳ ප්‍රශ්න ස්වරූපයෙන් කතා කළෙමි. එම සූත්‍රවල ඇතුළත් සමහර දහම් පාඨයන් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ, ඉතාම අමාරුවෙන් වුවද, හිමින් සිරුවේ ඉදිරිපත් කළේ සිත තුළ ඇති වූ ප්‍රීතිය හේතුවෙනි. දහම් කරුණු කථා කරමින් ස්වාමීන් වහන්සේගේ සිත ප්‍රමුද්ධ කිරීමට මා හට හැකිවිය. ඉන්පසු උන්වහන්සේ මා ඇමතීමට සූදානම් වන බව දැනුණි. එයට මා සාවධානව ඇහුම්කන් දුනි.

“ආයුෂ්මතුන්, මට සූත්‍ර බලන්න ඕන. ඒකට මට ක්‍රමයක් සලසනව ද?”

“එහෙමයි ස්වාමිනි, මම ඤාණවීර ස්වාමීන් වහන්සේට දැනුම් දෙන්නමි.”

“ස්වාමීන් වහන්සේගේ අකුරින් ලියපු පුවි පොත පහසුයි නේද?”

“මි..මි....” යනු උන්වහන්සේගේ පිළිතුර විය. මේ වන විට උන්වහන්සේට තනියම වාඩිවීමට නොහැකිවිය. අත පයද වාරු නොවිය. නමුත් සූත්‍ර පොත තම අත ළඟට ලබා දුන් විට එය කියවීමට කැමැත්තක් ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ඇතිවිය. ටික වේලාවක් කතා කර, ස්වාමීන් වහන්සේගේ දෙපා පිරිමැද වන්දනා කොට ඤාණවීර ස්වාමීන් වහන්සේ

මුණ ගැසීම සඳහා පිටත් වීම්. ජීවමාන ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට ආදර ගෞරවයෙන් යුතුව සිදුකළ මාගේ අවසාන වන්දනාව ද එයම විය.

ඤාණවීර ස්වාමීන් වහන්සේට කාරණාව දැනුම් දී එම පහසුකම ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට සලස්වන ලෙස ඉල්ලා සිටියෙමි. එදිනම නැවත ඕවිලිකන්ද ආරණ්‍ය වෙත වැඩම කළෙමි.

දින කිහිපයක් ගිලන්රථ මගින් අනුරාධපුර රෝහල වෙත වැඩම කරවා උන්වහන්සේට රුධිරය ලබාදීම සිදුවිය. ලසන්ත වෛද්‍යතුමා රාත්‍රිය නොතකා ස්වාමීන් වහන්සේ වෙනුවෙන් අපමණ කැප කිරීමක් කරමින් එම කාර්යයන් ඉටු කර දුනි. රුධිරය ලබාදීමට අනුරාධපුර රෝහලේ නැවැත්වූ කිහිප දිනකම දානය ලබා දීමට මා හට අවස්ථාව උදාවුණි. හිටපු නාවික හමුදාධිපතිවරයකු වූ සිරිමෙවන් රණසිංහ මහතා ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ කෙරෙහි මහත් පැහැදීමකින් සිටියේය. එතුමාට ඒ බව දැන්වූ විට ඉතාම ශ්‍රද්ධාවෙන් එතුමාගේ සහෝදරයන් විසින් දානය සකස් කර පූජා කරන ලදී.

දිනක් මම ඕවිලිකන්ද ආරණ්‍යයේ සිට අනුරාධපුර ධම්ම පාරමී ආරණ්‍ය වෙත රාත්‍රී කාලයේ වැඩියෙමි. එදින රාත්‍රියේ සැතපී අවදි වූ විට මාහට දුරකථන ඇමතුමක් ලැබුණි. දිනය 2020.09.12 විය. එදින උදෑසනම අප මහා යතිවරයාණෝ මනුලොවට තිබූ සියලු ඤාතිත්වයන් හැරදා නික්ම ගොස් සිටියහ. එම ශෝකී පුවත අසන්නට නුදුරු දිනයක සිදුවන බව දැන සිටි නුමුදු එය කණ වැකුණු මොහොතේ දැනුනු ශෝකය මොහොතකට මා නිනව්වක් නොමැති තත්ත්වයකට පත්කරන ලදී. ගුරු උතුමන් වහන්සේ කෙනෙකුගේ සරණ අහිමි වූ බව දැනෙන්නට විය. හව අඳුරේ නිවැරදිව මග සොයා යන්නට දීප්තිමත් ආලෝකයක් ලැබෙන්නේ මෙකල වූ ඕෂධී තාරකාවක් සදහටම සැඟවී ගිය බවක් දැනුනි. මා සිතට කිසිවක් නොවැටහෙන්නා සේ විය. ආනන්ද මහ තෙරුන් වහන්සේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී දේහය අබියස හඬා වැටෙමින් සිටි දර්ශනය මනෝ සිත්තමක්වී මොහොතකට දර්ශනය විය. මම ඤාණවීර ස්වාමීන් වහන්සේට දුරකථන ඇමතුමක් ගත්තෙමි.

“උන්වහන්සේට රැ 12ට වගේ පපුවේ අපහසුවක් ඇති උනා. ඒ නිසා උපස්ථායක ස්වාමීන් වහන්සේලා එහිම වැඩ උන්නා. අප පාරායන වග්ගය හා අනත්තලක්ඛණ සූත්‍රයන් උදෑසන සජ්ඣායනා කරද්දී

උන්වහන්සේ දැන් එක්කරගෙන වන්දනා කළා. සිනාමුසු මුහුණින්ම උන්වහන්සේ අපවත් වූවා” යැයි ඤාණවීර හිමියෝ මා අමතා පැවසූහ.

දහම් ආලෝකය බෙදා දුන් නිහතමානී ගුණෙන් පෝෂිත ධර්මධර විනයධර අපගේ සඛිස පිත්තවහන්සේ අප හැර ගොස් ඇත. මේ දැනෙන හුදකලා හැඟීම සමීප පුද්ගලයකුගේ වියෝවක් නිසා දැනෙන හැඟීමක් නොවේ. එබඳු දුර්ලභ සත්පුරුෂයකුගේ ආශ්‍රයක් නැවත කෙසේ ලබමිද? යන හැඟීමත් සමග මතු වූ වියෝ දුකකි. අහිමිව සිටින්නේ හිතීන් හිතන්නටත් අසීරු ගුණ සමුදායක් දැරූ සැබෑ බුද්ධ පුත්‍රයෙකි.

දහම පිළිබඳ, ලෝක ස්වභාවය පිළිබඳ යම් වැටහීමක් ඇතිව සිටින අප වැන්නන්ගේ ශෝකය මෙබඳු නම් උන් වහන්සේ පිළිබඳ තතු ලෝකයා දැන සිටියේ නම් ඔවුන්ගේ විලාපය කෙබඳු වනු ඇද්ද?

මුළු ජීවිතයම දහමට පූජා කරමින් වැඩ සිටි ඒ උත්තම ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ ධර්මය ශ්‍රවණය කරමින්ම ජීවිතයෙන් සමුගත්තේ දහම් ප්‍රීතිය තුළ පිහිටමිනි.

“මනුෂ්‍ය හෝ දිව්‍ය ලෝකයකට නැවත පැමිණීමේ අදහසක් මට නැහැ. මා යන්නේ ශුද්ධාවාස බඹලොවට” යනුවෙන් බුද්ධවංශ ස්වාමීන් වහන්සේගේ කිරිමය ආරණ්‍යයේදී ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් වෙත උන්වහන්සේ වදාළ බව දැනගත් විට ඇතිවූයේ ප්‍රීතියකි.

ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වන්නට පෙර ආදාහන කටයුතු කරන ආකාරය පිළිබඳව නවසීලන්තයේ ගුත්තසීල ස්වාමීන් වහන්සේ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ වෙතින් විමසා සිටියහ.

“මාගේ ඒ ගැන කිසිම අවශ්‍යතාවයක් නැහැ. ඔයාල කැමති විදියකට කරන්න. හික්මුන් වහන්සේලා විසින් දේහය චිත්තය වෙත රැගෙන යනව නම් හොඳයි.” යනුවෙන් වදාළ බව දැනගනිමු.

උන්වහන්සේගේ දේහයට බොහෝ දුර සිට පැමිණෙන ශුද්ධාවන්ත දායකයන්ට සහ සඛිසරත්නයට අවසන් ගෞරව දක්වන්නට ඉඩ සලසනු පිණිස දින දෙකක් දේහය තබාගන්නට කටයුතු කළෙමු. උඩුකුරුව නිසොල්මනේ මන්දස්මිතයකින් මුව සරසාගෙන සැතපී සිටින දේහය දකිනවිට දරාගත නොහැකි දුකක් මා සිතෙහි ඇතිවිය. මා ද ඇතුළුව උන්වහන්සේට සත්කාර කටයුතු කළ උපස්ථායක ස්වාමීන් වහන්සේලා

උපරිම ලෙස මනාව ඒ කර්තව්‍ය ඉටුකළ බව සිහිවන විට සිතට දැනුනේ මහත් අස්වැසිල්ලකි. උන්වහන්සේ ගියේ කවදා හෝ යායුතුව තිබූ අප සැමට උරුම ගමනකි. එහෙත් එබඳු කළාණ මිත්‍ර සන්ථවයක් අහිමි වීමෙන් තැනෙන හිස්තැන පිරවීම අපහසු බව අපට දැනෙන්නේ අද නොව හෙට බව සහතිකය.

බොහෝ අය ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ පිළිබඳව සැබෑ තතු දැන ගනු ලැබුවේ උන් වහන්සේ අපවත් වූ පසුවය. කිසිදු විදියකින් ස්වාමීන් වහන්සේගේ ගුණයක් ඉස්මතු කොට සමාජගත කිරීම උන්වහන්සේ බොහෝ අකමැති වූ බැවින් ඒ පිළිබඳව දැන සිටියේ සීමිත පිරිසකි. එහෙත් අපවත් වූ පසු මා ද ඇතුළුව අනිකුත් ගිහි පැවිදි පාර්ශව විසින් ස්වාමීන් වහන්සේගේ සැබෑම ශ්‍රාවකත්වය අන් අයගේ දැනගැනීම පිණිස ඉස්මතු කළෙමු.

ඬෙන්මාර්ක් රටේ සිට පැමිණ ලංකාව තුළ පැවිදි වූ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට මේ පොළොව මත කිසිම ආරණ්‍ය සේනාසනයක් නොවීය. එසේ වුවද බොහෝ ආරණ්‍ය වලින් ඇප උපස්ථාන කිරීමට ආරාධනා ලැබූහ. පොළොව මත කිසිදු ආරණ්‍යයක් නොතිබුණ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේ අපගේ ඕවිලිකන්ද රැනකෙටුවගල ආරණ්‍යයේ වැඩ සිටීම පිළිබඳ ඉමහත් සතුටක් අදටත් මම භුක්ති විඳිමි. ස්වාමීන් වහන්සේට කිසිදු දායකයෙක් සිටියේ නැත. එනමුදු බොහෝ පිරිසක් තම ජීවිතයම කැප කරමින් උන්වහන්සේගේ උපස්ථානයට කැපවී සිටියහ.

වසර 51 ක පැවිදි දිවියක් ගතකර වයෝවෘද්ධ වන තෙක්ම උපසම්පදාවෙන් වස් 50ක තපෝවෘද, ගුණවෘද, සීලවෘද ඇති මහා ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් වුවද උන්වහන්සේට කිසිදු ගෝලයෙක් නොවී ය. එනමුත් බොහෝ සභිසයා වහන්සේලා ස්වකැමැත්තෙන්ම උන්වහන්සේගේ ශිෂ්‍යයන්ව සිටියහ. උන්වහන්සේට උපස්ථාන කිරීමට අවස්ථාව ලැබෙන තෙක් බලා සිටි අතර උපස්ථාන ද කළහ. ඒ සඳහා මා හට ද භාග්‍ය උදාවිය. එය මා මුළු ජීවිතය පුරාම ලද සුවිශේෂී අවස්ථාවක් විය. අපමණ ශ්‍රද්ධාවෙන් කළ උපස්ථාන සිහිවන විට මහත් ප්‍රීතියක් තවමත් උපදී.

2020 වසර වස්කාලය ඇත්දළගල ආරණ්‍ය සේනාසනය තුළ ගත කරමින් සිටියදී අපවත් වූ ඤාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ ශ්‍රී දේහය පිළිබඳ සියලුම අවසන් කටයුතු විශ්වපාරමී පදනම මගින් බාරගෙන ඉටු කරන

ලදී. ඇත්දළගල සීමා මාලකයේ සිට එම දේහය මා ද ඇතුළුව හික්මුත් වහන්සේලා විසින් විකකය කරා වැඩමවන ලදී. මා කර මතින් අවසන් ගමන් වඩින ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේගේ ගුණ සිහිවන විට නෙතට කඳුළු උනන්තට විය. විකකය තුළ දැවෙන එම දේහය දකින විට දරාගත නොහැකි දුකකින් කඳුළු නැගුණේ මහා යතිවරයාණන්ගේ නික්ම යෑම නැවත දැකීමක් නොවීම යන සිතුවිලි සිතට නැගෙන විටදීය. දැල්වෙන විකකය දෙස උපස්ථාන කළ ස්වාමීන් වහන්සේලා බලා සිටියේ නැවත මනුලොවට නොඑන, නැවත දැකීමක් නැති යතිවරයාණන්ගේ ගුණ සිතමිනි. අප සියලු දෙනාටම කතා කිරීමට නොහැකි වූයේ නෙතට කඳුළු නැගෙන නිසාය.

දේහය දැවී අවසන් වූ විට ශරීරයේ අස්ථීන් කොටස් ඉතිරි වන්නට විය. තථාගත ශ්‍රාවකයෙකුගේ දේහය දවා ඉතිරි වූ කොටස් වෛත්‍යයක් ලෙස සාදා වන්දනාමාන කිරීමට සුදුසුය. සියල්ලම අළු බවට පත් නොවුණ අතර එම ශේෂ වන අස්ථීන් තැන්පත් කොට ස්ථූපයක් කරවීමට අවස්ථාව මා හට ඥාණවීර ස්වාමීන් වහන්සේ ලබා දුන්හ. ඉතාම සතුටින් මා එය පිළිගත් අතර ඥාණදීප ස්වාමීන් වහන්සේට බොහෝ සෙයින් සමීපව උපස්ථාන කළ නාවික හමුදා නිලධාරී මහතුවන්ට ඒ බව පැවසීමි.

නාවික හමුදාවේ බෞද්ධ සංගමයේ සභාපති රවී රණසිංහ ඇතුළු තවත් ශ්‍රද්ධාවන්ත නිලධාරී මහත්වරුන්ගේ සම්බන්ධීකරණයෙන්, නාවික හමුදාධිපති නිශාන්ත උළුගේතැන්න මහතාගේ මූලිකත්වයෙන්, නාවික හමුදාව විසින් එය සම්පූර්ණයෙන් කර දෙන්නට එකඟ විය. පොරොන්දු වූ අයුරින්ම නාවික හමුදාව විසින් සියලු දෙනාට වන්දනාමාන කිරීම පිණිස මනහර ලෙස එම ස්ථූපය සාදා පූජා කරන ලදී.

ඕව්ලිකන්ද ආරණ්‍යව වඩිමින්

හිලන්ව සූත්‍ර බලමින්

ආත්දළගල ආරණ්‍යයේ දී

ලක්ගල ප්‍රදේශයේ

ඕව්ලිකන්දේ වැඩසිටි කුටිය

ඊරියගහලල්පත කුටියේ දී

ශ්‍රී දේහය

චිතකය

අපවත් වූ විගස

හෂ්මාවශේෂ

හාව්තාකල පරිඡිකාර

නොවලයේ බෙදා හැරීම ජනිතය.

පෙර යනිවරුන් වැඩ සිටි සේ නුවණින් පිරුණු
සැසඳුමක් සිතින් මතුවට සසුනේ දියුණු
නුවණැස තුළින් මතුකර “මුනි” දහමේ කරුණු
පෙන්වා දුන් සේක මා හිමි පිය උරුමේ....

දම් විනයයේ සඳහන් ලෙස පානිදහමෙහි ගැඹුරු
විදුසුන් නුවණින් දිවි දී දහමට නැඹුරු
දහමට විනයට පැනුවම ජීවිත ගතකළ පැයුරු
මා හිමි ගුණ වෙහෙරක් නැමදීමට පැයට....

තෙරුවන් ගුණ ලද මනෝකක් ලෙසට
මතකේ රැන්දා මුනි දහමක් සසට
වැඩියද “ගුරු දෙවිඳුනේ” තාදී උතුමන් ලෙසට
ඔබේ ගුණ සිති කරමි පද සහ ගුණ ලෙසින.....

ISBN 978-624-5619-00-9

